

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghị luận

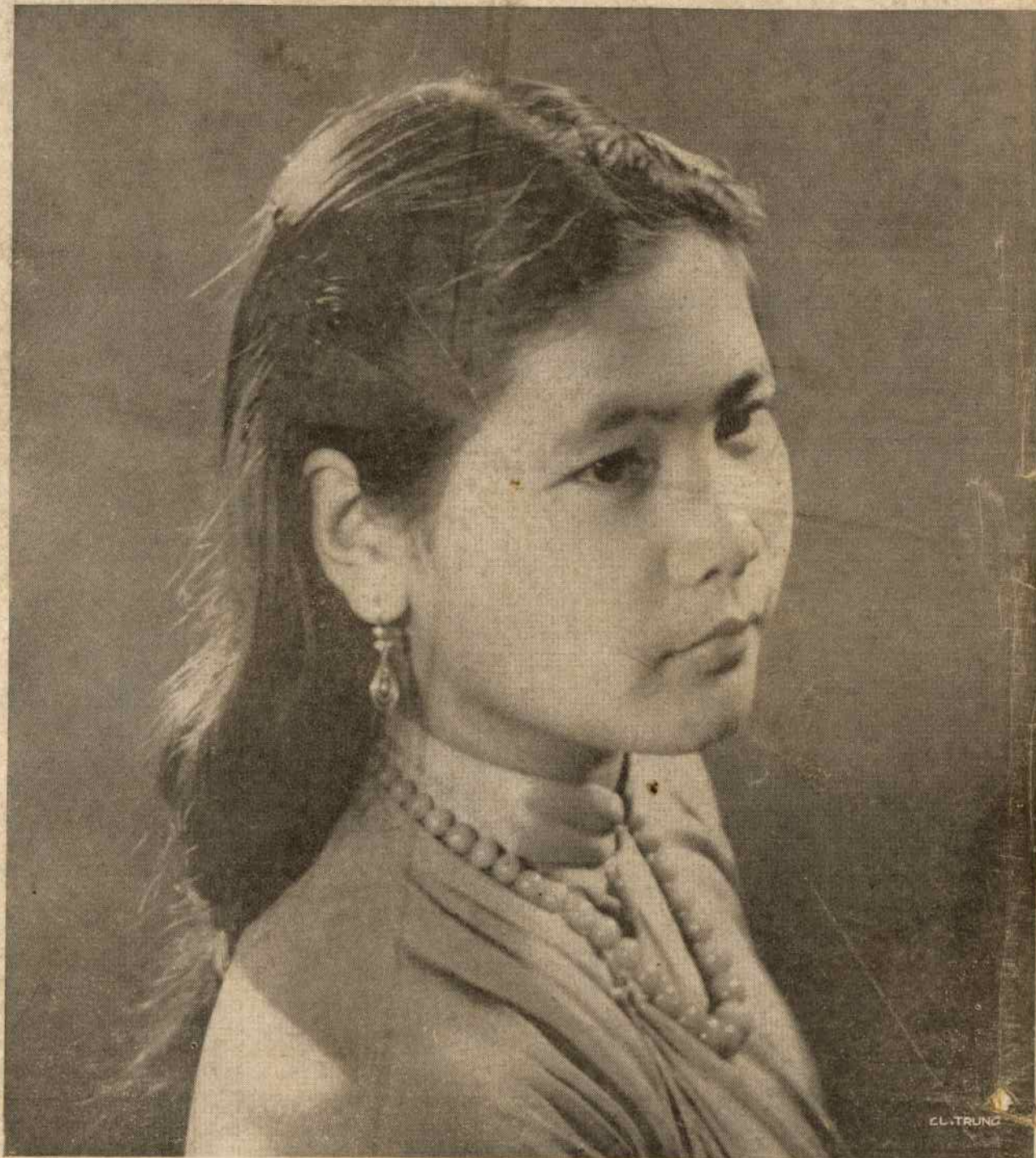
ĐỜI MỚI

Số 64—18-6-53

NAM VIỆT
TRUNG BẮC MIỀN LÀO :

5 ĐỒNG
6 ĐỒNG

Wason
AP95
V6D64+

ĐỜI MỚI

có bán tại :
Saigon

Huế:- Hanoi
Phnom-Penh

Xin hỏi các
đại lý, các tiệm
gách các nhà
bán báo chi

Nam Việt . . 5\$
Cao Miên . . 6\$
Trung Việt 6\$
Bắc Việt . . 6\$
Lào 6\$

MỘT NỮ SINH MIỀN NAM

TÒA SOẠN—QUẢN LÝ :

117 Đại lộ Trần-lưng-Đạo—Chợ-quần

Giấy số : 293

Văn phòng liên lạc : 96 Đại tá Grimaud

Hộp thư : 353—Saigon

Chủ nhiệm : TRẦN-VĂN-ÂN

Y kiến bạn đọc

Đồng bạc sứt giá. Đời Mới vẫn giữ nguyên giá cũ : Nam Việt : 3 đồng Trung, Bắc, Miên, Lào từ 8 đồng hq giá 6 đồng. Một sự cố gắng vô biên của nhà xuất bản. Chúng tôi thành thật hoan nghênh. Bắt đầu số 62 tờ báo có bất tương nhưng tôi thấy rằng chúng tôi vẫn không phải thiệt thòi về bài vở vì đồng thời nhà báo cũng có bất tương cáo. Hình bìa in màu lấm công phu đã làm vừa lòng số đông bạn đọc. Nội dung xét tương đối với tất cả tuần báo đã xuất bản ở trong nước có thể nói toàn mỹ lẫn rồi ! Bài vở Đời Mới không đi « a dua » với các báo khác vì vậy không có lúc nào làm chán đọc giả.

Vài ý kiến xin giúp tòa soạn.

— Du Ký « Vòng quanh Âu châu » không được tinh động lắm. Cần rút ngắn lại hay trải lại thay đổi cách hành văn, trình bày lại cách diễn tả để câu chuyện hấp dẫn bạn đọc hơn.

Hình bìa số 60, số 55, 54 có lẽ làm cho độc giả vừa lòng hơn. Nhà báo thử nghĩ in hình « thiếu nữ đẹp » ít lâu, xem sao ?

Đây là ý kiến của một bạn đọc chỉ luôn luôn mong mỗi tờ tuần báo bổ ích và lành mạnh như **Đời Mới** sống mãi mãi và mãi mãi tiến bộ để phục vụ một nền văn nghệ Việt Nam lành mạnh.

Giáo sư N. T. S. (Hà Nội)

HỘP THƯ TÒA SOẠN

Bạn Phi Điều Lê thành Thiện (Saigon)

Rất tiếc gửi chậm, không đáng được vào số Học sinh.

Bạn Hoài Phương (Tân Định)

« Mùa hè năm ấy » có dịp sẽ đăng.

Bạn Diên Nghị :

Có nhận đủ bài của bạn. Nhưng bài đăng vào số đặc biệt học sinh tiếc rằng bạn gửi chậm.

Bạn Mặc Đạm

Cứ gửi về Tòa soạn.

Bạn Trần văn Bá (Tháp Chàm) :

Ông chủ nhiệm đang xem lại bài của bạn.

Bạn T. X. (Đà Nẵng) :

Gửi thư về Tòa soạn theo ý của H. V. chúng tôi sẽ chuyển giao giùm cho anh ấy.

Bạn Huy Ngọc,

Đã nhận được thư và bài của bạn

Bạn Khắc Huân,

Bài thơ « Văn Dương » và nhiều bài nữa, có những đoạn không tiện đăng ngoài ý muốn của chúng tôi. Mong bạn hiểu cho.

Bạn Hiếu (Saigon) :

Nhân những ý kiến của bạn.

Các bạn Long Anh (Huế) Huy Phương (Huế) H. L. Vũ Yến Sơn (Đà Lạt) Huỳnh Anh, Đức Nhơn, Trần Đoàn (Cholon) Trương Như (Saigon) Phan phong Linh (Hà Nội)

Đã nhận được bài các bạn. Đa tạ.

Bạn Trần văn Khuê (Bắc Liêu)

Sao gửi « Đông về » sớm thế ! Saigon đang nóng chày mờ.

Bạn Nguyễn ngọc Mẫn :

« Đất chùa tháp » đã nhận được Ty quản lý sẽ gửi báo thiếu cho bạn. Chiến ý bạn, cho đăng « S.P. » vào số này.

Bạn Vinh Xuân (Cần Thơ)

Đang xem « Trường Đời » của bạn, sẽ trả lời số sau.

Bạn Trọng Lang :

Sao lại viết bài lên hai mặt giấy ?

Một độc giả (Saigon) :

Đây chỉ là ý kiến của bạn, đồng thời chúng tôi cũng nhận được nhiều lá thư bạn đọc hoan nghênh tác giả. Về « Chung quanh bức thư ngỏ... » đã đăng lên báo ý kiến của bạn đọc. Xin miễn bàn.

Bạn Văn An (Saigon)

Không tiện theo ý kiến của bạn,

Bạn N. C. Ngọc (Nha Trang) :

Chủ ý đến lời bạn nói trong thư.

Một bạn đọc ở Bàn cờ

Đã chuyển bài bạn cho Bất Hủ xem.

Bạn Liếp Ly :

Đã nhận được thư. Mừng cho bạn, không vui lắm khi tin bốn con chim kia không được may mắn như con « chim sâu » C. có kết quả chưa ? Gửi thư và cho địa chỉ lại.

HỘP THƯ QUẢN LÝ

Chúng tôi đã nhận được Bưu Phiếu của các độc giả sau đây :

Bà Nguyễn thị Nghin (Hà Nội)	80\$
Cô Lê Yến (Kontum)	300\$
Cô Nguyễn thị Kim Quỳ (Đồng Hới)	220\$
Cô Vũ kim Hà (Konpong Cham)	240\$
Ô Vũ văn Học (Hà Nội)	444\$
Ô. Trần nhật Ưông (Sàdéc)	50\$
Ô. Lưu ngọc Điện (Thudaumot)	180\$
M D.L. Hưu Chính (S.P. 54.071)	200\$
(từ ngày 25-3-53)	
Ô. Hồ Minh (Hội An)	72\$
Ô. Nguyễn duy Thọ (Phan Thiết)	130\$
Ô. Phan văn Hinh (Quảng Trị)	80\$
(bằng tem)	
Ô. Đỗ Kiệm (Hội An)	128\$
Ô. Trần chí Hiếu (Prekkak)	200\$
Ô. La đình Báo (Vientiane)	190\$
Ô. Thèn (Paksé)	250\$
Ô. Lê đình Hạng (Kontum)	120\$
Ô. Pony Sinou (Pnom Penh)	54\$
Ô. Phan đàm Quỳnh (Hàiphong)	100\$
Ô. Trần văn Điều (Blao)	170\$
Ô. Phan thành Trươc (Pnom Penh)	163\$
Ô. Nguyễn văn Ngạn (Moncay)	192\$
Ô. Nguyễn văn Quý (Vientiane)	144\$
Ô. Trần thanh Văn (Savannkhet)	chèque
N° 01597	144\$

ĐỜI MỚI

SỐ 64 - THỨ NĂM 13-6-53 d.l.

MÙNG 8 THÁNG NĂM ÂM LỊCH

TRONG TẬP NÀY :

- Phụng sự hề ! Bất phụng sự hề
- Dương bá Dương
- Tìm yếu tố trong chánh trị
- Bất Hủ
- Ý và việc
- Hậu Nghệ
- Bức thư gửi một bạn văn
- Hoàng thu Đồng
- nghệ Pháp
- Phạm Duy
- Thảo luận đối diện
- và Thanh Lương
- Saigon Sống
- Hà Việt Phương
- Một trang bạn đọc viết
- Lớp học làm vợ, làm chồng
- Tỏ ước đời sống cá nhân
- V.P.
- Ả nộ lý
- truyện ngắn của Ba Kim
- Giang Tân phóng tác
- Thủy
- (tiểu thuyết 3 kỳ đang hết)
- Nguyễn Luân
- Vòng quanh Âu châu (du ký)
- của Lê quang Minh
- Ảnh sáng đô thành của cô Văn Nga

NGÀY MAI ĐÃ MUỘN RỒI

tiểu thuyết

phóng tác của Giang Tân

...VÀ NHIỀU MỤC KHÁC

BÌA IN 2 MÀU

TÒA SOẠN — QUẢN LÝ :

117 đại lộ Trần hưng Đạo — Chợ Quán

(Giấy nói : 793 card)

Bài vở gửi về Tòa soạn xin viết một mặt giấy.

Tòa soạn không có lệ trả bản thảo.

Thư từ, bưu phiếu : xin đề tên TRÁC ANH.

Hộp thư 353 Saigon.

Nhà xuất bản Ngày Mới
xuất bản và phát hành

7 NGÀY QUỐC TẾ

Pháp

Marius Moutet tuyên bố

Ông Marius Moutet (nhóm xã hội) là người đã ký thỏa hiệp án 23-9-49 với ông B. chỉ Minh mới đây đã tuyên bố với công tin viên VTX như sau :

« Tôi cho rằng chúng ta không có quyền chối không chịu thương thuyết, có khi cả điều đình nữa. Và lại rất có thể là hiện nay, tại Thượng Hội đồng Liên hiệp Pháp, cuộc thương thuyết hoặc điều đình đã bắt đầu rồi.

« Cái cần phải nhận biết là hiện đang có một sự biến đổi toàn diện của những mối quan niệm về sự liên lạc của chúng ta với các nước ở hải ngoại và nhất là với các nước ở Đông Dương. Việc phải làm trước hết là việc quan hệ nhất là tạo ra một bầu không khí tin tưởng lẫn nhau thì chắc chắn là chúng ta không còn duy trì được chi hết.

Người Việt Nam cũng như người Miên đang yêu cầu trao các trách nhiệm cho họ. Không làm cho họ thỏa mãn, tức là phạm một điều lầm lẫn lớn về phương diện chánh trị.

« Mọi sự tiến hành một cách khả quan thì họ được hưởng và họ hoan hỷ. Nếu mọi sự tiến hành không ra gì thì họ chỉ có thể tự trách cứ được ở họ mà thôi.

Đề nghị nhìn nhận Trung cộng

Nghị sĩ Forcinal thuộc đảng Xã hội cấp tiến đã trình một đề án quyết nghị yêu cầu Chánh phủ Pháp đề cập đến những cuộc thương thuyết hữu nghị nhanh chóng hứa nhận nước Cộng hòa nhân dân Trung huê.

« Trong những tình thế hiện tại, chánh phủ thừa nhận nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa của chủ tịch Mao Trạch Đông là một hành vi hay nhất có thể làm được ».

Khủng hoảng nội các Pháp vẫn tiếp tục

Sau khi ông Bidault thất bại, tổng thống Vincent Auriol đã cho triệu thỉnh đến ông André Marie.

Báo chí Paris đối với tình hình nội bộ Pháp

Trong báo chí Paris, các nhà bình luận không thể bỏ quên tình hình cuộc khủng hoảng nội trị của nước Pháp.

Các xã thuyết gia dần không dám đoán chắc ông André Marie sẽ thành tựu và có vài báo triệ đề công kích thái độ của các nghị sĩ.

Riêng về ông André Marie, các báo đều cho rằng ông sẽ đương đầu với nhiều sự khó khăn nếu ông hưởng ứng lời nói của tổng thống Vincent Auriol đứng ra lập tân chánh phủ.

Chủ tịch Quốc hội Pháp báo nguy

Chủ tịch Quốc hội Pháp là Ó. Herriot đã báo nguy trong bản hiệu triệu khẩn cấp và tha thiết vạch rõ tình trạng khốn đốn của hiện tình nước Pháp như sau :

« Tình hình này không thể kéo dài mà không đem lại những sự nguy hiểm ghê sợ ».

Xử sở rất khốn khổ. Tôi không biết có một thời kỳ nào đáng lo sợ hơn lúc này. Toàn thể giới đang đưa mắt nhìn về chúng ta !...

Ông Herriot kết luận : « Và tất cả linh hồn tôi, tôi yêu cầu các ông chỉ nghĩ tới nước Pháp mà thôi, chỉ nhìn thấy một nước Pháp mà thôi. Xử sở chúng ta bị hăm dọa đang cầu cứu. Chúng ta phải cố gắng ra khỏi tình trạng này thay vì đem danh dự của chúng ta để bình vực những giới hạn hẹp hòi của đảng phái và phân đối các nhóm khác nhau trong quốc hội.

Cao Miên

Vua Shianouk tuyên bố :

Có tin cho hay : vua Norodom Shianouk đã thỉnh linh đời khỏi Cao Miên qua Thái lan sau khi đã giao phó hết quyền hành lại cho Thủ tướng Penn Nouth.

Vua Norodom đã giữ hai thông điệp Một, ngỏ lời với dân chúng Cao Miên, và một với Pháp đề cập nghĩa hành động của Quốc Vương. Thông điệp văn thứ nhất, Quốc vương Cao Miên vạch rõ :

« Sự ra đi lần này không có mục đích gì khác hơn là phụng sự Tổ quốc, để thực hiện những ước vọng của quốc dân.

Nhưng trong sự tìm kiếm độc lập này, chúng ta phải tránh dùng đến vũ lực, để cho xử sở khỏi phải suy yếu khi chúng ta đã được độc lập. Tôi yêu cầu với toàn thể quốc dân, trong lúc này, hãy để cho tôi một mình hoàn thành nhiệm vụ này. Tôi đi để hoàn thành một lần nữa, lần chót, cái sứ mạng đòi hỏi cho được độc lập hoàn toàn bằng những đường lối hòa bình.

Làm như vậy, L. H. Q. sẽ hiểu rằng đến mức chót chúng ta vẫn hành động đúng với ý nguyện hòa bình. Và chúng ta sẽ thấy rằng L. H. Q. có chấp thuận cho chúng ta một nền độc lập hoàn toàn giống như nền độc lập của các nước khác, mặc dầu lớn hay nhỏ ?

Nếu không có ai can thiệp vào để đem công

lý lại cho chúng ta thì chúng ta phải sẵn sàng chịu khổ và chết để cho xử sở chúng ta được hoàn toàn độc lập, như nhiều quốc gia khác đã làm.

Nếu không, xử sở chúng ta sẽ bị dày xéo vì tham vọng bất chánh của các cường quốc chỉ biết kêu gọi đến các quốc gia tiểu nhược hứa với họ là sẽ giúp đỡ để đem lại hòa bình, thịnh vượng, công lý và tự do, nhưng những lời hứa ấy, sau rốt các cường quốc ấy không giữ.

Nếu chúng ta bị tiêu diệt đi, chúng ta sẽ có thể tự hào riêng là đã để lại cho thế giới lịch sử oai vang của xử sở chúng ta, xứng đáng với những bậc tiền nhân của chúng ta là những kẻ đã xây dựng nên cung điện Angkor.

Tôi yêu cầu toàn thể quốc gia hãy đoàn kết, thống nhất chặt chẽ cho đến cùng và đứng hành động gì ra ngoài huấn lệnh và sự đồng ý của tôi. Tôi cũng yêu cầu hết thảy quốc dân đồng bào hãy sống như xưa, là giao hảo với người Pháp, nhất là với công chức Pháp trong ngành cai trị, và binh sĩ trong quân đội ».

Và trong thông điệp gửi cho người Pháp, vua Sihanouk tuyên bố đại khái :

« Tôi rất lấy làm tiếc đã tự tôi gián đoạn những sự liên lạc của tôi với người Pháp mà tôi yêu mến một cách thành thực ».

Sau khi vạch rõ những yêu sách về sự độc lập hoàn toàn của Miên quốc—nền độc lập—theo lời của Quốc vương thì các dân tộc khác ở Á châu đều đã có, chỉ trừ ba nước trong khối Liên hiệp Pháp.

« Tôi tin chắc rằng Cao Miên không thể nào tự xây dựng một cách có giá trị để sống và để đương đầu với những nỗi nguy hiểm đang hăm dọa, trừ phi khi nào vấn đề độc lập của quốc gia được quyết định trước hết.

« Thế mà — Quốc Vương nói — nước Pháp đã cho chúng ta cái cảm tưởng rất rõ rệt do những ý chí và hành động của nước ấy, là Pháp không bao giờ muốn cho chúng ta được lập thật sự và riêng cho chúng ta... Để tránh một trận chiến tranh hoặc khởi nghĩa toàn thể chống lại nước Pháp, đều mà một số đông quốc dân Cao Miên không ngờ hướng ứng tôi lại phải là xử một lần nữa để thử đem lại cho dân tộc Khmer nền độc lập mong muốn mà khỏi phạm vào tình thân hữu với Pháp.

...Nếu hôm nay tôi lại đi chính là để có thể tìm kiếm sự nóng nảy của người dân Khmer và tránh cho họ khỏi đứng dậy vì đã một môi chực đợi một nền độc lập hoàn toàn không thấy tới.

Sau cùng Quốc vương Cao Miên kết luận : « Với những người Pháp hữu hảo tôi và với nước Pháp là mẹ của sự Tự Do, của Bình Đẳng giữa các dân tộc, tôi sẽ làm đủ mọi cách để cứu vãn tình thân hữu Pháp Miên ».

Ấn độ

Bang giao giữa Ấn, Bồ căng thẳng

Một phát ngôn viên của chánh phủ Now Delhi vừa đính chánh tin đồn cho rằng Ấn độ đã quyết định đoạn giao với Bồ đào nha.

Tuy có lời đính chánh ấy, nhưng các giới thạo tin vẫn nhấn mạnh đến việc chánh phủ Bồ đào nha không muốn tiếp xúc với nhiều đặc cử của chánh phủ Ấn độ để nghiên cứu về việc hoà giải và không muốn xem xét về tương lai của lãnh thổ Bồ đào nha tại Ấn độ.

Tự đó, các giới cho rằng việc đề một phái bộ Ấn độ tại Lisbonne trở nên vô ích,

Ông Eisenhower được ủng hộ trong công cuộc nghị hòa

Những lãnh tụ tại quốc hội Mỹ sẵn sàng ủng hộ việc tổng thống Eisenhower quyết định chấp thuận những điều kiện chốt của những cuộc thương thuyết ở Bản Môn Điếm.

Đại đa số chánh khách của hai đảng sẽ chấp thuận quyết nghị của ông Eisenhower.

Họ cũng ủng hộ ngay đề nghị của ông Eisenhower là ký một minh ước phòng thủ chung với Nam Hàn và tiếp tục viện trợ kinh tế cho xứ này đã bị chiến tranh tàn phá, nền xứ này chấp thuận những điều kiện hưu chiến.

Cao ly

Gặp gỡ trong 12 phút

Các đại diện đồng minh và cộng sản đã nhóm trong vòng 12 phút và sau đó đã hoãn lại phiên hội qua ngày mai.

Phát ngôn viên của bộ tư lệnh liên quân tuyên bố với các kỹ giớ rằng hôm nay các sĩ quan tham mưu sẽ hội hiệp vào lúc 11 giờ để giải quyết các vấn đề quân trị.

Đại tướng Mark Clark, tổng tư lệnh liên quân, cùng các tướng Kim Nhật Thành và Bành đức Hoài, tư lệnh của Hồng quân sẽ sẵn sàng đi tới Bản môn điếm bất cứ vào lúc nào để ký đình chiến.

Các nhà quan sát thăm quyền cho rằng những trở lực sau chốt của việc đình chiến là ấn định một đường ranh và những chi tiết về các thể thức quân trị.

Ấn độ đảm nhận trách nhiệm hồi hương tù binh

Nguồn tin chánh thức loan báo: Hôm nay chánh phủ Ấn độ cho biết rằng bộ tư lệnh L. H. Q. đã thông tri cho bộ tư lệnh Trung Hàn rõ rằng Ấn độ chịu làm nhân viên, trong ủy hội trung lập chuyên trách việc hồi hương tù binh Cao ly.

Chánh phủ Ấn độ đã được các bộ tư lệnh Trung Hàn và L. H. Q. chánh thức triệu thỉnh.

Biểu tình chống đình chiến

Hàng trăm người biểu tình đã kéo qua trước tòa đại sứ Mỹ ở Phú sơn và hô to những khẩu hiệu chống đình chiến.

Hiện binh Nam Hàn và L. H. Q. đã duy trì trật tự nhưng không can thiệp gì khác hơn vào cuộc biểu tình.

Cộng quân tấn công

Cộng quân vẫn tiếp tục tấn công các đồn tiền tuyến của L. H. Q. Các đồn này đã nhiều lần bị bao vây và được giải cứu nhờ các lực lượng bộ binh Mỹ.

L. H. Q. kiểm duyệt đài phát thanh Nam Hàn

Chánh phủ Nam Hàn đã tố cáo bộ tư

lệnh L. H. Q. và cực lực phản kháng việc các chuyên viên Mỹ xóa bỏ một cuộc phỏng vấn đề chống sự đình chiến.

Bữa thứ năm, các chuyên viên Mỹ đảm trách việc quảng bá trên đài phát thanh cũng đã xóa bỏ một cuộc phỏng vấn đại tá Lee So Young, nhân viên phái đoàn đình chiến của L. H. Q. Cuộc phỏng vấn này gồm có hai điểm chánh đại khái chống lại việc ký kết đình chiến ở Cao ly và việc Ấn độ vào đất Triều Tiên để đảm nhận việc hồi hương tù binh.

Nhà chức trách Nam Hàn nhấn mạnh rằng việc kiểm duyệt các buổi phát thanh như thế là vi phạm chủ quyền của Nam Hàn và hăm dọa để cho dân chúng Nam Hàn bị cộng sản tuyên truyền do đài bá âm Bình nhượng chẳng hạn.

Đài bá âm này cũng dùng một lần sóng điện giống như Nam Hàn, và nếu chương trình của đài bá âm Nam Hàn bị kiểm duyệt xóa bớt một phần nào thì tức thị trong những máy thu thanh phần này sẽ bị thay thế bằng cuộc phát thanh của cộng sản.

Các cuộc biểu tình của Nam Hàn

Trên các lãnh thổ Nam Hàn, chứng bày triệu người đã biểu tình đòi thống nhất Cao ly và phản đối việc sắp ký kết đình chiến.

Ở Hán thành, hàng vạn công dân đã tràn ngập các công trường, với những tấm biểu ngữ đề như sau đây: « Ta hãy tiến lên phía Bắc và thống nhất quốc gia ».

Ngót một ngàn sinh viên mặc đồng phục màu trắng đã vượt qua hàng rào cảnh binh, tràn vào chỗ ở của thông tin viên chiến tranh Liên hiệp Quốc và hô lớn: « Các ông hãy thống nhất Cao ly » và « Liên hiệp Quốc phải chịu trách nhiệm về việc thống nhất xứ sở chúng tôi ».

Cuộc hội họp báo chí mỗi ngày của đệ bát lộ quân về những hoạt động quân sự đã bị chậm trễ.

Cảnh binh Nam Hàn đã canh gác những tòa sứ bộ của Liên hiệp Quốc.

Bản văn Đề nghị đình chiến của Nam Hàn

Hôm nay, chánh phủ Nam Hàn công bố bản văn đề nghị của Nam Hàn trình lên Liên hiệp quốc ngày 29 Aout về việc triệt thoái lực lượng Trung cộng khỏi Cao ly.

Bản đề nghị được trình bày dưới hình thức một bức thư do các đại biểu Nam Hàn tại hòa hội Bản Môn Điếm trình lên tướng trưởng đoàn thương thuyết Đồng minh William Harrison.

Trong bức thư này, Nam Hàn đề nghị nên ghi trong bản hiệp định đình chiến khoản triệt thoái chỉ nguyện quân Trung hoa.

TUẦN LỄ TRONG NƯỚC

Điện văn của Thủ tướng Nguyễn văn Tâm gửi Đức Quốc trưởng

TRONG DỊP LỄ « HÙNG QUỐC KHÁNH NIỆM »

Tàu Hoàng thượng:

SAU buổi diễn binh huy hoàng của Hải, Lục, Không quân Việt nam, mỗi họ vọng và hãnh diện của Quốc gia, tôi lấy làm hoan hỷ chuyển đệ lên Hoàng thượng lời chào của giới thanh niên Việt nam, đã quyết noi gương anh dũng của các tiền nhân một thể kỷ rưỡi trước đây dưới sự dẫn đạo của Đức Hoàng đế oai danh để đáp lời kêu gọi của vị lãnh tụ tối cao, bảo vệ những quyền tự do và danh dự.

Tin tưởng ở giá trị của các sĩ quan và ở số vũ khí hùng hậu, vững lòng nhờ tôn trọng những truyền thống, kết chặt nhau bởi lòng tin tưởng nồng nàn nhờ những cải cách xã hội mà Hoàng thượng đã ban hành, quân đội Việt Nam đã khởi hân một chiến dịch quyết định sẽ đưa họ tới chỗ chiến thắng cuối cùng.

Trong ngày kỷ niệm Thống nhất quốc gia này, Chánh phủ và dân chúng Việt Nam lấy làm hãnh diện dâng một lần nữa lên Hoàng thượng, tượng trưng sự phục hưng Tổ quốc, lòng trung thành và biết ơn.

HỘI ĐỒNG NỘI CÁC VIỆT NAM NGHIÊN CỨU VẤN ĐỀ TĂNG LƯƠNG

Tất cả thầy thợ công và tư sẽ được tăng lương

Hội đồng Nội các V.N. đã nhóm thứ năm 11-6 tại Thủ tướng Phủ.

Mở đầu phiên hội, Tổng trưởng Kinh tế Nguyễn văn Nhung đã trình bày cho hội đồng biết qua về tình hình kinh tế trong tuần vừa qua. Đoàn hội đồng xem xét đến tình hình của các tiểu công chức hạ tầng như kỹ gia, kéo và ước liệu cần phải cho những người này được hưởng một số lương mới để đương đầu lại mức sống quá cao sau khi đồng bạc sụt giá.

Một ủy ban gồm có nhiều Tổng trưởng sẽ nghiên cứu gấp vấn đề này. Chánh phủ còn định cho các tư sở hay nên sẵn sàng để thực hành đúng theo những biện pháp mới của Chánh phủ sắp ban hành.

Thiếu tướng Nguyễn-v-Hinh được thăng lên trung tướng

Thiếu tướng Nguyễn văn Hinh, Tổng Tham mưu trưởng Quân đội Việt Nam, vừa được thăng lên Trung tướng, do sắc lệnh của Đức Quốc trưởng.

Lần đầu tiên, Trung tướng ra mắt công chúng với ba ngôi sao bạc lấp lánh ở trên vai trong cuộc diễn binh huy hoàng ở Hưng quốc Khánh niệm ở Đại lộ Norodom.

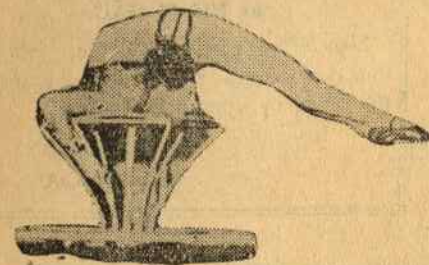
Hãy đọc TIN MỚI văn nghệ trào phúng biết cái cười ý thức của người văn minh.

Tại nhà khiêu vũ GRAND MONDE

Cuộc biểu diễn lạ kỳ!

Do uyên chuyên mỹ nơn EVE LYN và khôi hài lực sĩ ROX

Trình bày những trò về hát xiếc.

XIN LƯU Ý: Sách thuốc 1953 đã xuất bản, Quý Ngai gửi kèm theo 1\$00 tiền tem làm cước phí, chúng tôi sẽ gửi tặng.

Nhà thuốc: ĐẠI QUANG

số 27 đường Tổng đốc Phương - CHOLON

Bạn đọc đề ý

Bắt đầu tháng sáu (Juin) ĐÔI MỚI xuất bản ngày thứ năm mỗi tuần. TIN MỚI ngày chủ nhật mỗi tuần.

Mỗi khi bạn thấy có hình vô ý thức, xin bạn đừng thắc mắc, vì đó là giờ chốt phải trám vào chỗ bài « bất tiện ».

PHÒNG XEM BỊNH

VỎ - VĂN - XUÔI

Diplômé d'état

C.C.K. de la Faculté Médecine de Paris

Chuyên trị: Nhức mỏi, sưng, trặc, tê, bại.

Buổi sáng: 8 tới 12 giờ

Buổi chiều: xin hẹn trước

CÓ CHẠY ĐIỀN

57, đường Taberd (trước vườn ông Thượng)

ĐẤT - VIỆT

CHUYÊN MUA VÀ BÁN CHO QUÍ NGÀI:

Nhà cửa,

Phố xá, Ruộng đất.

VÌ QUYỀN LỢI CỦA QUÍ NGÀI XIN NHỚ:

ĐẤT VIỆT SỐ 20 ĐẠI LỘ BONARD

Điện thoại số: 23.409 SAIGON

Nhà thuốc chánh

SOLIRÈNE

(Pharmacie Principale Solirène)

Dược sư

ĐÀO TRỌNG HIẾU

Tốt nghiệp trường

Đại học Paris

Trước nhà hát Tây - AIGON

Nhị Thiên
Đường
danh tiếng
lâu năm

Trị bá chứng
hay nhứt
47, rue Canton
CHOLON

Mỗi gia đình sáng suốt
nên chú ý mua sẵn :

1. — 1 gói

BEKINAN Tiên

(Euquinine activee)
cho trẻ em

Thuốc ban nóng thần hiệu
Quân thù số 1 ban nóng trẻ em

2. — 1 hộp

LONKINAN Tiên

(Quinine activee)
cho người lớn

Thuốc rét thần hiệu
Trị ban nóng và rét rất hay
Hygiène --- Santé --- Qualité

Pharmacie Tiên

98, Bd. Bonard — SAIGON

BẢN KÈM

NGUYỄN TRUNG

450 Gialong

NHÂN LOẠI CA

tập thơ thứ 30

của **NHÂN HẬU**

Một công trình sáng tác, một ý
thức xây dựng đáng đề chúng ta
đặt nhiều hy vọng nhất,

NHÀ XUẤT BẢN
NHÂN LOẠI

BÁC SĨ

NGUYỄN BÌNH

434 Đại lộ Armand Rousseau
CHOLON

khởi gót đường nhà thương Ghơ rây
42 năm kinh nghiệm trị
bệnh trẻ em và người lớn
CÓ CẤY NHAU VÀ CHO
TOA BỎ Á PHIỆN

Phụng sự hề! Bất phụng sự hề!

Ngày xưa, Vua Tần Thủy Hoàng đốt sách chôn học trò, bị người đời sau cho là tàn bạo. Mà Vua Tần thì tự cho đã làm một việc phải, một việc có thể gọi là « cách mạng ».

Trước đây, Hitler tàn sát người Do Thái, đốt sách và tru diệt viên xã hội và cộng sản, bị người ta cho là độc tài Phát xít. Mà Hitler thì tự cho là quốc gia xã hội là làm việc « cách mạng ».

Thống chế Staline, mới khuất không bao lâu, đây hàng triệu người qua Sibérie, bắt cả triệu tù binh Nhật ở lại làm việc bị các nước dân chủ bình dân tàn tưng, cho là làm việc phải, việc rửa ố (tẩy ố).

Tần thủy Hoàng, Hitler, Staline đều tin tưởng rằng mình phụng sự nhân dân, mình làm việc chánh nghĩa.

Bà Đương tôi không hơn thua với dư luận quần chúng, bởi vì thế thường trong cái dở có cái hay, và trong cái hay vẫn có cái dở.

Đốt sách chôn học trò, tru diệt một giống người thật là đại sự !

Khởi cách mạng, thả bom giết người cũng là đại sự. Phàm làm việc « đại sự », thành công là chánh nghĩa; thất bại là bạo tàn. Nếu hai quả bom nguyên tử rơi xuống Trường kỳ và Quang Đảo không đem lại thắng lợi cuối cùng thì kẻ thả bom bị kẻ chiến thắng buộc tội là chiến phạm. Nếu Hitler thắng trận thì vụ giết Do Thái sẽ có người cho là việc phải.

Hành động của Vua Tần trôi trong thời gian đã mấy chục thế kỷ rồi, và việc làm của Hitler trải qua đã được trên 10 năm. Người đời có thể phê bình với phần chắc chắn hơn hành động của Staline. Hơn nữa đối với việc làm của ông này, chết vừa được vài tháng, ít ai được rõ biết. Thì dầu còn có đó. Chưa vội phê quyết ông là kẻ bạo tàn được.

Chúng ta nhận ra một điều chắc chắn hơn hết là cả ba điều tin tưởng rằng mình làm việc phải.

Ngày nay cũng có vua Tần, cũng có Hitler mặc dầu việc làm của họ ở trong phạm vi nhỏ hơn. Nhưng ngày nay có hạng người thì đưa « cách mạng » không bằng võ lực chứ cũng bằng tuyên truyền. Họ cũng tin tưởng rằng đang làm một việc phải, tức là phụng sự. Và họ cũng không quên pha lẫn sự tin tưởng với óc trục lợi.

Bà Đương tôi muốn nói dám người đang kêu dư luận quần chúng, làm ra một tòa án dư luận quần chúng, làm ra một tòa án dư luận để đối chiếu với tòa án pháp luật, về vụ cô Hườn — Quên (1). Họ ưng làm bởi vì vừa lợi tiền vừa được các bà các cô « hoan nghinh chứ không đã đảo ».

Có người bảo rằng họ nấp sau những lời « buộc tội » của quan biện lý Hồ văn Truân dẫn chứng vụ nghị sĩ De Monpezat ở Hânội cách đây 30 năm được tha bổng và vụ bà Yvonne Chevalier ở thành Reims gần đây được xử án treo và cho rằng không lý bên trời Âu người ta được tha bổng vì ghen, ở đây vụ giết ghen lại bị tội.

Tất cả họ đều « vui mừng vui khoái vui » vì đã làm một việc mới mẻ.

Mà bạn có biết chăng ? Bất giác họ đã làm một việc tuyên truyền lớn lao, họ đã phổ bày giữa thanh thiên bạch nhật và kêu gọi đại chúng để ý. Bất nhơn thay, họ đã phóng đại và nhắc nhở một chuyện « sát nhân » !

Không biết có liên quan không mà tiếp theo « phong trào » các báo cổ võ để kêu lên dư luận quần chúng về vụ cô Quên, thì liên miên xảy ra lăm lăm án mạng đồng tánh cách.

Tôi xin kể sơ :

Đương ba Đương

(1) Hườn — Quên là trả lại quả đấm.

HÀNG INDO-COMPTOIRS

xuất nhập cảng—Đại lý các nhà sản xuất

130-136, đại lộ Galliéni—SAIGON

Điện thoại : 22.104—22.161

Địa chỉ điện tín : Indocom Saigon

CHUYÊN MÔN VỀ HÀNG HÓA

phụ tùng xe hơi, đồ sắt...

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN

- Sơn BERGER
- Bốt thắng xe hơi EVERSTOP
- Pistons và bougies FLOQUET
- Giấy trần TITAN

- Bình chữa lửa MAIP
- Vật liệu của nhà COLLEX
- Máy may Thụy sĩ HELVETIA
- Tourne-disques SONIDEAL Thụy sĩ
- Đồng hồ đeo tay Thụy sĩ PHÉNIX
- Máy in tay (duplicateur)

« CITO RECORD »

Độc khắp các báo ngoại quốc

Thành phố Tokio đã hoàn toàn kiến thiết lại. Du khách ngoại quốc tấm tắc khen ngợi. Có những đầu máy xe lửa tối tân nhất ở Á châu. Việc đánh số các ngôi nhà mới cũng tỏ chức lại, con số đường ngôi nhà không ăn theo vị trí ngôi nhà nhưng tùy ở ngôi nhà đó được xây dựng lại.

Vì dụ một ngôi nhà số 34 có thể ở trong một con đường phố này nhưng ngôi nhà số 35 có thể ở xa cách đó vài cây số. Nhưng nếu ngôi nhà 34 phải phá thì ngôi nhà mới lại mang một con số khác, con số đầu trên bảng kê khai, ví dụ con số 1587 chẳng hạn.

Vậy muốn tìm nhà phải biết:

1) Ngôi nhà đó thuộc về khu phố nào?
2) Tìm một người cảnh binh trong khu phố đó và người ấy phải biết tất cả tên những người trong khu phố anh ta phụ trách. Thật ra tìm được một người như thế cũng hiếm.

KẾT QUẢ.— Có những người khách phải cuộc bộ đi khắp thành phố mà không tìm được ngôi nhà mình muốn đến.

Đó là một điều trái ngược nhất của nước Nhật ngày nay. Nếu như xe lửa chạy nhanh và đúng giờ thì đi xe lửa còn nhanh hơn cách giao thông bằng điện thoại.

(U. S. New World Report, U.S.A.)

TÁC PHẨM CỦA RAOUL DUFY THU ĐƯỢC HƠN 20 TRIỆU QUAN

Bản tóm tắt về Noël của Raoul Dufy đã thu được ở Mỹ hơn 20 triệu quan tiền Pháp. Số tiền đó đem mua sữa mỗi ngày cho 62.000 đứa trẻ.

MÁY NUÔI HEO CON

Trên đây là một cái máy nuôi heo con. Máy phát sữa cho heo. Trong lúc heo ăn, thân mình heo được phơi dưới tia hồng ngoại tuyến làm cho heo mau lớn và mau mạnh.

Một phương pháp cực kỳ tối tân để nuôi heo con. Mỗi năm, số heo con tăng thêm, số heo con chết giảm rất nhiều.

HẦM XUYỀN QUA BIỂN MANCHE

Dự định đào một cái hầm xuyên qua biển Manche sắp thực hiện. Tổng hành dinh lực lượng Đại tây Dương rất muốn công việc này mau thực hiện vì đó là một con đường chiến lược quan trọng. Hầm xuyên qua biển Manche là một đường giao thông quan hệ giữa Anh và đại lục Âu châu.

Một kiến trúc sư Pháp tên Basdevant được đại tướng Gruenther hỏi ý kiến. Theo lời Basdevant, đào hầm xuyên qua biển Manche, ngoài sự giao thông tiện lợi, trong lúc có chiến tranh lại còn được một nguồn lợi khác: Tầng đất lớp dưới biển Manche có rất nhiều mỏ nhất là dầu hỏa và uranium.

(United Nations World U.S.A.
Deutsche Zeitung Stuttgart)

QUÂN ĐỘI ANH Ở TRIỀU TIÊN AN MỪNG LỄ GIA MIỆN

Ở mặt trận Triều Tiên sư đoàn của Anh trong ngày lễ gia miện bản đàn ba màu xanh, trắng đỏ lên không để chào mừng nữ hoàng Elizabeth.

Tất cả xe tăng đều bắn ba phát súng danh dự còn phi cơ từ các hàng không mẫu hạm cất cánh biểu diễn gần trận địa. Ở trận tuyến thứ hai, có tổ chức một buổi nhạc Gia nô Đại, Úc và Nam Phi.

ORSON WELLES SẮP QUAY MỘT CUỐN PHIM MỚI

Orson Welles sắp cho quay một cuốn phim mới tả một cuộc mạo hiểm mà động tác xảy ra khắp

mọi nơi trên hoàn cầu. Welles có ý định chọn ngay đảo ở tại chỗ. Welles sẽ đi với 6 kíp chuyên môn của mình và một cặp tài tử, đó là hai nhân vật xuất hiện từ đầu đến cuối phim.

Michell Auclair sẽ là cô đào thường trực cuốn phim mới này. Vài tháng nữa, phim ấy sẽ được chiếu lên màn bạc.

MICHAEL ROSENBERG (10 TUỔI), VIẾT THƯ CHO TỔNG THỐNG EISENHOWER

Con trai Julius và Ethel Rosenberg Michael, 10 tuổi, đã viết 4 bức thư cho Tổng thống ân xá cho bố mẹ, như là William Oastis đã được chủ tịch Tiệp Khắc ân xá.

Michael đã thay mặt cả em lẫn là Robby, 6 tuổi, viết thư trên. Ngoài ra hãng thông tấn của Hung gia Lợi báo tin rằng « Hiệp hội phụ nữ Hung gia Lợi » đã đánh điện cho Tổng thống Eisenhower yêu cầu Tổng thống hãy ân xá cho cặp vợ chồng do thám Julius và Ethel Rosenberg bị án tử hình.

DẦU DỪA BÔI LÊN XA GIÁ

Trong buổi lễ gia miện, sư Cảnh sát Luân Đôn đã trừ sẵn

15 tạ dầu dừa đặc để bôi khắp các cột đèn cho những người đi bộ không có dịp treo lên xa giá của Nữ hoàng. Chỉ có cách ấy mới tránh được những tai nạn không hay xảy ra.

LY DỊ Ở PHÁP

Nạn ly dị ở Pháp mỗi ngày mỗi tăng. Tính năm 1952 có đến 40.000 vụ ly dị và 400 vụ sống cách biệt nhau. Tại vùng Seine, trong 5 vụ hôn nhân có 1 vụ ly dị.

THIỆU CÁC NHÀ BÁC HỌC NGHIÊN CỨU NGUYÊN TỬ

Theo một bản báo cáo bí mật đệ lên tổng thống Eisenhower, số tìm tòi nguyên tử của Mỹ hiện đang thiếu một số các nhà bác học giúp việc.

Hiện mới chỉ có 455.000 nhà chuyên môn, vật lý học, hóa học, cơ sinh vật học, kỹ sư nhưng số cần đến 350.000 người cả thảy.

NĂM 1936, MAC CARTHY ĐƯỢC ĐĂNG CỘNG SẢN ỦNG HỘ CHĂNG?

Nhà xuất bản Victor Gollancz vừa cho xuất bản một cuốn sách nói về tiêu sử của ông nghị Mac Carthy. Tác giả cuốn sách 4000 trang đó, quả quyết ông nghị Mỹ đã được đăng viên cộng sản ủng hộ trong dịp tuyên cử năm 1936.

NGŨ GIÁC ĐÀI TÍNH SỞ THIẾT HẠI Ở TRIỀU TIÊN

Ngũ giác đài vừa công bố nhưng thiệt hại của Mỹ ở Triều Tiên từ tháng 6-1950 đến tháng 2 năm 1953.

Tính ra có 21.540 người chết, 400.503 bị thương và 13.412 mất tích.

CÓ ĐÀO BARBARA HUTTON SẮP LẤY CHỒNG

Cô đào Mỹ Barbara Hutton và nhà vô địch quần vợt Đức, bá tước Gottfried von Kramm hiện nay đang cùng nhau ở chung trong một ngôi nhà xinh đẹp ở bờ biển Côte d'Azur. Theo vài tin tức trong những bạn bè của họ, hai người sẽ làm lễ cưới này mai. Người chồng đầu tiên của Barbara Hutton đầu tiên là ông hoàng Nga Igor Trubetzkoi mà cô đã ly dị năm 1952.

TITO KẾT ÁN ĐIỆN NHẠC « JAZZ »

Tito vừa « kết án » điệu âm nhạc rất huyền ảo gốc ở Mỹ Châu. Ngồi lời với các nhạc sĩ Nam tư trong một cuộc hội nghị của họ, Tito đưa ra ý kiến là nên tạo những điệu ca nhạc bình dân quan trọng hơn phần ảnh hưởng sức này nờ của nước Nam tư lập Phu.

Khi nhắc đến những điệu ca gốc ở Mỹ nhà độc tài nói: « Đây những nước đang hưởng những thực hiện cao về văn minh cũng có thể có một nền văn hóa kém nhất ». Tito biết chơi dương cầm, nhưng chỉ thích những bài hát bình dân có tính cách từng địa phương một.

MỘT THÀNH CÔNG MỚI CỦA NỀN CHIẾU BÓNG NGA

Phim « Hải quân đế chế Ouchakov » đã đem lại một thành công cho nền chiếu bóng Nga. Phim tả lại một cuộc đời hoạt động của hải quân đế chế Ouchakov, người đã đem biển Hắc Hải về cho Nga, biên này trước kia thuộc về Thổ nhĩ Kỳ.

(Literaturnaja Gazeta, Moscou)

TRỘN AUREOMYCINE VÀO BỒ AN CỦA SÚC VẬT

Bán Âu Mỹ, trong các trại nuôi súc vật, người ta đang thí nghiệm một chất thuốc mới để nuôi gà vịt. Đó là chất thuốc aureomycine, ở Mỹ, người ta dùng chất thuốc nói trên để trộn với mè cốc. Gà vịt ăn chất aureomycine lên cân rất chóng.

Các ông chủ tiệm quay phải đặt thêm nhiều kiệu lò khác mới có thể quay gà vịt được. Heo ăn đồ ăn thường chỉ cân nặng tới 200 ki lô sau mười bốn tuần lễ, nhưng trái lại, cho heo ăn đồ ăn có trộn chất thuốc aureomycine heo cân nặng 300 ki lô cũng trong một thời gian đó.

THỜI TIẾN

HÒA BÌNH ở Triều Tiên chỉ còn là một vấn đề thời gian ngắn ngủi cho đôi bên hoạch định ranh giới và dứt khoát hẳn về các vấn đề từ binh.

Thái độ phân đôi của tổng thống Nam Hàn sẽ thay đổi nếu Mỹ chịu ký kết với Lý thừa Văn một hiệp ước quân sự riêng trước khi đình chiến với Trung Hàn. Dự luận Mỹ cho rằng một hiệp ước phòng thủ chung giữa Eisenhower và Lý thừa Văn sẽ bị Thượng nghị viện phản đối, vì Mỹ không thể đảm bảo Độc Lập cho nhiều nước hoặc phân tán lực lượng của mình.

ANDRÉ MARIE

PHÁP vô chánh phủ gần một tháng rồi, chánh khách các đảng phái lần lượt đứng ra tổ chức chánh phủ đều bị lật nhào. Ông André Marie (cấp tiến xã hội) được mời ra chưa rõ là có được may mắn hơn bạn đồng đảng Mendès France vừa thất bại xong không?

Chủ tịch quốc hội Herriot phải lên tiếng kêu gọi báo ngày về tình trạng chánh trị trầm trọng hơn bao giờ hết của nước Pháp. Nhất là hội nghị Anh Pháp Mỹ sắp khai diễn cuối tháng này ở Bermudes, mà cuộc khủng hoảng nội các vẫn kéo dài, thì ảnh hưởng đối với Đồng minh rất tai hại.

MÀU thuẫn lớn có thể xảy ra giữa Londres và Washington, sau lời tuyên bố của Churchill nói sẽ bàn cãi tại Bermudes việc mở hội nghị tay tư trước mùa thu đòi Liên Hiệp Quốc nhận nhận Trung Cộng, và nhất là Liên Hiệp Anh vừa nhóm ở Luân đôn đồng quyết nghị thương thuyết với Nga.

Quan điểm Anh về hội nghị tay ba hiện thời chống đối rõ rệt với quan điểm của Mỹ muốn cuộc nhóm họp ở Bermudes chỉ có tính cách gia đình.

VIỆC từ bỏ ngai vàng cũ: Quốc vương Norodom Sihanouk sang Thái lan làm lung lay nền tảng Liên hiệp Pháp, mà Cao Miên là một nước hội viên.

Miền Hoàng cùng 27 tùy tùng đi thị sát vùng Battambang—Siemreap, rồi thẳng qua đất Thái lan, sau khi giao phó lại chánh phủ cho Thủ tướng Penn Nouth ở sát biên thùy Miên—Thái.

Sự xuất ngoại thành công của vua Cao Miên, theo lời ngài ngỏ cùng dân chúng, là để « làm tròn sứ mạng mưu cầu nền độc lập hoàn toàn bằng những phương tiện hòa bình.

« Nếu không thì tổ quốc chúng ta sẽ có thể tiêu diệt vì lòng tham lam và vô liêm sĩ của những đại cường quốc. Họ chỉ biết kêu gọi những nước nhỏ, hứa hẹn sẽ ủng hộ những nước nhỏ để đi đến hòa bình, thanh vượng, công lý và tự do, nhưng rồi họ lại không giữ đúng những lời hứa hẹn ấy ».

Trong thông điệp gửi cho người Pháp, Miên hoàng nhấn mạnh rằng trong khi tất cả những quốc gia ở Á Châu đều được Độc lập, chỉ trừ có 3 nước thuộc Liên Hiệp Pháp:

« Trước những lời nói và sự cư xử năn nã, dằn dả của nước Pháp, chúng tôi có cảm tưởng rằng Pháp không muốn và không bao giờ muốn cho chúng tôi độc lập thật sự.

« Trong hoàn cảnh ấy, thấy rằng tôi hoàn toàn không thể làm gì được để phục hưng tình thế tuyệt vọng của xứ sở tôi, tôi phải đứng ra cầm đầu phong trào vận động độc lập Cao Miên ».

Hành động cương quyết của Miên Hoàng mục đích là — vẫn theo lời nhà vua — « để Liên Hiệp Quốc nhận thấy rằng cho đến cùng chúng ta vẫn hành động đúng theo lý tưởng hòa bình. Rồi chúng ta xem coi L.H.Q. sẽ chịu trả cho chúng ta một nền độc lập bằng với nền độc lập của các nước khác đầu tiên đầu nhũ không?

« Nếu không có ai can thiệp vào để xử đúng theo công lý, chúng ta phải sẵn sàng đau khổ và bỏ mình cho Tổ quốc được hoàn toàn độc lập, cũng như bao nhiêu quốc gia khác đã hành động »,

THẾ NHÂN

46 - 6 - 53

LẤY MẮT NGƯỜI VIỆT XÉT VIỆC THIÊN HẠ

Ý NGHĨA SÂU XA CỦA LỄ GIA MIỆN NỮ HOÀNG ANH

TRỌNG YÊM

Các bạn,

THIÊN hạ sự! Mà ta lại xét đến vô vàn qua, quá là ta đã sự. Thiên hạ biết là bao nhiêu việc, có hằng hà sa số việc. Mỗi người trong xã hội cũng có trăm có ngàn việc, mỗi nước cũng có vạn, ức việc, và mỗi khối dân tộc có trùng trùng điệp điệp sự tình.

Nhưng ta có thể bàn qua, nên bàn qua, vì ta là « thiên hạ nhơn », ta là một trong hai tỷ người, và việc của ta có phần là việc xã hội, việc của nước người ảnh hưởng đến việc nước ta. Địa cầu không đổi, mà nhỏ dần bởi vì đầu óc ta lớn thêm mãi (lớn về phương diện trí thức), đời sống của dân tộc ta liên quan mật thiết với đời sống của các dân tộc khác. Thế giới ngày nay là thế giới đi đến một khối, khối nhân loại vậy.

Trọng Yêm tôi lắm lúc lên một bánh, cả gan bàn thiên hạ sự; lại dám bàn đến người xưa, người nay, thật là người tôi quá ư bạo dạn. Nhưng đó là bạo dạn trong phạm vi thật hẹp, trên mặt một tờ tuần báo ở cái nước chọn rợn Việt Nam này, do

sự chỉ định của anh em cộng sự trong toà soạn chỉ có thể thôi!

Bàn việc thiên hạ tất có sống đời thiên hạ. Trọng Yêm có khi cũng dễ, ngồi ngừng. Xét mình đi trong rừng học vẫn được không mấy bước, lại phải gánh cái trách vụ xét việc người. Tôi cũng sợ lạc lối lắm, Mà bạn tôi bảo « anh còn được lần lộc đá hơn chúng tôi ». Té ra bị « lần lộc đá » cũng là cấp bằng rồi!

Thời thì, ta cứ việc bàn. Giới đồ trời kể. Ý nghĩa của lễ Đới Mảo Nữ Hoàng Elisabeth, kỷ giả thấy nó sâu trong lịch sử và xa trên hoàn cầu lắm. Đối với vị người thủ một nước, vô luận nước ấy đối với ta như thế nào, tốt hay xấu, nước lớn hay nhỏ, ta vẫn cung kính. Bạn đọc tôi nên để ý rằng tôi không nhằm cái cá nhân bà vua, hay cá nhân ông Thủ Tướng.

Trong cuộc lễ cực kỳ long trọng ấy có tánh cách quốc tế, với sự tham gia của hầu hết các nước văn minh, tôi nhận ra các điều dưới đây:

1.— Nước Anh dám tốn một số tiền khổng lồ để cử hành lễ Gia Miện, trong lúc ngân sách Quốc gia thốn thiếu;

2.— Chính phủ Anh đặc biệt chú ý sự tham gia của các nước thuộc khối Nga Xô;

3.— Nước Anh rất hân diện mà được làm hân diện các nước hội viên L. H. A.

4.— Nhơn lễ Gia Miện mời nhóm Hội nghị L. H. A.

Ta thử xét lại từng khoản một.

Dám tốn tiền, Anh quốc không mất tiền.

Với số người, toàn là khách sang trọng, đến dự lễ và xem lễ, chính phủ Anh đã được một số ngoại tệ lớn lao, lớn hơn rất nhiều số ngoại tệ nhiều năm nhập lại mà Pháp thu về phần khách du lịch.

Bài toán con buôn của Anh không sai thất.

Với sự tham gia của các nước thuộc khối Nga Xô Anh gây được một thế lực m a n h về mặt tinh thần. Có thể lấy đó mà coi lại thế lực của Mỹ quốc. Trong khi Nga Xô và kẻ đồng tham dự, Nga Xô có

hậu ý ly gián khối Tây Âu. Nước cộng sản dự lễ đội mũ nhà vua nghe qua thật là kỳ quái. Nhưng đứng về mặt chính trị là một sự khéo léo có lợi của khối Nga Xô.

Nước Anh rất hân diện trong dịp lễ Gia Miện. Chẳng những mà có thể làm cho dư

luận quần chúng Mỹ xao lãng đối với sự găng nhau về chính trị quốc tế giữa Anh và Mỹ. Thật là làm cho chính phủ Mỹ khó xử sự, là chia rẽ dân chúng với nhà cầm quyền Mỹ.

Chỉ trong một cuộc lễ, Anh quốc phô trương tinh thần bá chủ của mình, sức mạnh của mình, làm cho các hội viên qui thuận Mảo nhà vua để thần phục. Lại còn nhơn cơ hội ấy mà nhóm Hội nghị L. H. A. đề đưa ra một chủ trương phá chính sách Mỹ toàn diện. Quả là lão Churchill không kém Không Minh.

Bạn có thấy chăng sự khôn khéo của dân tộc Anh Cát Lợi, sống đầy mâu thuẫn, sống mạnh trong mâu thuẫn: một Hiến Pháp dân chủ đặt dưới Mảo nhà vua; một đảng cần lao mạnh nhất thế giới sống bên cạnh các vị công hầu và phục tòng vua chúa, một nước không giàu mà có ảnh hưởng lớn nhất thế giới.

Đáng cho ta coi dân tộc Anh là khôn ngoan nhất.

TRỌNG YÊM

VIỆC NƯỚC NH

ĐẶT SAI VẤN ĐỀ

PHÁP nói rất nhiều về sự thương thuyết, hoặc với Mao Trạch Đông, hoặc với Việt Minh.

Ông Mendès France, vị thủ tướng chính định và không được tán phong, là người khởi xướng phong trào thương thuyết. Chánh giới Pháp, có người lên án ông này chủ trương « bỏ rơi » các vị trí của Pháp ở Hải ngoại.

Tuy nhiên, người ta thấy rõ chủ trương của ông Mendès France đang tiến triển giữa Quốc Hội Pháp. Và nếu tình hình quân sự ở Đông Dương không khả quan thì Pháp có thể quyết định một cách độc ngột.

Giữa người Việt, cũng như giữa các nước có liên quan ít nhiều với Việt Nam người ta chỉ phân vân về vấn đề « nên hay không nên thương thuyết », ít ai đề cập tới vấn đề chính trong việc này.

Đứng về mặt pháp lý mà nói, thì từ ngày Pháp bỏ chủ quyền ở Đông Dương cho đến ngày Pháp thừa cơ hội mà trở lại với đội binh viễn chinh, cho đến ngày long trọng nhìn nhận nền độc lập của Việt Nam (8-3-1949), thì hẳn lãnh thổ Việt Nam không còn đặt dưới quyền thống trị của Pháp.

Thêm nữa, Pháp tuyên bố với thế giới rằng, đội binh viễn chinh của Pháp số đông còn có một tại Việt Nam là để giúp Việt Nam bảo vệ nền độc lập và gìn giữ bộ cõi của thế giới tự do. Như vậy, những việc xảy ra trên toàn cõi Việt Nam phải thuộc quyền Việt Nam. Không cần phải xét coi có độc lập thực sự chưa, chỉ một điều Pháp long trọng nhìn nhận quyền độc lập của Việt Nam, với trên 30 nước nhìn nhận, là Việt Nam có quyền lên tiếng.

Nếu Pháp dựa vào sự có một quân đội của mình ở Đông Dương mà đứng ra đòi độc thương thuyết với Việt Minh, không đếm xỉa tới Việt Nam, là Pháp tự động vi phạm hợp ấy, Việt Nam có quyền kêu gọi sự can thiệp của Liên Hiệp Quốc hoặc đưa nội vụ ra tòa án quốc tế La Haye.

Pháp chỉ có quyền giúp hoặc không giúp Việt Nam. Còn việc thương thuyết hay không là quyền của Việt Nam. Chỉ thương thuyết không có sự ưng thuận và ủy quyền của Việt Nam là Pháp đặt sai vấn đề vậy.

TRẦN VĂN AN

ĐỜI MỚI 36

Ý VÀ VIỆC

DỊCH ĐAM CHÉM

Nội trong tuần qua, trên mặt các báo hàng ngày, thấy liên tiếp đang những tin:

- 1 cô giáo đóng cửa chém bạn tình hơn chục lát dao.
- 1 thương gia bị chàng rể huyệt đâm 40 lát dao con chó.
- 2 thiếu nữ bị tình địch lấy liềm cắt cuống họng thả trôi sông.
- 1 cậu học sinh đâm bạn đồng học lưng bụng.
- 1 cha vợ xách búa chém chàng rể.
- 1 người chồng chém vợ ngoại tình mười mấy dao gần chết.

Cái dịch đâm chém dồn dập sau khi các nhữ báo hoan nghênh bệnh viện có Huân vi ghen tui xăng đốt chồng rồi cầm dao đâm chết bạn trăm năm trên đồng lửa, — và yêu cầu tòa án tha bổng.

Không biết các nhà báo khuyến khích có Huân nghĩ thế nào trước cái « một » đâm chém vì tình này?

KHI CÁC NHÀ VĂN PHÁP NÓI VỀ VIỆT NAM

Một kỷ giã qua Đông dương về, viết trong tạp chí Selection:

.....Trong vỏ gỗ cây chuối (bois de bananier) mà người dân ăn các đi...

Cây chuối ăn trái có gỗ, quả thật là một phát minh đặc biệt mà người Việt từ trước đến nay chưa hề tìm ra.

Một nhà văn Pháp khác không chịu kém hơn về sự nhận xét:

...mắc võng giữa hai cây thơm (ananas) để hưởng bóng im mát...

TIN MỪNG

Chúng tôi được tin ông bà Pierre Nguyễn văn Sâm, thơ ký hãng C.P.I. Saigon, định đổi bạn cho cô Alice Nguyễn thị Hồng Châu sánh duyên cùng cậu Nguyễn Khương Linh, trung úy Hàng Hải Saigon.

Xin có lời thành thật mừng hai ông bà và chúc đôi trẻ được hạnh phúc đầm ấm.

Ông và Bà Hoàng trọng Đán

Không biết ở Việt Nam có thứ cây thơm nào mà ông tây thuộc địa lại có thể núp bóng, sau khi đã mắc vòng nằm chờ?

Chẳng chịu thua tài hai bạn đồng nghiệp và đồng bào trên đây, Jean Hongron sau khi đã « thấy » con gái nhà quê V.N. « cỡi trâu đi học » (Soleil au ventre), viết trong Mort en frande rằng nông dân ở lục tỉnh « lên Saigon mua lúa giống để về làm ruộng », và « người V.N. ăn cỏ với thân lẫn khi đói... »

Ái dâm bảo rằng các nhà văn Đại Pháp không thông hiểu xứ thuộc địa này?

SẮP CÓ MỘT CUỘC SĂN ĐUÔI

Vụ buồn lặn bạc Đ.D., lần này, theo đề nghị của đảng Xã hội, chánh phủ Pháp sẽ đưa ra ánh sáng. Hiện đang tập hợp các tay súng giỏi để săn các con « mối buồn lặn » cừ khôi.

Một ủy ban điều tra đã thành lập để vạch mặt chỉ trích các vị tài to mặt lớn bấy lâu khét tiếng về việc đòi bạc 1 đồng ra 47 quan.

Bọn con mồi lo chạy thoát ngược xuôi mua phấn, mua sáp để lực để nguy trang cho các tay thợ săn khỏi nhầm lẫn họ.

Cuộc săn đuổi lần này chánh phủ Pháp tỏ chức chẳng biết có đi đến đâu không, vì khôn nói, bắt đầu thì động rừng.

SAO TÔI LẠI KHÔNG CHUYỀN NGÂN ĐUỖC

CHUNG quanh vụ buồn lặn bạc, người ta vừa tiết lộ một việc chuyền ngân hay hay:

1 thiếu phụ lộng lẫy phấn son đến xin gói 800.000 qua Pháp (tính giá 1 đồng ăn 47 quan tháng 13 triệu 600 ngàn quan). Nhà chức trách hỏi giấy tờ, môn bài buôn bán, cô à lúng túng rồi không nghề. Sau đó lại thì cô có đủ giấy má hẳn hoi, làm nghề bán phấn, buôn hương.

Theo lời khai của cô thì cô chuyên môn giao dịch với Hoa Kiều: tiền mỗi « xinh xáng » thì 1 ngàn đồng, ngày thường có từ 3 đến 5 người khách, và thứ bảy, ngày lễ có khi tới 15 « xinh xáng ». Trong vòng 3 năm, ăn tiêu rồi, cô còn dư gần một triệu đồng bạc.

Nghề làm ăn của cô, người ta cho là không đẹp nhưng cần phải có sắc đẹp, và phải tốn hơi sức, mồ hôi, nước mắt, tiền của cô kiếm ra cũng không phải cướp giật của ai. Thế thì tại sao cô không được làm cái việc mà chỉ có những anh chị bị lừa dối?

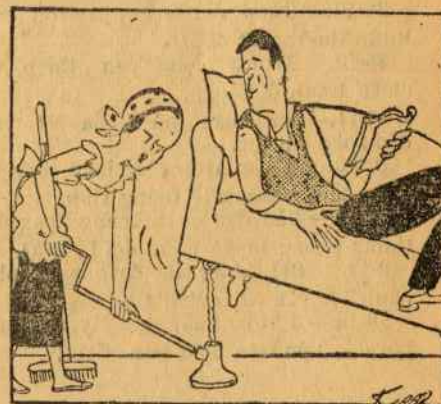
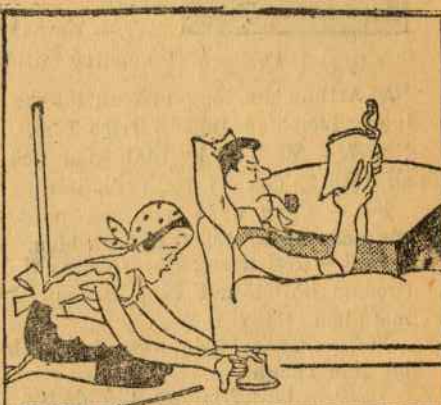
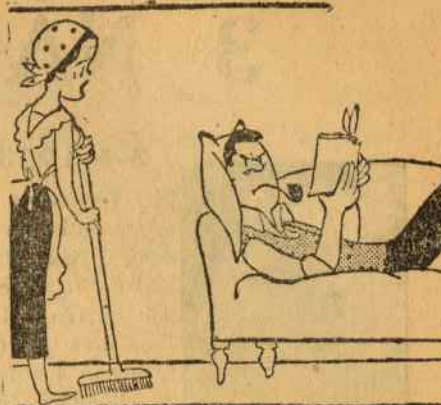
Cô à là lý luận như vậy, sau khi lẽ tất nhiên là không được phép chuyền số bạc nói trên.

KHỐN KHỜ VÌ ĐẤU?

CHIẾM kỷ lục về nội các nhào trên thế giới, nước Pháp lần này cũng vẫn chưa có nội các. Đã làm chính khách đứng ra hô hào lập chánh phủ nhưng rồi rá nhau té lộn nhào cả.

Ông Herriot chủ tịch quốc hội, xách cái ống vô muốn năm không rời, đứng lên kêu gọi: « Xứ sở rất khôn khéo. Tôi không biết có một hồi nào đáng lo sợ hơn lúc này. Toàn thể

Tranh không lời

thế giới đang nhìn về chúng ta. Hiện thời tất cả mọi chánh trị đều đình trệ và chúng ta có thể bị thế giới cho là bất lực để cai quản việc nhà của mình. Nước Pháp chưa bao giờ lâm vào một cơn hấp hối trong tự, nhất là trong khi dân chúng đang khốn cực.

Lời thông thiết của ông Herriot không biết có làm cho các chánh khách Pháp bớt ngừng cãi và chèn lấn nhau không?

Người ta nhớ hồi chiến tranh vừa rồi, quân đội quốc xã đã tiến tới gần Paris rồi, mà các ông trong chánh phủ còn cãi lẫn nhau.

Đến khi tiếng đại bác Đức nghe vang dội gần Ba lê, các chánh khách mới chịu ngừng cãi xách cặp bỏ « Pháp quốc vạn tuế » rồi chạy về Bordeaux tiếp tục cãi nữa.

Chẳng biết lần này, các chính khách Pháp còn cãi nhau đến bao giờ nữa, mới chịu lập cho xong nội các?

HẬU NGHỆ

★ BẠN ĐỌC VIẾT ★ BẠN ĐỌC VIẾT ★ BẠN ĐỌC VIẾT ★

ĐỒNG học Đồng đương sụt giá. Mọi tầng lớp dân chúng V.N. đều bị khốn đốn vì nó. Những người hữu trách—tôi muốn nói chánh phủ, báo chí, các đoàn thể dân chúng—đều đưa ra nhiều biện pháp để cứu nguy cho dân chúng.

Từ hôm học mất giá đến nay, mọi vật đều lên giá, nhiều món hàng khan hiếm. Chợ đen vẫn ầm ầm hành trưởng. Hàng hóa bị giấu giếm, đến các nhà «tai mắt» cũng không chắc đã mua được với y giá cũ. Tình trạng như thế, báo chúng tôi không biết buộc phải mua giá chợ đen sao được? Rồi kết tội những người tiêu thương, tiêu chủ, là bọn

GÓP Ý KIẾN VỚI ÔNG BẮT HỦ ĐẶT LẠI VẤN ĐỀ

chợ đen thì cũng khá oan cho họ. Mua mướn phải bán mất. Lúc mua giá học còn cao, nay học hạ mà bán giá cũ, thì cầm bằng n'ư phá sản nửa sự nghiệp của mình.

Nhưng không cứ gì phải là đồ ngoại hóa mới lên giá. Đồ nội hóa cũng phải lên theo, vì kẻ sản xuất nội cũng là kẻ tiêu thụ ngoại hóa. Việc giá hàng tăng vọt lên tất nhiên là phải có, không thể tránh được. Bây giờ bắt bán giá cũ, tịch thu hàng v.v... đều thiệt hại cho họ cả.

Không được lên giá 41% cho kịp giá học hạ, thì trong thực tế ở nhiều nơi, giá chợ đen nhiều món quá 70%. Mới đây Chánh phủ cho thuốc tây tăng 37%, chắc cũng vì đã thấy tăng giá là cần thiết.

Chúng tôi thấy chỉ cần kèm soát kỹ để phạt những ai bán quá giá 41%, kể cả các hãng buôn lớn của người ngoại quốc ở đây. Thế mới tránh được nạn đầu cơ.

Giá hàng đã tăng, thì đồng lương phải tăng cho kịp. Phải tăng ít nhất 41%. Nói IT NHƯT, là vì tăng như thế, cũng chỉ vừa đủ tiền mua xam như hồi học chưa hạ mà thôi. Nếu việc kiểm giá chợ đen không hiệu quả, thì lên 41% lương hẳn là chưa đủ vào đâu cả.

Có tờ báo ở đây nêu ra cái ý trả tự do cho thị trường. Ý đó thật đúng vì không ai có thể làm khác hơn được. Đã thế thì việc tăng lương cho công chức, tư chức và lao động như chúng tôi thật là một việc cần thiết, ập bách lâm.

Những tầng lớp nghèo như chúng tôi, cả những lớp trung lưu nữa, cơm mắm, rau dưa còn chưa có đủ mà ăn, nói gì tới việc mua nước bông, phấn sáp và cả thứ xa xỉ khác. Sống lần quanh ở châu thành mà một tấc đất để trồng rau, một đồng để bỏ vào con heo đất cũng không có, còn lấy gì mà tự túc.

Lo cho đủ sống giờ đây là chuyện thiết thực nhất. Bụng đói thì khó nói chuyện lễ nghĩa được. Những lời vàng ngọc nghe thì bùi ngùi tai thật nhưng xin để lúc nào nó ấm đã.

Có người đặt ra vấn đề, tách đồng bạc Đ. D. ra khỏi đồng quan, đòi ly khai với nước Pháp v.v... điều đó là chuyện còn xa xôi lắm. Trong lúc này thì chúng tôi đương đói. ĐÓ LÀ VẤN ĐỀ, VẤN ĐỀ THIẾT THỰC.

NGƯỜI DÂN (Bàn cờ)

SỐ TỚI

Vì nhiều bài có tính cách thời sự cần ra trước nên bài «Thảo luận đối diện về việc xúc tiến nhạc Việt» giữa Phạm Duy và Thanh Lương gác lại số tới.—Đời Mới

Quanh cái dũng Kinh Kha

XEM bài «Kinh Kha là kẻ thất phu» của bạn Đào Tấn Kh. tôi nhận thấy bạn có lẽ quá khắt khe với Kinh Kha nên có một đôi chỗ nhận xét không được sát với thực trạng và làm lạc mất nhiều ý hay của danh từ.

Bạn Đào viết: «Cái dũng của Kinh Kha chỉ có thể thôi ư? Trước là một kẻ giang hồ, sau mang tiếng là thích khách, cái dũng của Kinh Kha chẳng qua là cái dũng của kẻ vũ phu».

Theo thiên ý của tôi, việc làm của Kinh Kha chưa thể gọi là vũ phu, vì như ta biết, nước Tần lúc ấy đang thời kỳ hưng thịnh, binh đội hùng mạnh, hùng hổ xâm chiếm các nước yếu; vậy thử hỏi nếu Kinh Kha không làm việc thích khách thì phải làm gì hơn, khi mà nước Yên ấy bé nhỏ, yếu đuối?

Vả lại việc làm không chú trọng ở lúc tác động mà chỉ chú trọng ở cái phần nhân quả của nó thôi. Dù cá nhân phải làm lắm điều ô nhục hèn hạ, lắm lúc phải hy sinh danh giá, trịnh tiết, tánh mạng để mưu cầu hạnh phúc cho nhân quần, xã hội thì có thể khinh miệt cá nhân ấy chăng? Mạnh thì dùng sức, yếu thì dùng mưu, đó là lẽ thường trong mọi việc. Việc thích khách đâu phải là việc hèn, mà chỉ hèn là khi nào cá nhân đó làm một việc xem qua như đường đường, chính chính mà chỉ cung phụng cho lòng ích kỷ, tánh tham lam của một cá nhân nào đó thôi.

Thưa bạn, theo ý riêng của tôi, việc làm của Kinh Kha, hay của bất cứ một người nào khác, trong một trường hợp tương tự, chúng ta cần phải xét lại cái nhân và cái quả của việc làm ấy như thế nào. Nó phụng sự cho ai? Cho cá nhân hay cho xã hội? Có thể, ta mới phán đoán hành vi và đạo đức của cá nhân ấy được.

Bạn lại bảo: «...Lãnh lấy một sứ mạng rồi làm không xong...Xét ra chẳng những Kinh Kha là một vũ phu lại còn là một kẻ vô sỉ thiếu tư cách.»

Việc này bạn cho là vô sỉ, thiếu tư cách thật hơi quá đáng; vì việc làm, mà nhất là việc quốc sự, ai dám nói trước được phần toàn thắng? Việc binh cơ thắng bại là lẽ thường, nếu bạn bảo tất phải thắng thì làm gì còn kẻ mạnh hiếp yếu, nước lớn, giàu, chà đạp, lăng tiếm đất đai nước nhỏ? Việc làm này chỉ nên suy xét cái nhân của kẻ ra đi mà thôi, còn cái quả ta không nên trách.

Thưa bạn, việc làm của Kinh Kha, thật ra, không đứng trên một dụng ý sâu xa của nhân sinh, xã hội, mà chỉ là một việc làm để đền ơn, chuộc nghĩa đối với cá nhân Thái Tử Đan, thế thôi; chứ không gì gọi là anh hùng, dũng sĩ, như từ lâu người đời đã gán cho gã. «Ăn cơm chúa thì phải múa tôi ngày» đó là việc làm của Kinh Kha. Tôi cũng rất đồng ý với bạn trong các điểm bạn đã chỉ trích Kinh Kha.

Nhưng sở dĩ có chuyện nêu ra trên đây, là để mong cùng bạn xem xét lại một vài danh từ hơi phức tạp, mà riêng tôi, tin rất có ảnh hưởng trong quan niệm nhân sinh hiện thời về những danh từ: thích khách thất bại và Thành công.

TRẦN ĐOÀN
(Chợ lớn)

ĐỜI MỚI số 64

LÀM VỢ

TRẺ con thường hay chơi trò giả đóng «làm vợ, làm chồng» cũng như hay chơi «trốn bắt» vậy.

Học làm chồng, làm vợ lại là một vấn đề quan trọng, đối với người Anh. Chính phủ Anh chú ý nhiều đến việc này. Tất cả con trai con gái lên mười tám tuổi, đều phải dự lớp «làm vợ, làm chồng». Vì vậy, khi lấy nhau họ dễ tìm hạnh phúc trong gia đình hơn: người đàn bà thì biết lợi dụng những sự tiến bộ của khoa học trong công việc nội trợ của mình, bớt lo âu mệt mỏi hơn trước và đỡ mệt mỏi; người đàn ông thì biết cách cư xử với đàn bà hơn, và không đến nỗi mệt mỏi không biết một tí gì về công việc nội trợ.

Trai gái được dạy lối thực hành. Dạy có nhiều hình thức tùy theo hoàn cảnh xã hội của thiếu niên nam nữ. Con cái giới thượng lưu trong xã hội học nhảy múa, thể thao, học khoa ăn nói, tập cho có điệu bộ duyên dáng thích hợp. Còn giới trung lưu ít có điều kiện theo đuổi sự học lâu dài, khi thành lập gia đình, cũng khó có đủ tiền nuôi đủ đầy tứ thì thiếu niên nam nữ giới này cần phải học cách tổ chức một «tổ yến trong» cho có nề nếp.

14 TUỔI, TẬP SỰ LÀM CHỦ GIA ĐÌNH

TRONG trường, có nhiều căn bếp rộng rãi, máy hơi, điện, nước đầy đủ. Cô giáo bận áo choàng trắng ghi trên bàn cách thức nấu món này, món kia. Các cô cậu có bàn làm việc riêng, chăm chú học xắt, học lột vỏ đậu, chiên xào đủ thứ. Nữ giáo sư dịu dàng ân cần thân mật. Phải tập đi chợ nữa. Tan học, sau khi rửa dọn sạch sẽ, các cô cậu hưng môn ăn về nhà cho gia đình thưởng thức tài nghệ đầu bếp mới.

Ngoài nhà bếp ra, còn có buồng tắm và hai căn buồng để ở. Có cái giường chẳng ai ngủ cả, thế mà hàng ngày, có một toán bốn người lo học các

Cùng quý vị «fắt tơ» phát báo của Nha Bưu Điện

Nhà báo thành thật yêu cầu quý vị vui lòng đừng đánh rơi báo của bạn đọc, vì bạn đọc cũng như quý vị rất cần đọc báo chí.

Xin thành thật cảm ơn.

Ty quản lý ĐỜI MỚI

ĐỜI MỚI số 64

LỚP HỌC

mắc mùng trải đệm, xong rồi, lau chùi buồng tắm, sửa soạn bàn ăn, bưng cơm bưng nước, y như người lớn vậy.

CÓ NHÀ CHUYÊN KHOA GIÚP Ý KIẾN

TRAI gái đến tuổi trưởng thành cũng được chú ý nhiều. Mỗi khi họ cần hỏi gì, thắc mắc điều gì, hoặc cần được nâng đỡ về tinh thần, họ cứ việc đến.

«Hội giúp đỡ các cuộc hôn nhân» (National Marriage Guidance), hỏi các người phụ trách.

Các nhà phụ trách đàn ông có, đàn bà có, đều là những nhà hảo tâm giúp Hội. Thế cũng chưa đủ. Họ phải có một trình độ tri thức đến một mức nào, hiểu đời, có kinh nghiệm nhiều về lối tìm hạnh phúc gia đình. Hội lựa chọn kỹ càng vì một lời nói của những ông bà này có ảnh hưởng nhiều đến thanh niên nam nữ.

Hội không mất tiền. Gặp trường hợp ly dị uào có thể cứu vãn được, các trạng sư liền nhờ Hội giải quyết. Hội có hòa giải mọi xích mích trong gia đình giữa vợ chồng.

Bàn đến chuyện sinh đẻ, có nên đẻ nhiều không? Muốn biết rõ, các cô cứ đến «Tổ chức trông coi về kế hoạch sinh sản» ở đó, các cô sẽ được khám nghiệm kỹ càng về sức khỏe. Người ta sẽ dạy các cô làm sao làm chủ được trong việc thụ thai.

Có nào thấy mình không đủ sức theo các «lời dạy» đó, đã có chồng cô «hứng» lấy trách nhiệm thay cô.

Người Anh sống thực tế, họ nói rằng bàn đến các vấn đề trên đây «rằng kém phần mơ mộng cho các cậu các cô mơn mớn, nhưng có bàn cãi hơn không».

Sinh đẻ là cần, nhưng có khi sinh đẻ là có tội lỗi, tương thanh niên, nam nữ nên biết điều đó.

Ngoài ra, cứ trong mười hai cặp vợ chồng Anh là có một cặp lấy nhau lâu mà không con. Những đôi vợ chồng này cần đến các nhà chuyên khoa về bệnh tinh thần khám thử.

LÀM CHỒNG

Ý thức gây dựng hạnh phúc gia đình được giáo dục một cách rộng rãi...

«Hội giúp đỡ các cuộc hôn nhân» lại còn mở lớp dành riêng cho đôi lứa cử mỗi lớp sáu cặp. Là sao cho những cặp này sẽ sống sung sướng mạnh mẽ về vật chất lẫn tinh thần đó là điều mong muốn của hội. Hội khuyên họ nên đi khám bệnh trước ngày cưới, hội bày vẽ tiền nong nên chi tiêu ra sao, chồng giúp vợ được những gì, vấn đề nuôi nấng dạy dỗ con cái, luật thừa hưởng của cải, vấn đề tôn giáo, làm ăn...

Thanh niên nam nữ được đi nghe nhiều buổi nói chuyện của các bác sĩ can thiệp những điều nên biết trước khi thành gia thất, những cuộc diễn thuyết tại «Hội thanh niên» hoặc những bài được vô tuyến điện truyền thanh.

Sách đọc thì có các loại sách:

«Những vấn đề khó khăn về sinh lý của phụ nữ». «Con đường tự do».

«Tìm hiểu đàn ông» v.v...

Đây là một điều nên chú ý. Sở dĩ «Hội giúp đỡ các cuộc hôn nhân» được chính phủ trợ cấp, vì mục đích của Hội là:

«Dạy cho thanh niên nam nữ biết dùng đến những phương pháp để hạn chế sự sinh đẻ là cần thiết trong những hoàn cảnh nên hạn chế (thực ra thì những phương pháp đó rất phản khoa học) ngược lại cứ vì lòng ích kỷ mà trốn tránh bổn phận làm cha làm mẹ, bổn phận làm người công dân biết lo lắng cho dân tộc mình đỡ cái nạn suy đồi về dân số, như vậy là có tội đối với quốc gia».

Kết luận, chúng ta thấy rằng hiện giờ chỉ có nước Anh là biết chú trọng dùng khoa học để gây dựng hạnh phúc gia đình.

TRƯƠNG TUYẾN dịch

Chúng tôi vừa nhận được:

Mùa thi nhạc của Kim Bảng

Người trai đất Việt nhớ chăng?

của Thâm Oánh

Buồn tàn thu của Văn Cao

Cành hoa trắng của Phạm Duy

Tiệc một thời xuân nhạc Dương Thiệu Tước

lời Thâm Oánh

Tiếng hát dân Chàm nhạc Châu Kỳ

lời Hồ Đình Phương

do nhà xuất bản Tinh Hoa gửi tặng.

Vậy ăn cần giới thiệu với các bạn đọc.

ĐỜI MỚI

VÀI MẪU ĐỜI SỐNG CỦA DÂN ĐÔ THÀNH

VÀO KHU LỘ BỘT

Một căn nhà lá lụp sụp, ở giữa đám nhà lá lụp sụp. Anh Nam rót nước (nước chè đã nguội) rồi, chậm rãi nói:

— Tôi là một thợ kỹ phòng văn một trường tư thực ở Sgion. Tôi có nhà tôi đó (chỉ vợ đang lúi húi tắm cho con) và hai con nhỏ, đứa nhỏ chửa đầy một năm. Trước dễ mua sữa hộp hơn, bây giờ phải chen chúc, sữa đắt hơn nhà lại neo người, không có người ở, nên đã cho cháu tập uống sữa đậu nành thêm, gọi là có chút này chút kia.

— Thế tiền chợ anh chỉ có bốn không?
— Trước một ngày ba chục, bây giờ vẫn ba chục, ba chục sụt giá rồi, nên đồ ăn «gọn ghẽ» hơn trước. Anh tính, lương tôi có hai ngàn một, đó là tính cả 15% tiền vợ và 5% mỗi đứa con. Tôi sợ mắc nợ lắm, mà vẫn mắc nợ, mặc dầu hết sức tiện tặn. Máy anh khác, trong cảnh tôi, nợ đã đầm đìa cả rồi.

Trước ngày sụt giá, mỗi buổi sáng uống cà phê sữa hay ăn một bát hủ tiếu, nay buổi sáng dậy đun nước chè uống đi làm, hoặc là năm cốc sữa đậu nành, lâu lâu thêm lăm, mới uống một cốc cà phê đen, cho đỡ nhớ. Cừ «khéo ăn thì no, khéo co thì ốm».

— Thế về lương đã tăng?
— À, có nghe tăng, nhưng sau hè mới tăng.

— Anh chị có định buôn bán kiếm thêm?

— Vốn đâu, ai giữ con, ai làm bếp. Tôi chỉ biết chờ vào lương, chờ nó tăng. Về nhà, vẫn phải giặt áo quần, và làm «ông nội trợ» giúp vợ tôi.

— Nhà thấp dần dần có tốn nhiều không?

— Có trẻ nhỏ, «hồng» có tôi «hồng» đề đến. Thấp dần dần, trước mua 1550 1 chai bia dầu, hôm vừa rồi, đưa con nhỏ 5500. nó cầm về có 1500. Tôi đi ngủ sớm, đèn vận nhỏ li ti... (Anh lấy tay bắt chước lúc vận đèn thấp

xuống, bắt chước khéo quá, tôi thấy như anh đang vận đèn thật, quá tay một chút, nó tắt mất đó!

«CHỜ CÁI ÁO MƯA».

ANH Bảy, giá viên dạy giờ, một tháng hai ngàn rưỡi, một vợ, năm con, hàng ngày lóc cóc đập chiếc xe phong trần đi từ Chi Hòa về Sài Gòn dạy học.

Nghe đầu anh nói:

— Trước, vẫn cố dành dụm bớt cái này cái kia mà vẫn chưa có áo mưa, bây giờ hôm nào mới có áo mưa đây!

VÀ SỐ HỌC SINH

Một số đông học sinh thuộc gia đình làm ăn chật vật. Cách đây vài tháng đã có sáu người đến xin cho con đi học trường công. Sau hè, có thể có một số em nhỏ không được đi học nữa, — tiền học phải tăng, tiền thì khó kiếm hơn.

THUỐC TÂY..

ANH Mạnh làm thợ kỹ ở hiệu thuốc tây X... Ngồi chéo chân trên lan can, anh nói:

— Các ông ký này trúng dữ (ông «thuốc tây») Lại nghe đầu, sau khi có thuế bù trừ 10%, hàng «đặc biệt» đã được phép lên giá 50% rồi, các «ông» sắp xin thêm cho đủ 70%. Chưa nghe nói đến «Sulfamides và Biotoniques», nhưng chắc sẽ lên nữa! (Mùa... Lên).

Còn lương tôi một ngàn tám, trước ngày sụt giá, tiêu tiện tặn được cả tháng (hai vợ chồng) bây giờ chỉ tiêu được hai mươi hôm, phải đi vay thêm năm trăm.

— Chưa nghe nói gì đến việc tăng lương cả, nghe đầu đang bàn, và có lên chắc chỉ độ 30% là nhiều...

— Thế qua số tiền thu hàng ngày, sức mua của dân chúng có giảm sút đi từ ngày sụt giá không?

— Trước trung bình một ngày hai mươi lăm ngàn, từ hôm đó đến giờ, vẫn hai mươi lăm ngàn, có ngày xuống đến hai mươi ba ngàn. Giá đã lên mà thu vào như vậy là sức mua kém đi

ĐIỀU TRA
của
TRÚC SƠN

đó. Thí dụ, bây giờ có muốn mua 1 ống «Dagenan» phải có hai chục đồng giấy đóc tờ cộng với giá một ống Dagenan cũ, cộng với 30%.

— Thế hiệu thuốc lỗ?
— «Hồng» lỗ đầu mà!

CHỜ Ồ TỐ BUÝT SÀI GÒN PHÚ THỌ...

ANH Sáu chờ ở tố buýt. Bộ đồ kaki vàng đã bạc. Anh cho biết:

— Tôi lái ô tô cho sở công, đưa đón công chức đi về. Lương hai ngàn hai, một mẹ già giữ con nhỏ, một con lên bảy đi học, vợ bán rau ở Chợ Đuôi, trước ngày sụt giá một ngày kiếm được ba chục, băm lăm, bây giờ chỉ lời được hai chục: ai cũng bớt ăn, bớt tiêu hơn trước. Trước gia đình tiêu vẫn không đủ, hàng tháng vẫn có món nợ lưu cữu là năm trăm, bây giờ thiếu thốn hơn nữa, lo quá.

— Thế còn lương bằng?
— Chưa lên, có lên chắc chỉ độ 30%, vẫn còn cái lỗ hồng 40%.

— Anh có cách gì kiếm thêm?
— Tôi chỉ biết trông vào lương. Rồi phải tiện tặn hơn nữa.

Xe ô tô buýt Saigon, Phú thọ chờ 15 phút một chuyến, hai chuyến trước chốt ních, chạy thẳng, chuyến sau đến anh Sáu nhảy đại bắm lên xe, đèn ngoài đường đã đỏ chờ hơn nửa giờ rồi.

CHỉ có một số anh em đã nhận lời công việc trước ngày sụt giá, công việc đang dở dang, thì có thiệt hại ít nhiều. Anh nào mới nhận, vừa kịp tin sụt giá, anh đó chặn đứng công việc lại.

— Có anh nào trúng lớn do vụ sụt giá không ông?

— Chỉ có anh nào có «kho» vật liệu nhiều. Mà thầu khoán Việt chẳng mấy ai có «kho» cả.

— Nói, chung là không ảnh hưởng gì lớn cho ngành thầu?

— Phải, vì vật liệu lên, chúng tôi phải đấu thầu lên?

— Thế có điều gì khó khăn hơn trước?

(xem tiếp trang 32)

ĐỜI MỚI số 64

TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

III

XU A kia, tiền nhân mắc bệnh «bất cập», thiên hân về tu thân quên mất Xã hội nên không đủ phương tiện chế ngự lẫn nhau và chế ngự thiên nhiên nên lạc hậu, đã man thành thử Cửu Chấn, tuy thật chưa được toàn mỹ nhưng con người còn tạm thời được.

Ngày nay, nhân loại bị hãm vào cảnh «thất quá», thiên hân về tổ chức xã hội, quên mất cá nhân, nên thừa phương tiện để chế ngự lẫn nhau và chế ngự ngoại giới, thành thử chính cái chỗ «trí dũng có thừa» (phương tiện có thừa) ấy, mà đã chế ngự lẫn nhau đến nỗi đang... diệt trừ lẫn nhau, đem phương tiện ra phá hoại cứu cánh.

Xưa, phù thủy trị nổi ám binh.

Nay, ám binh diệt chết phù thủy.

Vì phù thủy không chịu tu luyện bản lĩnh.

Vì con người không chịu tu thân.

Chúng ta không chịu tu thân. Thì rồi chúng ta sẽ bị xã hội... vật chết tươi. Chúng ta đang bị... bóp cổ: chúng ta đang bị chết treo (mort en sursis, mort à crédit, mort en vacances).

Ngày tận thế không còn xa nữa nếu cứ để cho... Ám binh tự do hoành hành, nếu cứ để cho xã hội đè nén con người, nếu cứ để

phương tiện chỉ phối cứu cánh, nếu chúng ta cứ thờ ơ mãi là bùa «La fin justifie les moyens» đạt được mục đích thì phương tiện gì cũng là phải cả», nghĩa là nếu chúng ta cứ bỏ rơi con người.

Rất lại, thì Xã hội càng được tổ chức chu đáo bao nhiêu mà con người lại chưa được tổ chức kịp thì loài người càng khổ cực thêm lấy nhiều vì, như đã thấy, con người sẽ dùng xã hội để... tự tử.

Cho nên phải tổ chức đời sống cá nhân cho ăn khớp với sự tổ chức đời sống xã hội.

BAO nhiêu luận chứng dẫn lịch sử trên đây đều vụ mục đích đề cao vai trò của việc tu luyện cá nhân, và, ngược lại đề lên án chính sách lấy xã hội áp bức cá nhân. Đồng thời cũng đề tỏ cáo những con người tàn tật... về phẩm cách.

Thực vậy, có những kẻ thật là tốt mã trong đời sống xã hội (họ khỏe, họ khéo, họ Khôn; chẳng thế sao họ lại giữ được vai trò tại to mắt lớn, ăn trên ngồi chõr ở trong trường đời), thật là thành thạo trong đời sống nghề nghiệp (họ Học, họ Hiểu, họ Hành); chẳng thế sao họ lại làm thầy thiên hạ), nhưng nếu xét đến đời sống tư thân (nghĩa là đời sống chính thức thâm thiết nhất của họ) thì quá là họ tàn tật. Bệnh họ lại còn nặng hơn là bốn chứng phong, lao, còi lại, vì bốn chứng kia chỉ hại cho một thân người mắc bệnh thôi, chứ chứng bệnh «tư thân» này nó làm hại cho mọi người, trước khi làm hại cho con bệnh.

Bệnh đó thừa là bệnh Thiếu tổ chức đời sống tư thân.

Những biến cố trong mấy năm gần đây đã chứng tỏ một cách hùng hồn rằng: đời sống xã hội và nghề nghiệp có được tổ chức chu đáo đến đâu đi nữa mà con người chưa được thay đổi kịp, tức là chưa được tổ chức đời sống tư thân thì nguy hại vô cùng, nguy hại hơn khi xã hội và nghề nghiệp chưa được tổ chức quy củ, vì, nhắc lại một lần nữa, con người bệnh tật kia sẽ lợi dụng những phương tiện (là xã hội và nghề nghiệp) sẵn bên hơn trước để làm hại lẫn nhau, (đĩ nhiên là tàn khốc hơn trước, vì kiện hiệu hơn trước). Trước mắt chúng ta, hàng ngày thường xảy ra bao nhiêu trò đau lòng, đơ dằng, nhuốc nhơ, chỉ bởi nổi con người xấu sử dụng phương tiện tốt: súng càng nặng, càng bắn được trúng bao nhiêu thì lại càng nguy hiểm bấy nhiêu khi nó lọt vào tay quân vô lại.

Hiện giờ có nhiều Con Người vô lại dựa vào sự tổ chức chu đáo của xã hội và của nghề nghiệp để làm hại lẫn nhau.

Ta phải cứu vãn tình thế chung bằng việc tổ chức đời sống tư thân của mỗi người.

Đức tính căn bản của cuộc đời xã hội là khéo, khéo và khôn. Đức tính căn bản của đời sống nghề nghiệp là học, là hỏi và là hành.

Còn muốn tu thân thì phải bồi đắp cho ba đức tính gốc này:

Phải có lòng Thành.

Phải có phép Thiệp.

Phải có tính Thiện.

Không có lòng thành thì không tài nào thu được tín nhiệm lâu bền của người khác. Không có lòng thành thì không tài nào làm được việc gì bền vững. Không có lòng thành thì chính mình rồi cũng không tin mình nữa.

Lòng thành là kim chỉ nam không những cho mình mà lại còn cho người quanh mình biết tìm lối để hướng về mình. Chỉ có lòng thành thì mới làm cho sáu đức tính kể trên kia «vận» được vào mình, nghĩa là có ảnh hưởng trở lại, làm ích chính thân mình thôi; bằng không thì càng thừa Dúng, thừa Trí bao nhiêu càng có hại

cho mình bấy nhiêu (Từ Hút cũng như Hạng Võ, như Hitler đã chết vì Trí. Dúng có thừa).

Lòng thành thực quan hệ là thể mà thể cho mình bấy nhiêu (Từ Hút cũng như Hạng Võ, như Hitler đã chết vì Trí. Dúng có thừa).

Lòng thành thực quan hệ là thể mà thể cho mình bấy nhiêu (Từ Hút cũng như Hạng Võ, như Hitler đã chết vì Trí. Dúng có thừa).

Lòng thành thực quan hệ là thể mà thể cho mình bấy nhiêu (Từ Hút cũng như Hạng Võ, như Hitler đã chết vì Trí. Dúng có thừa).

Nói rộng ra thì thế. Còn đứng trên lãnh vực nhỏ 96 mà xét thì cha không thành thực với con; chồng không thành thực với vợ; chủ không thành thực với tôi... Cả một thế giới là một trò bịp bợm lớn; cả cuộc đời là một thiên... tiểu lâm, buồn hơn thế, là cả một chuyện cờ gian bạc lận. Đến nỗi không còn ai dám tin ai nữa, mà thâm hại chưa? Chính thân mình nhiều lúc cũng... thấu cớ với chính thân mình!

Lập gia đình thì bảo là để nối dõi tông đường, là hai trái tim gấu với một tập lâu tranh, nhưng kỳ thực là để... trốn tránh việc chơi ngang oha và nhất là trốn tránh việc sinh dục (madame ne veut pas d'enfants — bà nó không muốn có con), và can hệ hơn nữa là để trao đổi (một bên thì bằng cấp địa vị, một bên thì nhà đất, đầm đáng): tình ái là một hàng hóa.

Cho con đi học thì bỏ bỏ công bố là để ích quốc lợi dân và những gì gì nữa, nghe thì ghê gớm lắm, nhưng thực tình là làm lúc đánh lừa cả con mình (nghĩa là đi ngược sở trường, sở thích của con cái) để... hướng (?) đứa trẻ về những nghề gì «sau này vừa nhàn, vừa đỡ nguy hiểm mà lại kiếm ra tiền». Thế là thương con (ngoại giao mà ư) đấy! Đã vậy, nhất cử nhất động trong gia đình là giấu giếm con cái, không dám hở ra việc chi cũng có vẻ... hèn hèn khố nói ra lắm.

Đến mọi chuyện tin tưởng, vốn là giường mỗi của đời sống tinh thần mà cũng ít khi có ai dám thành thực với tin ngưỡng nữa: quan niệm, chủ trương, lý thuyết, tôn giáo cứ như những tấm áo lót mình, muốn thay «vụng» lúc nào cũng được: con người đã hóa ra thành thứ chong chóng thú cầu vồng, thứ chất lỏng (vào bầu thì tròn, vào ống thì dài).

Trường đời đã hóa ra một trò múa rối thường trực. Kiếp người hóa ra một cuộc... ăn vụng dài.

(Còn tiếp)

Lời hỏi của con chó

LỖ TẤN

Tôi chiêm bao thấy một mình đang đi trong một con đường hẻm, áo quần rách rưới, như kẻ đi ăn xin.

Một con chó ở đằng sau lưng tôi sủa vang lên.

Tôi quay đầu lại nhìn nó với dáng bộ rất kiêu căng, và nạt to rằng:

— « Ê ! Im cái miệng đi ! Đồ con chó gian nịnh ! »

— « Hy Hy ! » Nó cười, và nói tiếp rằng: « Không dám, tôi thẹn không bằng người được. »

« Cái gì ? Tôi tức tối quá đi, tôi cảm thấy đó là một điều nhục nhã tôi đến cực điểm. »

« Tôi xấu hổ : Tôi cuối cùng vẫn không biết phân biệt bạc với đồng ; vẫn không biết phân biệt vải với lụa ; vẫn không biết phân biệt quan với dân ; vẫn không biết phân biệt chủ với tớ : vẫn không biết... »

Tôi liền trốn thoát ngay.

« Hãy thông thả ! Chúng ta hãy chuyện trò chốc lát đã... ». Nó ở đằng sau lưng kêu với tôi lại.

Tôi vẫn một đường chạy thoát, gắng hết sức chạy, một mạch cho đến khi chạy thoát ra ngoài cảnh mộng, nằm ở trên giường tôi.

LỖ CANH CHUYỀN

Ba người đánh cá

Charles Kingsley

Ba ngư phủ đương buồm, rồi phía tây, xa phía tây khi mặt trời lặn tắt.

Họ nghĩ đến, những người yêu họ nhất.

Và con thơ lặng ngẫm khuất khơi ngàn.

Người xông pha, phận gái phải than van.

Nhiều cặp đương, khổ hiểm nguồn sinh kế

Dầu bể bể cát ngầm thường rên rỉ.

Ba ngư phủ nương mình ngọn hải đăng.

Khêu tim đèn, khi bóng dương chìm tắt.

Nhìn trận mưa rào, trông cơn gió lốc

Mây trời khuya âm đạm tã trời trôi.

Người xông pha để phận gái bùi ngùi

Dầu giống bão, trông dương sâu thăm thẳm.

Và bãi bể, rùn lên lời than van.

Ba thi thể sống soát trên cát lạng,

Chiều tuốt vàng, nhạt sắt, ánh dương đi.

Vợ con người than khóc, riết tay ghi.

Xót những kẻ ra đi không trở lại !

Người xông pha, phận gái đành tã tã.

Thân sớm tàn, đời sớm lại nghĩ ngơi.

Và biệt từ bề rộng, khóc tới bờ.

DIỄN NGHỊ DỊCH

SAIGON

IV

PHẪNG phát như có bóng dáng những bề nửa trời từ miệt Hồi Xuân La hân qua cái bến Nông giang này xuống Rừng thông Cầu Bỏ. Đây hình như bến Neo thì phải ? Vang vang có hồ khoan đồ đạc nữa.

Vì cảnh đùng là cảnh xưa, và người cũ : bai bạn làng văn, một khách tinh : dân Thạn ta cả mà.

Nên câu chuyện chóng thành câu tâm sự :

— Toàn ra vào cửa Kinh quốc cả, mà bây giờ lại có thời giờ đến thăm hàn sĩ ư ?

— Miền khách sáo. Đến tìm các cậu mấy lần ở tòa báo nhưng không gặp... Gặp các cậu khó hơn gặp... chính khách kinh quốc... Thế nào mà lại « ngọa long » ở đây ?

« Ở đây » thừa là, một tấm phản kê trên mặt đất dốc tuốt bên ven chân cầu Đa Kao. Trên phản kê bốn những chiếu, những sách, những bản đồ, lù lù bên cạnh chủ nhân đang lên cơn cúm. Trần nhà hiện giờ là mặt trái của sân ngôi nhà tương lai, cách mặt phản chừng một thước rưỡi. Trời đứng gió. Không khí ngột ngạt. Câu chuyện rời rạc, vì toàn là chuyện cô tịch « tiền rình tề » cả. Nhưng, mắt chủ cũng như mắt khách đều sáng ngời lên, khi từ Thần Chung, do một cơn cuồng phong thổi từ mặt bàn xuống đất, mục « Ru Rì » phơi ra trước nắng chói chang.

— Báo chạy vì mục này hả ? Tức là anh tiên tri đúng nên nhân dân người ta tin chứ chi ?

— Đó cũng chỉ mới là một lý do nho nhỏ... Còn lý do chính...

Anh bạn say thơ mới, cất giọng phù thủy :

— Lý do chính là sự trọng nghệ. Anh có biết họ viết tiểu thuyết của họ ra sao không ? Đây này, cứ hơn cả cán bộ chính trị bắt mạch quần chúng : sau mỗi bài đăng trên mặt báo rồi thì họ cho trẻ bán báo đi đến tận các quán rào có nhiều anh em lao công thường đọc truyện của họ, để thu lượng dư luận, tức là lời phê bình trực tiếp của độc giả... rồi lựa ý bạn đọc mà sửa chữa hằng ngày... chủ trương đường đời tác phẩm của mình đi... Đó là một lý do : tình cảm. Còn lý do thứ hai là tin tức nhanh chóng... ấy, họ thành công ở chỗ đó...

Phóng sự bắt chộp

— Thế còn chuyện Đờ Đầu Nhà Lá ?
— Đó là một công tác xã hội trong nhiều công tác khác của tờ báo... Riêng tôi rất thú về việc này...

— Tại sao các anh không phối hợp ý kiến của nhà Anh Sáng ngay trước với ý kiến của Chính phủ hiện giờ để làm lấy một thư nhà tươm tươm một chút... chứ mái tôn thì nóng lắm đấy...

— Nhất định là phải thu tiêu cái giống nhà lá ở Sài Gòn đi nội trong năm nay... Rồi dần dần sẽ tu bổ thêm...

— Giá viết được bút ký về công trình kiến thiết quốc gia, một cách tiêu quy mô như thế thì kẻ cũng thú đấy nhỉ ?

— Thì các cậu báo hàng tuần các cậu làm chuyện đó đi...

— Đánh là phải làm chuyện đó, nhưng cũng còn một chuyện nữa quan hệ thẳng đến anh chị em văn nghệ, là việc đầu quân của giới mình, hôm nọ trong cuộc hội đàm cùng Thủ tướng Nguyễn văn Tâm, tôi cũng đã có nêu ra thì Thủ tướng nói là, về nguyên tắc, đồng ý ở điểm đề anh em văn nghệ làm nghề chuyên môn của mình trong quân đội, còn về phẩm trật thì sẽ xét sau... Vậy thiết tưởng tờ Thần Chung là cơ quan ngôn luận có bề thế nhất ở đây, rất đủ điều kiện tập hợp giới mình lại rồi thử vạch một kiến nghị chung về việc tổ chức đời sống vật chất và tinh thần cho « nghề rút ruột tâm » của chúng ta xem sao...

— Việc đó nên làm vì cần lắm... song cái giới của chúng mình nó vẫn là một cái giới cực kỳ phức tạp nên chuyện gì cũng... hóa ra phức tạp quá lắm chứ không phải giản dị như mình tưởng đâu.

— Thì dĩ nhiên văn nghệ là phức tạp, vì càng tế nhị bao nhiêu càng phân hóa bấy nhiêu, nhưng đây là quyền lợi và trách nhiệm chung nên chắc chắn là cũng không đến nỗi... phức tạp lắm đâu, vì, nói trắng ra, thì đến lúc này không còn đồng nghiệp nào còn mù quáng mà ngó vực thẳm chỉ của những ai nghĩ đến quyền lợi chung của đoàn thể nữa. Tôi dám tin là nếu đề xướng ra chuyện tổ chức đời sống cho anh chị em mình thì thế nào cũng phải tìm ra giải pháp và tìm ra lối thoát cho... ngời bút. Và lại, tờ Thần Chung mà khởi xướng lên thì không còn ai có cơ gì bảo là

SÔNG

của HÀ VIỆT PHƯƠNG

quảng cáo cho mình, vì một cơ Thần Chung cả về phẩm, cả về lượng đều tự mình tạo ra cho mình những từ lâu rồi...

Giờ nồm đã lên. Hầm nhà xóm đầu cầu Đa-cau mát rượi, như lòng chủ, lòng khách đang hề hã bàn về chi tiết việc tổ chức đời sống cho giới mình.

Đề kết luận cuộc trao đổi ý kiến, kéo dài ngót hai tiếng đồng hồ, chủ nhân vụt nổ một nụ cười trên làn môi từng nếm nhiều chua chát, rồi cất giọng cương quyết :

— Nhất định chừa rượu... đề đổi pho với vụn sắt giá đồng-bạc...

— ...Và đề tổ chức đời sống của mình...

— ...Vì lương sẽ tất nhiên bị hạ... báo sẽ rút trang, ruột tâm cũng sẽ bắt buộc phải... rút ngắn lại, nghĩa là lương sẽ bị sụt... Cha chả ! kinh tế đánh bọn mình trước tiên...

— Nên mới lại càng cần phải tổ chức đời sống của mình, anh bỏ rượu là chí lý... Hoan hô !

Thác xe, thác người cuốn cuộn trút từ phía Bắc xuống phía Nam cầu Đa cao. Anh bạn say nghề vẩy tắc xi, tắc xi lắc đầu, vì không được phép rước khách ở các dốc cầu... Sài cảng ngấn nấp, trật tự hơn Hà thành nhiều...

Xe hơi đang bon bon bỗng ngừng lại... cùng với xe điện. Thấy mình ngạc nhiên, ông bạn dẫn đường giải thích :

— Xe điện có khách hay không có khách lên xuống thì xe cộ, nhất là xe hơi, bắt buộc cũng phải chờ cho xe điện đi rồi, mới được đi theo hay vượt lên...

Mình bỗng nhớ đến chuyện một hôm bà Việt Phương ta bế con xuống xe điện ở cuối phố Hàng Đào... chỉ một lý nữa thì bị xe hơi đằng sau phóng lên cán... rồi bà V.P. đã nảy ra ý kiến viết thư yêu cầu Thị Chính và sở xe điện Hà nội nghĩ đến mạng người hơn một chút nữa. Chẳng rõ có ai nghe bà không.

22-5-53

GIỮA phố Tây (vì có nhiều người Âu ở nhất) : đường Catinat. Trên một căn phòng, ở thượng tầng một nhà khách sạn. Cầu thang soáy tròn ốc. Bầu không khí tranh tối tranh

sáng đặc biệt của những cuốn phim... trình thám tiền Khởi nghĩa. Những ngọn đèn lồng kiểu Bắc kinh, những tấm thảm Thổ nhĩ kỳ, những bàn ghế tủ giường kiểu Ấn độ, những đồ trang trí... quốc tế. Và sách. Và sách.

Trên tường, ngoài những bức tranh sơn dầu, điệu Van Gogh thịnh thời, là những giống vò hà, vò hến, vò ốc thất sắc. Và một lồng sắt nuôi hai con xóc màu xám đang nhẩy nhót vờn những tia sáng mờ mờ, chập chờn dưới làn gió cánh quạt trần vùn vụt quay.

Khách còn mãi say say vì ngắm quang cảnh bao la ngút ngàn của những mái nhà trùng trùng điệp điệp kéo dài từ... dưới chân mình ra tận phía... ngọn cây xanh lá mạ, mượt màu nước mưa, thì chủ nhân, một triết gia « công dân thế giới » từ trong buồng tắm, át cả tiếng nước reo cuồn cuộn hoa sen tỏa xuống, cất cao giọng « tề no » :

— Anh chỉ mới nếm mùi trại tập trung của phát xít Nhật, thôi chứ anh chưa biết mùi « địa ngục » của phát xít chính tông, thừa là mùi trại giam của Đức quốc xã... (tiếng ông bạn thêm phần ghen ngào âm u như vẳng từ địa ngục lên)... Anh rút ở trong ổ kéo phía trái cổ ba huy ngay cạnh anh đó... rút tấm phong bì màu hung hung ấy ra mà xem :

Vâng, bạn đọc thân yêu, tôi đã xem... tôi đã phải xem... và cho đến giây phút này—đúng một giờ khuya hôm 23-5-53, nghĩa là sáu lúc mục kích những tấm ảnh chụp các lò sát sinh của Hitler, trong đó có hàng trăm thanh niên nam nữ người Âu ngồn ngang chổng chất lên nhau để ngoắc ngoải đợi giờ bị quăng vào lò thiêu sống, sau lúc phải xem những thảm trạng ấy đúng chín giờ đồng hồ rồi — mà tôi vẫn còn thấy phảng phất quanh mình cái mùi gây gây của da thịt bị đốt cháy và văng vẳng bên tai vẫn còn thánh thót nhạc điệu của những lời... những lời mà mỗi tiếng nói là một tiếng nấc... những lời rên la của một oan hồn còn thất thểu nơi dương thế để kêu cứu cho nhân loại truy vong... những lời lên án chế độ độc tài :

— Anh ơi ! giống người da trắng cũng như giống người da vàng, tất cả chúng ta đều đang lâm vào một cảnh... không khéo thì là cảnh tận

thế mất... Chứ anh tính xem làm sao mà một con người có cha, có mẹ, có bạn, có bầu... một con người biết đánh vần A, B, C, và biết nói thành tiếng... người mà lại có thể xử sự với người

khác dù là thù địch của mình, một cách... quá thế đến như kia được chứ ? Mà chính tôi, tôi đã phải qua cái cầu nhìn bọn lính Đức của chủ nghĩa « na di », của chế độ quốc xã xử sự với chúng tôi như thế đấy... Thì anh bảo, nếu không có một lòng tin tưởng vững chắc phi thường vào bước tiến hóa vĩnh viễn của loài người thì anh bảo chúng tôi còn có thể sống được nữa không chứ ?

Khách đắm đắm ngó chủ :

— Ấy thế mà bây giờ chính các anh, các anh là những người đã... biết mùi Đức Quốc xã, các anh lại cho bọn chúng tôi nếm mùi... mùi thịt người bị thiêu sống...

— Không ! không ! nhất định là không khi nào... Anh đọc bài báo của Jules Roy ở trong tập Preuves, số tháng tư 1953 này rồi chứ ? Ấy đúng như lời nguyện của J. Roy, chúng tôi sang đây dự vào cuộc chém giết này, lấy danh nghĩa là những kẻ làm chứng cho thời đại, và đề tố cáo những hành vi phi nhân loại của bất cứ ai, rồi nếu quả thiên hạ định thiết lập một chế độ tàn phát xít ở đây thì lập tức, như J. Roy đã tuyên bố, chúng tôi sẽ rút lui, sau khi đứng hẳn về phía con người tranh đấu cho phẩm giá của con người... Anh ! anh hiểu cho tôi. Tôi đã bị đầy ải ba lần, ba lần tôi đã bị xử ở ba tòa án quân sự của ba chế độ tuy khác nhau về tên gọi nhưng giống nhau về chất cốt, chất cốt độc tài... nên tôi nguyện với các anh là còn sống giờ phút nào tôi sẽ tranh đấu chống chế độ độc tài cho đến hơi thở cuối cùng... vì, anh ơi ! tôi đã hít thở không khí của những lò thiêu sống người rồi... Anh xem đây này...

Ông bạn sán gần lại tôi, cời khuy áo, lật vạt đằng sau lên. Trời ! cả lưng ông là một... cái sẹo lớn đỏ bầm, bóng loáng, nhẵn thín, mỏng tanh...

Yên lặng mới nặng nề làm sao. Tiếng chân cặp sóc nhẩy nhót nghe rõ mồn một. Xa xa vọng lại tiếng cầu kính của dân Hồi hồi vẳng từ ngôi miếu cuối phố lên.

Tôi lịm người đi trong giây lát, Tôi ngó ra quang cảnh ngoài ô cửa sổ mở rộng : trời đất là... cả một vết sẹo lớn mông tang, nhẵn thín, bóng loáng, đỏ bầm...

(Xem tiếp trang 31)

Saigon ngày 5-6-53

Bạn,

TIN tức đăng trên báo chí Paris gởi qua tuần rồi cho hay Hàn Lâm Viện Pháp vừa trao giải thưởng Lớn Nhứt về Tiểu thuyết năm 1953 cho Jean Hougron.

Cảm tình của tôi đối với văn nghệ Pháp khiến tôi phải nói ngay với bạn rằng việc ấy làm cho chúng tôi càng thất vọng.

Một nền văn nghệ đã có Eluard, Camus, Vercors, Roger, Vailland, Sartre... (tôi chỉ kể một số văn nghệ sĩ nổi bật thời hậu chiến trở lại đây), ngày nay lại có thể chánh thức thừa nhận một Jean Hougron được ư?

Tôi không tin rằng Hàn Lâm viện Pháp là một tổ chức thiếu ý thức, song có ý thức hay không, trong 40 ông hàn mà bạn đã gọi là thứ quan lại văn học đã có 22 phiếu tán thành một việc không lấy gì làm thông minh lắm.

Tôi không đến nỗi đại đột mà tin rằng tước hàn lâm đảm bảo cho tài năng, thông minh của những vị công chức văn học đó. Nhưng đến cái việc này thì thật là đi quá xa giới hạn văn nghệ.

Trong một bức thư trước đây gởi cho bạn, tôi đã nói rằng sản phẩm của Jean Hougron là cả một sự phi báng đối với dân tộc Việt Nam, và sau khi đọc « Soleil au ventre », bạn đã công nhận rằng đó cũng là một sự ô nhục cho văn chương Pháp, và bạn thú thật không khỏi lấy làm thẹn thấy trong hàng ngũ văn nghệ sĩ Pháp có một hạng bỉ ổi như thế.

Bây giờ thì bạn nghĩ ra sao đây về giải thưởng lớn của Hàn lâm viện Pháp đã long trọng trao cho Jean Hougron?

Đối với người bạn văn nghệ, hơn nữa, một người Pháp tiến bộ, xứng đáng với xứ sở của tự do, tôi không ngần ngại mà nói thật với bạn rằng: cảm tình có thể lẫn lộn của dân tộc

chúng tôi đối với nước bạn là về mặt văn hóa.

Trên địa hạt văn hóa, kẻ trí thức Việt Nam ngày nay không khỏi thêm chua chát, nghi ngờ. Văn biết là bên cạnh Jean Hougron, còn có những cây viết chân chính, cũng như không phải đa số người Pháp đều là thực dân. Nhưng thái độ công khai của văn học chánh thức Pháp, mà tiêu biểu là Hàn lâm viện, đã khiến cho chúng tôi bất ngờ.

Dù sao thì cũng là Hàn lâm viện của một nước nổi tiếng văn học kia mà! Sau chiến tranh thứ hai, văn hóa Pháp đã bị sự chi phối của nền tảng kinh tế suy sụp và không khí chánh trị khủng hoảng mà khô héo. Văn học chánh thức hoang mang, sa đọa... nhưng đến mục tuyên dương một Jean Hougron, thì thật là điều đáng thương cho cả nền văn nghệ Pháp.

Không hiểu có những duyên cớ gì ẩn khuất chẳng, mà tinh thần của Hàn lâm viện lại truy lạc đến thế? Xét về phương diện nào mà các ông hàn văn học lại có thể triệch trọng đề cao một tác giả như Jean Hougron?

Có phải vì cuộc chiến tranh ở Đông dương đang là một vấn đề nóng hổi với số phận chìm nổi của nước Pháp, mà sản phẩm của Jean Hougron lấy đề trong khung cảnh Việt — dù là câu chuyện bịa đặt, vu khống và giả tạo — nên Hàn lâm viện Pháp đã không ngại ngừng choàng cho tác giả nó một vòng hoa?

Nếu lập trường của văn học chánh thức Pháp là phụng sự cho chánh sách thuộc địa một cách dễ dãi như thế, thì kẻ cũng đáng buồn cho nền văn hóa thật.

Sự lảng nhục người đàn bà Việt Nam và phi báng dân tộc chúng tôi, dưới ngòi bút của Jean Hougron, trong tiểu thuyết *Soleil au ventre*, là hành động của hạng bồi bút theo đuôi bọn thực dân lỗi thời. Không ai ở V. N. lại cho

rằng đó là một nhà văn có thể tiêu biểu cho văn học Pháp hiện thời

Bạn có thể đoán sự ngạc nhiên đến phi cười của tôi không, khi hay tin Jean Hougron được Hàn lâm viện Pháp nêu cao là tiểu thuyết gia số một năm 1953 của văn chương Pháp!

Một người bạn văn nghệ V.N. cho là tôi bịa chuyện đùa ác khi kể lại tin trên đây. Còn anh, người bạn văn nghệ trên bờ sông Seine, bấy lâu vẫn theo đường lối xây dựng một nền văn nghệ tiến bộ của nước Pháp, anh nghĩ như thế nào?

Đừng riêng về phía văn nghệ mà xét, hãy nói đến hình thức thôi, thì Jean Hougron, từ *Soleil au ventre* đến *Mort en fraude*, chúng ta có thể nhìn nhận là đã có một nghệ thuật vững vàng về tiểu thuyết chưa, sánh với các tiểu thuyết gia mới của Pháp hiện thời, như một Georges Arnaud trong *Le salaire de la peur* chẳng hạn. Chớ đừng vội nói đến chứa đựng trong tác phẩm của Jean Hougron, hướng về mặt xu phụng thị hiếu dâm dật, hạ cấp, sa đọa của những độc giả dễ dãi, theo đường lối của loại Maurice Dekobra, Louis Charles Royer mà có nhà phê bình đã gọi là hạng dĩ bút mực.

Jean Hougron đứng trên lập trường

Nhân viên trong sở thường than phiền là cô ăn mặc lộ liễu, không đứng đắn lắm cho họ khó chịu vậy từ nay về sau cô vào ngồi ở chỗ kia nghe không?

VỀ VIỆC TÁC GIẢ « SOLEIL AU VENTRE » ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG LỚN NHỨT TIỂU THUYẾT 1953 CỦA LÂM VIỆN PHÁP

THƯ NGỎ GỬI IT BẠN VĂN NGHỆ ÁP

của HOÀNG-THU-ĐÔNG

của tây thuộc địa, nêu ra một sự cộng tác giữa Pháp và Việt, tiêu biểu bằng sự chung đụng xác thịt giữa một gái đi Việt (hạng trốn chúa lộn chồng) với một tay tử chiến sát nhân Pháp trong *Soleil au ventre*. Đến *Mort en fraude*, tượng trưng sự hợp tác giữa đôi bên lại càng buồn cười hơn: Một người Pháp buôn lậu phiêu lưu sang Việt Nam, về đồng quê dạy cho nông dân Việt cách thức làm ruộng — gởi người lên Saigon mua lúa giống (sic) — và bày lối tát nước bắt cá, để cứu thoát một vùng dân đói khổ phải ăn cỏ với thằn lằn (resic).

Jean Hougron đã viết chuyện đúng một trăm phần trăm như thế đấy! Một câu chuyện mà đến đứa trẻ Việt Nam cũng phải tức cười vì óc bịa đặt ngờ ngẩn, quái lạ của tác giả. Có khác nào tôi bảo với bạn sẽ qua Pháp để dạy cho người dân quê Pháp cách trồng nho và làm bơ để giúp dân Pháp bớt khổn đói không?

Vậy mà Jean Hougron đã được Hàn lâm viện Pháp tán thưởng đấy, bạn ạ.

Than ôi

Ở nước bạn có câu « C'est la fin des haricots... » tôi xin mượn để chấm dứt câu chuyện không lấy gì làm đẹp để cho văn nghệ Pháp.

Chào văn nghệ,

H.T.Đ.

KHOC PAUL ELUARD

Paul Eluard là một nhà thơ tự do vĩ đại của nước Pháp và cũng là của Nhân Loại. Ông sinh ngày 14-12-1895, chết ngày 18-11-1952, và là tác giả trên 30 tập Thơ. Những tập quan trọng hơn cả là: *Poésie et Vérité, Au Rendez-vous Allemand, Le Livre Ouvert, Le Phénix, Poèmes politiques, Pouvoir Tout Dire.*

ANH LÀ NGƯỜI,

Là chiến sĩ, là thi sĩ
Hiện thân của Công Lý
Của Tự Do.

PAUL ELUARD

Anh lặn xuống biển,
Đề giảng nghĩa sống,
Đề thay đổi nó,
Đề làm cho nó,
Mới mẻ,
Trẻ tươi.

PAUL ELUARD,

Anh là đá là cây
Là tuyết là mây
Là lửa

Là hy vọng sáng ban ngày,
Là nguồn ngọt hiền hòa,
Anh là tình yêu vô lượng

Có vạn cánh tay choàng riết chúng tôi
Cầu lòng bắc muôn ngàn hương,
Giương giương quai muôn ngàn khơi.

PAUL ELUARD,

Tiếng anh nói lời lời biển cả
Sầu rộng tình người
Thơ anh làm cháy bùng mắt giá
Làm môi run bắn bọt
Vì yêu thương vì căm uất
Vì sung sướng
Vì tin tưởng ngày mai.

PAUL ELUARD

Thơ anh phá đổ núi băng,
Dựng mùa hoa trái
Nóng hổi bàn tay,
Thơ anh đập vỡ mọi ngục tù
Chúng ta riêng
Mở đón loài người sơ xé

Từ Âu sang Á

Từ Bắc xuống Nam

Khi thế giới trong vòng lửa đỏ,
Tiếng kêu rên lầy nhầy nhân gian
Khi trời khét mùi thuốc súng
Nặng nề như xiềng xích

U ám tót tang

Khấp khấp bất công

Đổ vỡ

Thì Thơ anh là tiếng gọi đi lên

Là đạn trái phá

Bắn đổ kẻ thù chung

Và trên con đường mới mở
Trong cuộc đời mới đang xây
Là hơi cây lật mạnh tướng thom
Là cuộc sống
Là gạch ngói
Là môi mới mà má

Hồn hồ

Chân thành

Là triều đình gió dậy

Hiện lành mà đời đổi mà xanh

PAUL ELUARD

Chúng tôi yêu Anh không kể xiết
Hơn cả chính thân chúng tôi
Thế mà Anh chết
Thế mà anh nở bỏ chúng tôi

Nhưng Thơ Anh nồng tình người
Phải cháy bỏng lòng Vĩnh Viễn

Những gì Anh nói

Chúng tôi đều nghe

Những gì Anh muốn

Chúng tôi đều muốn

Những gì Anh yêu

Chúng tôi đều yêu

Những gì Anh ghét

Chúng tôi đều ghét

Những gì Anh hát

Chúng tôi đều ca

PAUL ELUARD

Tên Anh đã khắc vào lòng trái đất

Vào mọi trái tim

Vào một lẽ thật

Vào mọi đau khổ, mọi sung sướng

Vào mọi hy vọng

Vào mọi quyền võ

Vào mọi vì sao

Vào chân trời rạng rỡ

Tên Anh đỏ mặt trời vàng

Tên Anh xanh lò sưởi đỏ.

PAUL ELUARD

Anh cũng là mặt trời

Nếu ánh sáng chúng tôi không thể thiếu

Thì được thơ Anh vẳng vạc ngàn mai

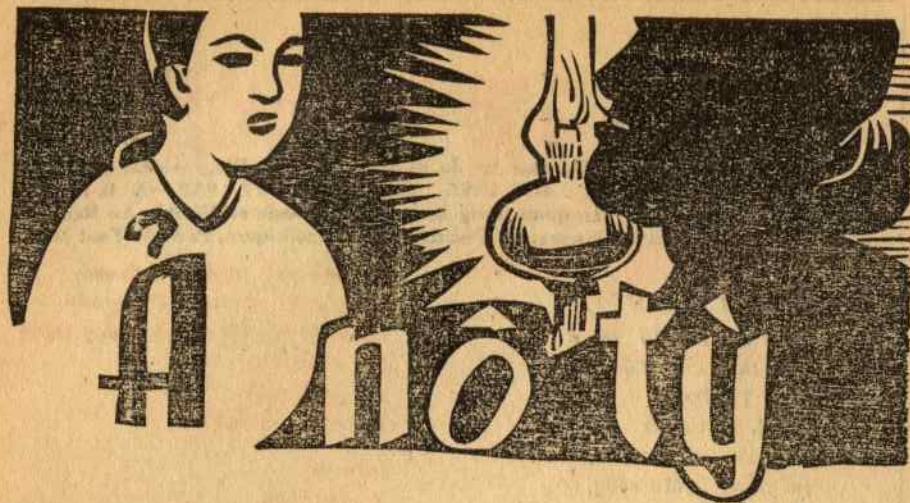
Anh đã chết nhưng mà Anh bất diệt

Anh còn mãi trong chúng tôi đây.

Đời này truyền sang đời khác

Quả chín rơi hạt sống nở tung đầy.

NGUYỄN QUỐC TRINH

Truyện ngắn của BA KIM ★ GIANG TÂN phóng tác

Một buổi chiều, bà Chu gọi á Phúc lên hầu chuyện. Dưới ánh sáng mờ mờ ngọn đèn dầu, trông mặt bà Chu thêm nặng tụy bà vẫn giữ vẻ trầm tĩnh thường ngày. Á Phúc hơi lo, tưởng chừng có chuyện không hay xảy đến. Lòng á Phúc phỏng, mắt chớp luôn, cả người hơi run. Á đứng thẳng trước mặt bà Chu. Tiếng bà Chu sang sảng như trút chuỗi ngọc xuống mặt mâm.

— Phúc à! Vài bữa nữa là mấy thời giúp việc ở đây. Mấy bằng lòng chứ? Bà Phú vừa đến thăm tao hôm nay. Bà đã bằng lòng với cụ Phú cho phép mấy làm lễ ông cụ.

Mùng bốn tháng sau tốt ngày bà sẽ cho người đến đưa mấy về. Hôm nay, 26 rồi, mấy còn 8 ngày nữa. Lo xếp đặt công chuyện. Ngày mai tao cho phép mấy nghỉ việc. Tao muốn khi mấy về nhà người ta, thì biết vàng lờ cụ ông, cụ bà.

Người ta nói là cụ Phú cũng hơi khó tính, nếu có xảy ra chuyện gì thì mấy cũng chẳng nên lo buồn, lời thôi với họ làm gì.

Trong mấy năm mấy hầu hạ tao ở đây, tao đối với mấy cũng hơi gắt gao thiệt. Nhưng tao vừa ý là tìm cho mấy được đám ấy. Nhà người ta giàu có. Cho tới già, mấy chẳng phải lo nghĩ gì đến cơm ăn, áo mặc nữa.

Nghe đến đây, á Phúc nắc lên từng hồi. Bà Chu gắt:

— Việc gì thế con kia?

Mỗi tiếng bà thốt ra như một mũi kim đâm vào lòng á. Nhưng á chỉ biết chịu đựng. Số phận làm lễ trong gia đình cụ Phú đã rõ ràng rồi. Hy sinh cả một đời thanh xuân cho một cụ già trở tỉnh, không bao giờ có được một tình yêu, những lời dịu ngọt, nhưng mà rồi trái lại toàn những lời cay chua, những đòn vọt. Cuộc đời chị sẽ chẳng đổi thay gì

mấy... Thấm hơn nữa là rồi đây á phải hy sinh cả lòng trinh trắng cho một ông cụ mà á chưa hề thấy rõ mặt.

Dầu là thuộc hạng tôi đòi nhưng làm lễ người thì thật là một điều sỉ nhục! Về mặt con người á thậm yêu thoáng qua trước mắt, bị một hình ảnh đe dọa dữ tợn khác nuốt mất. Á hãi hùng đưa hai bàn tay lên che lấy mặt, mơ hồ như nghe một tiếng nói nhẹ nhẹ rót vào tai « Số phận đã định rồi! Mấy làm sao mà cưỡng lại được! »

Lòng buồn đau trong cảnh tuyệt vọng, á chỉ biết nắc lên từng hồi thẳm thiết. Bà Chu nhận thấy sự phản ứng bất ngờ ở một con đòi, rất đỗi ngạc nhiên nên bà cũng không nói tiếp nữa.

Bà cũng động lòng thương khi thấy á Phúc vẫn khóc sụt sùi.

— Sao mấy lại khóc thế, Phúc?

— Thưa bà, con không muốn đi đâu cả. Con muốn ở đây giúp việc với bà đến suốt đời thôi. Ở đây con hầu bà, hầu cụ ông, hầu cô. Bà đừng đuổi con, Bà ơi! Con ở với Bà đã tám năm rồi. Con còn có thể giúp việc ở đây lâu nữa. Con còn trẻ. Con lạy Bà, đừng bắt con lấy chồng xa.

Bà Chu càng thêm cảm động. Bỗng nhiên, bà dịu dàng với á Phúc, nhìn á có vẻ triu mến:

— Tao chỉ lo có chuyện này thôi. Cụ Phú thì già quá! Mấy chỉ đáng cháu gái của cụ ấy thôi. Mà tính tình cụ ấy cũng kỳ quặc lắm! Nhưng mấy cũng biết cho tao chứ! Đây là ý kiến của cụ ông, tao đây cũng chỉ biết vâng lời mà thôi. Nhưng tao cũng muốn nói cho mấy rõ chuyện này nữa. Lúc mấy về đây, mấy không phải khổ sở như khi mấy ở phải một thằng chồng không thể lo cho mấy đủ ăn, đủ mặc.

Á Phúc lên giọng cầu khẩn:

— Thưa Bà, thà là đói rét thiếu thốn

khổ cực, còn con không muốn làm lễ một ai cả.

Rồi như mất hết sức lực, á quỵ xuống, hai tay ôm choàng lấy chân bà Chu, rồi á lại nức nở:

Á nghẹn ngào không thốt ra lời được. Lòng tràn ngập buồn đau, cổ như bị chặn lại nên á chỉ biết nắc lên. Á khóc để lòng nhẹ bớt đau khổ. Bà Chu cũng quên rằng bà là chủ, trong lúc đáng lý đuổi á đi, bà lại đưa tay vuốt tóc á âu yếm như một người mẹ vuốt tóc của con gái. Bà nhẹ giọng:

— Sự thật ra, tao cũng không muốn đưa mấy lại nhà cụ Phú. Nhưng cụ ông đã lỡ lời với người ta rồi. Mấy cũng đã hiểu, tính cụ nhà ta cũng khó ở lắm. Cụ đã quyết định điều gì, đừng nói đến việc cưỡng lại. Bấy giờ, chặm mắt rồi! Đừng khóc nữa. Khóc lắm, cũng chẳng ích gì đâu! Soạn sửa mà nhất định cho rồi. Đừng sợ gì cả. Đừng dậy đi ngủ đi.

Á Phúc vẫn níu chặt lấy gối bà Chu, kêu gào:

— Bà không thương hại con! Thà con chết chứ nhất định con không muốn về nhà cụ Phú!

Á ngẩng khuôn mặt đầm đìa nước mắt, chắp tay nhìn bà Chu, giọng đứt quãng trong tiếng nức:

— Bà cứu lấy con với! Trăm lạy Bà! Bà Chu thở dài:

— Thôi đi ngủ đi! Khuya rồi!

Á Phúc lững thững bước đi. Bà Chu nhìn theo, lắc đầu. Trong lúc này trông bà có vẻ thương hại chị nhưng vài phút sau, tấn bi kịch của á Phúc không còn vương vất gì trong đầu óc Bà nữa...

NGOÀI sân tối om. Một tia sáng lọt qua khe cửa gian phòng cậu Kim. Ánh sáng khiến á lại gần cửa sổ, bước nhẹ nhẹ. Một tấm màn thưa che lấy mặt kính. Tấm màn sáo che cửa, mấy ô cửa và cả gian phòng đối với á thân mật quá đỗi. Lần bước theo bức tường á nhìn thờ, nhón gót chân rồi nhìn hơi, mắt long lanh nhìn qua tấm màn thưa. Vô ý, á đụng đầu vào cánh cửa. Bên trong có tiếng ho nổi lên.

Đúng « cậu ấy » rồi! Á mong mỗi cậu đến vạch tấm màn che cửa ra. Nhưng á chỉ nghe tiếng ngói bút chạy sột soạt trên giấy. Á co ngón tay trở gờ nhẹ nhẹ vào mặt kính. Lần này á ao ước cậu sẽ nghe. Tiếng ghé động. Tiếng ngói viết lại chạy mau trên giấy. Á lo sợ đánh thức cậu Cả cùng nằm cùng phòng với cậu. Á gõ thêm batiếng nữa rồi khẽ khẽ gọi:

Cậu Kim! Cậu Kim!

Tiếng bút đặt xuống bàn tiếp tiếng than vãn:

— Hai giờ khuya rồi. Đèn đã gần hết

dầu. Minh phải ngủ sớm hơn một chút. Mai phải thức dậy tám giờ. Rồi cậu Ba lại làm việc.

Á định bỏ đi, trở về phòng riêng của mình. Mò mẫm trong đêm tối, á đẩy cửa bước vào.

Ánh sáng ngọn đèn leo lét trong gian phòng. Trên mấy phần gỗ, mấy thân hình nằm duỗi thẳng tựa như những thây ma. Mụ vú ngày khô khô, tiếng động vang lên tấm phần làm cho cảnh gian phòng thêm ghê rợn.

Á đưa tay nhẹ khều ngọn bắc. Gian phòng bỗng sáng lên. Cởi chiếc áo mặc bên ngoài, á thất vọng nắm vật xuống giường. Rồi chiếc mền của á thấm đầy nước mắt. Mụ vú thức giấc dậy, nửa mê nửa tỉnh, hỏi á:

— Sao lại khóc hử Phúc?

Á không trả lời, chỉ nắc lên từng hồi cho đến khi lịm đi trong giấc ngủ chập chờn.

Qua ngày hôm sau, thái độ của á khác hẳn. Á tránh ngồi chuyện trò với bất kỳ một ai. Về mặt á tối sầm lại. Không ai thấy một nụ cười trên miệng á. Á tưởng chừng mọi người đã thấu rõ câu chuyện của mình. Người ta đang nhìn á với cặp mắt khinh bỉ.

Nghĩ vậy, nên á chẳng lúc nào dám nhìn thẳng vào mặt ai cả. Hễ thấy một nhóm người ngồi trò chuyện với nhau là á nghĩ ngay rằng là họ đang nói chuyện về mình.

Chắc là bà Chu đã kể lại họ biết. Tai á luôn luôn vang vang hai tiếng ác hại: « Làm lễ ». Một hôm chính tai á nghe con gái bà chủ nói:

— Thật là nhục! Làm thân con gái xinh đẹp để đem hiến cho cái thằng già ấy. Hơn nữa cưới hỏi mà chẳng có qua một đồng xu, nghĩ cũng tủi! Một hôm khác, á rót nước trà cho cô Năm, vô ý làm đổ ra ngoài vài giọt, liền bị con gái bà chủ mắng á luôn:

— Mày đã tưởng rằng mày về nhà cụ Phú rồi à?

Ngoài hai bữa ăn, á lại lần tránh ra vườn. Suốt một tuần lễ, á chỉ rình lúc thuận tiện để đến thăm cậu Kim. Nhưng Kim và anh cậu luôn luôn bận rộn. Cả hai người, sáng đi rất sớm, chiều về lại chậm. Thỉnh thoảng hai anh em có ăn cơm chiều ở nhà nhưng thoáng một cái, họ lại bỏ nhà ra đi cho mãi đến 10 giờ đêm mới về. Mỗi lúc về đến nhà, họ lại ở hẳn trong buồng riêng. Trong một ngày cậu Kim cũng gặp á một vài lần nhưng chẳng bao giờ nói gì cả. Á Phúc nhận thấy đó là một cử chỉ tỏ lòng yêu của cậu Kim.

Ngày tai hại đã dần dần đến. Thề nào á cũng phải gặp cậu để bày tỏ nỗi lòng. Mà sao hình như cậu chẳng biết gì đến thăm

CÂU chuyện sau đây, trích trong pho tiểu thuyết *Thác nước của Ba Kim*, một tiểu thuyết gia trẻ danh của văn học Trung Hoa hiện đại. Ảnh hưởng của tác phẩm Ba Kim về mặt xã hội và văn chương rất lớn lao. Đoạn « Á nô tú » mà bạn Giang Tân phỏng dịch cho ta thấy một mẫu của nhà tiểu thuyết danh tiếng láng giềng.

ĐỜI MỚI

kịch này. Mấy lâu nay ít thấy cậu ra vườn dạo chơi dưới bóng cây im mát.

Đến ngày mùng 3 cậu Kim lại phải rời việc với tờ báo sinh viên, chẳng biết gì

đến những chuyện xảy ra trong gia đình. Về nhà cậu chỉ mãi miết lo việc học hành và nếu ai có nói chuyện về á Phúc, cậu cũng lãng ra chỗ khác vì sợ người ta đoán biết cậu có giao thiệp với á.

Đối với cậu, ngày mùng 3 cũng như những ngày khác, còn đối với á Phúc ngày ấy là ngày định đoạt số phận của á: mãi mãi xa cậu Kim, không bao giờ được sống cùng nhau. Á thấy rằng tia hy vọng của mình chỉ còn như chân tơ kẻ tóc nữa mà thôi. Giữa á với cậu Kim như có một bức thành vô hình ngăn cản hai người: thân phận của á. Chính á cũng đã thốt ra câu nói sau đây trong lúc gặp người yêu:

— Không thể nào được! Em cũng không muốn rằng cậu sẽ cưới em.

Cậu vẫn nói vào là cậu sẽ cưới á dù cha mẹ cậu và những người trong gia đình cậu ngăn cản.

Chiều hôm nay, á hồi hộp trông đợi cậu. Chín giờ cậu mới về. Á chạy lại ngay đến phía cửa sổ. Nghe tiếng cậu cả, á lo sợ. Ngập ngừng đứng lại, á lăm lăm: Một dịp cuối cùng và cũng là hy vọng cuối cùng. Tiếng guốc lóc cộc trong gian phòng. Có ai sắp bước ra. Á nép

minh sau phía cửa. Ánh sáng chiếu ra ngoài rồi một cái bóng đen đi ra. Cậu cả bước đi. Á vào phòng.

Dưới ánh sáng ngọn đèn dầu, cậu Kim vẫn chăm chú viết. Cậu cũng chẳng ngược đầu lên khi nghe tiếng chân á lại gần.

— E lệ, á gọi nhỏ:
— Cậu! Cậu!
— Phúc đấy à? Có chuyện gì thế?
— Em muốn thưa với cậu câu chuyện này. Em... Kim phì cười:

— Chắc Phúc cũng ngạc nhiên, là mấy hôm nay tôi ít nói chuyện với Phúc. Bạn quá Phúc à! Còn bao nhiêu sách vở phải đọc. Bao nhiêu bài vở phải làm. Và còn làm việc nữa kia!

Nói xong, cậu chỉ cho á chồng sách chồng tạp chí và mấy sổ báo đặt trước mặt cậu rồi nói tiếp:

— Phúc xem, tôi phải hoạt động lằng xằng như một con kiến đi tìm mồi.

Chừng hai ngày nữa mới xong hết việc. Á Phúc lặp lại lời Kim nói mặc dầu á chẳng biết gì đến công việc của người yêu:

— Hai ngày nữa à?

Kim vẫn nhìn á, gật gật đầu:

— Phải! Hai ngày nữa. Công việc xong, chúng ta có nhiều thì giờ để nói chuyện...

Cậu lại cúi đầu xuống viết.

— Cậu à! Quả thật, bấy giờ cậu không bận làm phải không? Cậu có thể rảnh được trong một phút không?

Kim ngắt lời:

— Không thấy tôi bận như thế đấy ư?

Nhưng Kim cũng ngược đầu lên và rất đỗi ngạc nhiên khi thấy á Phúc tái mét mặt. Kim dịu lời, cầm lấy tay á, đứng dậy, an ủi:

— Hôm nay để tôi lo công việc cho xong đã. Hơn nữa cậu cả sắp trở về. Phúc ra mau đi!

Kim thả tay Phúc. Quay lại nhìn không thấy một ai, cậu hờn vào môi á. Cậu mím môi đưa tay ra hiệu cho á đi ra, cậu đi về chỗ cũ và cầm lấy viết. Tim cậu đập mạnh. Đó là lần đầu tiên cậu hôn Phúc.

Phúc không nói qua một lời nào cả. Á chỉ biết ngậm ngùi. Á đưa tay vuốt vuốt vào miệng và lặp lại câu nói:

— Trong hai ngày nữa!

(xem tiếp trang 38)

Son phấn là một chuyện xã hội.

Lột trần tất cả những cái nhưng lựa, màu son, lớp phấn che đầy cho thân hình ghê lở đang chen lẫn nhau làm đơm giữa chốn phồn hoa vạn nẻo. Son Phấn còn cho các bạn nhìn thấy tất cả bề trái của một hạng người ngòm trắng trơn giữa một xã hội đang rối beng.

ĐÔI BỜ THỦY LỆ

Tặng Phan Linh đề nhớ một buổi chiều văn nghệ

KHÔNG biết tự đời nào cái hồn lên trúc ở bên chợ Cuối miền Thanh Thủy đã được dựng đứng lên một cách ngạo nghễ ven bờ sông Gianh, đối diện với miền Sơn Lẽ cắm tú âm thầm trong ngàn cau xanh bát ngát.

Mòn mỏi với muôn vàng tang thương biến đổi dâng lên tự thuở nào, giòng nước bạc cảm hàn của bao mùa sóng gió đã nghiêng đứt dần dần chân lên, ăn sâu vào hàng mây thước. Hễ mỗi độ hè sang là muốn tiếng ve kêu sâu vạn lý vọng vào vách đá hang sâu vang lên nào nuốt như điệu đàn ly tao muôn thuở. Rồi đến đông về, lên buồn nào nuốt trong cô đơn. Mây khói chiều hôm vương vấn đôi sườn như thăm lặng san sẽ nổi lòng giá lạnh của lên đang trầm ngâm nghiêng bóng bên giòng sông đượm màu sương gió lơ đã trôi về vùng Trung Châu Phủ Quảng.

Những đêm về mùa Thu, lên vươn mình lên như một bóng đen vĩ đại dài lê thê giữa muôn màu bí ẩn và trùng điệp của sơn lâm. Tiếng hò già gạo rõ mồn một từ đôi bờ nhúm lại giữa lòng sông mênh mông và lên cũng không quên đội ra ít nhiều âm thanh đối đáp. Ở hay, đôi khi lên cũng động tình sông núi, vươn mình ngát nghêu sờ soạng lấy mảnh trăng vàng trót vương trên đỉnh bức thành buổi giá.

Quê hương hùng vĩ và êm dềm ấy đã ghi tạc lên dòng đời của người nông thôn trên hai câu hò nhuộm sủ:

« Lên non nhớ bến Chợ Cuối,
Nhớ hồn lên Trúc, nhớ người Kinh Thanh ».

Tiếng hò dịu ngọt của ai trên giòng sông Gianh đã nhuộm lòng âm ẩm cho trai gái hiền lương của đôi bờ Thủy Lẽ. Chiếc đò ngang mảnh khảnh núp mưa ăn nắng dưới chân lên từ sáng tinh sương đến hoàng hôn le lói đã trao gửi cho đôi thôn muôn vạn chuyện đi về và chắc cũng đã nổi họ lòng cho bao nguồn ái ân êm đẹp.

Cau tươi, trâu xanh, thơm chín của miền thôn lệ đã theo những chuyến đò xuôi ngược chở lên về xuôi ngọt ngào cho khách muôn phương.

Bến chợ Cuối man mác núp nắng

ban mai bên hồn lên Trúc đã ghi lại biết bao tình thương nỗi nhớ của bao người thôn nữ gánh gồng, dầm mưa dãi nắng sau những quán sớm, chợ chiều.

« Lên ăn mít ướt trên Thanh Thủy,
« Sang gánh thơm mùa xứ Lẽ Sơn. »

Cụ Đề đốc Lê Trục vào thời Văn Thân, con người lỗi lạc của miền Thanh Thủy đã ghi lại đôi lời trên giòng sử sách của quê hương bình lặng trong vùng sơn dã.

NHUNG rồi, cuộc thế đời thay, chính chiến trận về. Những mái lều tranh được cất lên tạm tạm, cheo leo đang ẩn mình bên sườn lên Trúc, bốc lên ít nhiều cụm khói xanh xanh, nhàn nhạt trong hoàng hôn vùn vụt, ghi lại nơi đây đôi đoàn thuyền của khách muôn phương xò xạc sau bao cơn sóng gió đang tạm gói mình dưới cội lên xiêu xiêu. Ở hay, lên bỗng hóa ra một bức thành kiên cố làm lưng dựa cho bao nỗi lòng ấm lạnh. Về không kêu sầu như xưa nhưng mặt đá đang ri lên ít nhiều giòng mờ hôi buồn buồn như đang oán trách cái thế hệ điên cuồng.

MỘT chiều thu đông, chúng tôi tình cờ đi ngang miền Thủy Lẽ. Nơi đây không còn như xưa. Máy túp lều tranh và đôi đoàn thuyền bạt gió đã đi đến phương nào không rõ.

Hồn lên trúc vẫn hiu quạnh, trầm ngâm, nghẹn ngào và trần trụi nhìn sang đôi bờ heo hút.

Bên kia bờ sông, ngàn cao xanh đã hóa ra màu đỏ chín. Ít bức tường vôi xám xịt lại đang đón gió tự muôn phương về. Duy chỉ có chiếc đò ngang muôn đời năm xưa không quên nặng nề non nước vẫn đang thuận chèo đi về cho bao nẻo lòng của đôi bờ Nam Bắc.

✱

ĐOÀN người lẳng lẳng sang sông, vai mòn sương gió, bước vồn vội trên dốc đá gập gềnh...

VIÊN LĂNG

DƯỚI một bờ sông nọ, hai vợ chồng họ Rùa sống cực kỳ sung sướng. Nước trong xanh mát, rêu rong um tùm, chúng chẳng thiếu thứ gì.

Nhưng một hôm, Rùa gái đau nặng. Rùa trai mới đủ mặt các lương y quanh vùng. Từ bác Cá măng đến cụ Lợn bơn, ai cũng lắc đầu trước bệnh tình Rùa gái. Vì theo họ, bệnh dạ dày rất khó chữa. Thấy sức khỏe của vợ ngày một kém dần, Rùa lo lắng lắm. May thay, một ngày kia Tôm hùm đến. Sau khi hỏi han kỹ lưỡng, Tôm trịnh trọng bảo rằng:

— Các chú Cá măng và Lợn bơn đã cho uống thứ gì chưa. Hay chúng cũng tị mù. Đồ bọn lang băm! Đã mời ta, ta bày cho vị thuốc uống khỏi là gan khi. Lấy được lá gan đó anh đem phơi khô rồi xắt nhỏ ra cho vợ anh uống tức khắc sẽ lành.

Nói xong, tôm hùm quay đuôi, lặn theo dòng nước. Thầy lang đi rồi, vợ chồng họ Rùa lắc đầu nhìn nhau. Nhưng một ý nghĩ thoáng qua, Rùa trai nói với Rùa gái:

— Cách đây không xa, trên bờ sông, trong một khu rừng nhỏ, có bầy khỉ thường ra chơi ở đấy. Tôi sẽ lên đường ngay kiếm thuốc.

Nói xong Rùa trai men theo bờ sông ra sức bơi, vừa đi Rùa trai sắp đặt trong trí cách thức lấy được lá gan khỉ, Rùa nhủ thầm:

— Khó gì, ta đi nó về đây, cho uống vài ngụm nước, dễ như trở bàn tay.

Mãi miết bơi, đến khi trăng lên, Rùa đã cập bờ. Trên khu rừng, bầy khỉ đang nhí nhảnh vui chơi. Rùa bò lên bãi cát nhìn lên cây thấy một chú khỉ đu mình từ cây này đến cây khác Rùa trai mới cất tiếng gọi.

Nghe tiếng người lạ, Khỉ dõm xuống thấy Rùa trai ngóc đầu nhìn mình.

Khỉ hỏi:

— Chú gọi ta có việc gì?

— Thấy bác nhẩy đẹp. Tôi thích quá.

Rùa nói xong. Khỉ vui vẻ nhẩy xuống đất, đến Rùa trai chào hỏi.

— Ta thấy chú đi đứng chậm chạp tội nghiệp lắm. Nếu được như ta thì thú lắm. Cả ngày chỉ vui chơi nhẩy nhót.

— Bác nói phải. Nhưng ở thủy quốc mà mùa men lại càng tuyệt nữa. Ở vùng tôi, cứ lệ mỗi buổi sáng khi mặt trời lên có buổi hoà nhạc vui lắm. Còn gì đẹp bằng nhìn những làn nước trong suốt như pha lê chảy qua những hòn đá cuội trắng tựa ngà trong khi tiếng ca hát trong trẻo của trăm nghìn thứ cá hoà thành một điệu nhạc êm như ru. Bác ở trên này

Truyện ngụ ngôn thiếu niên

LÀ GAN KHỈ

Của HUY PHƯƠNG

vui thật nhưng khô khan buồn tẻ lắm thật mai một cả tài nghệ của bác. Giá thử bác về dưới ấy thì cái tài của bác sẽ được hoan nghênh lắm.

Khỉ say sưa nghe Rùa trai tán, rồi nói qua một tiếng thở dài:

— Thú vui thủy quốc nhiều thế, nhưng không biết bơi, tôi đành chịu.

— Ở có khó gì. Bác muốn về miền tôi chơi, xin mời bác lên lưng tôi, chúng ta sẽ cùng đi.

— Chú có lòng tốt, tôi cảm ơn. Tôi chỉ e sức tôi nặng.

Nghe Khỉ nói thế, Rùa trai sợ hỏng việc lại vồn vã.

— Bác đừng ngại. Lắm vui lòng bác thế là tôi mãn nguyện rồi. Điều cốt yếu là chúng ta nên đi ngay cho kịp giờ kéo lờ một dịp tốt.

Không đợi Rùa trai mời nữa, khỉ trèo lên lưng Rùa trai, đôi bạn thông dong ra giữa mặt nước. Rùa trai đắc ý, vừa bơi vừa suy nghĩ về mưu kế thần diệu của mình. Bỗng Rùa trai bật cười. Khỉ từ nãy đến giờ ham vui, nghe tiếng cười vội hỏi:

— Tôi nghe tưởng như có tiếng hòa nhạc bắt đầu đâu đây. Nhưng sao chú lại cười?

Nghe khỉ nói, không nín được Rùa trai phá cười to.

Với một giọng đắc thắng, Rùa trai mĩa mai:

— Ta cười mầy là một thằng ngốc. Ở dưới nước làm gì có hòa nhạc. Nhưng mầy cứ yên tâm vì chút nữa, mầy sẽ giúp ta được việc.

Rùa trai thích chí lại cười nói:

— Ta cười mầy là một thằng đại. Khi không, dần xác về đây để lát nữa ta sẽ phanh thây mầy ra.

Nghe giọng nói độc ác của Rùa trai Khỉ hốt hoảng hốt hỏi tiếp:

— Sao thế? Sao thế?

Rùa trai đáp vẫn một giọng kẻ cả:

— Ta cần lá gan của mầy để chữa bệnh cho vợ ta.

Khỉ nẩy mầy chê ta chậm chạp, nhưng mầy nên biết trí khôn ta lanh hơn mầy.

Khỉ trấn tĩnh, lạnh lẽo đáp:

— À chú đem ta xuống đây, cốt để lấy lá gan của ta. Nhưng chú hỏng việc rồi, đầu bây giờ chú có moi tận ruột của ta, cũng chẳng có gan đâu. Rùa trai ngạc nhiên hỏi:

— Vì sao thế?

Khỉ bình tĩnh đáp:

— Chú chưa hiểu. Chúng tôi có lệ là khi nào chạy nhẩy hoặc leo trèo thì đem móc lá gan trên cây, cho được chắc chắn, khỏi mất mát. Vả lại như thế, lại được tự do tha hồ mà đu, mà nhẩy. Khi cùng chú ra đi, gấp quá nên tôi quên đem theo.

Nghe đến đây Rùa trai lưỡng lự ngừng bơi, khỉ lại tiếp.

— Chú xử tệ với tôi quá. Chỗ quen biết, chú cứ thực tình nói nhất là lúc thím ấy đau ốm, tôi lòng nào nỡ từ chối. Chú thử nghĩ lại coi, lá gan của tôi đầu ở trong bụng thím ấy hoặc ở trên cây có hại gì đâu, cũng như hiện giờ không có nó tôi cũng vẫn như thường. Mà giữ nó lại càng thêm mệt, thả cho chú để được việc còn hơn.

Nghe Khỉ nói, Rùa tưởng thực, xấu hổ quá.

Khỉ được dịp tốt nói tiếp:

— Bây giờ chú xin lỗi ta. Cùng nhau chúng ta trở lên bờ, ta sẽ lấy lá gan cho chú đem về nhà.

Rùa trai rồi rít cảm ơn, một mạch bơi trở về phía khu rừng. Đến nơi, khỉ nhẩy nhót lên ngọn cây thân nhiên quảng minh, cành này qua cành khác.

Rùa trai đợi chán hỏi khỉ:

— Gan bác đâu.

Khỉ ném vào đầu Rùa một hòn đá và nhe răng cười: « Gan ta đó mầy ăn đi. Đồ phỉnh phờ. »

Sau một tuần làm việc vất vả, bạn cần tìm một giải trí văn chương tao nhã. Sau một cuộc thi gay go, hồi hộp, bạn cần những nụ cười duyên dáng, ý nhị... Sau một lần thất bại, bạn muốn kiếm người an ủi, khuyến khích.

Xin bạn đừng quên mua:

TIN MỚI

TUẦN BÁO ĐỌC NHẤT Ở VIỆT NAM CHUYÊN VỀ TRÀO PHÚNG, VĂN NGHỆ.

Giá phổ thông: 2\$ một số

Nhà xuất bản NGÀY MỚI phát hành

15 CÂU HỎI

đề thử tìm hiểu bạn còn có «ngây thơ» không?

1.— Bạn có thấy hình như đời đẹp lên khi xuân về không?

2.— Bạn có thích mặc áo mới, đi giày mới không?

3.— Bạn có sợ hãi và trùm kín chân khi nghe cú kêu không?

4.— Có khi nào bạn khóc vì cha mẹ rầy la một chuyện mà bạn cho là không phải không?

5.— Một cuốn truyện tình đoạn kết không nói rõ, có khi nào bạn hỏi to rằng: « Hai người trong câu chuyện về sau có lấy nhau không? »

6.— Bạn có thấy tim đập nhanh hơn khi xem cine thấy hai người vật lộn nhau ở một nơi nguy hiểm không?

7.— Bạn có thích đuổi bắt một cách thích thú với bạn hoặc người yêu trong vườn không?

8.— Có phải bạn không tin rằng đời là một thung lũng nước mắt không?

9.— Bạn có thích chơi đùa hay kể chuyện cổ tích cho các em bạn nghe không?

10.— Bạn có thích nhớ lại khi thấy những đứa trẻ đùa nghịch không?

11.— Có khi nào bạn nói một câu mà người ta tưởng câu nói ấy chỉ dành cho những đứa trẻ lên 3 không?

12.— Đã lớn, có khi nào bạn thích mất đường đen không?

13.— Có lần nào bạn hát một mình không?

14.— Trong lúc đi đường, có lúc nào bạn bật cười vì một chuyện gì không?

15.— Bạn có vẻ hớn hử khi thấy mẹ đi chợ về không?

Những câu trên đây nếu bạn trả lời CÓ, bạn ghi 2 điểm.

Bạn không nhớ rõ CÓ hay KHÔNG, bạn ghi một điểm. Cộng lại.

Trên 20 điểm.— Vâng, bạn ngây thơ hoàn toàn, nhưng đừng để cho người ta bảo rằng bạn « trẻ con » quá.

Trên 13 điểm.— Có thể bạn mới sống vui vẻ với đời chứ!

Trên 7 điểm.— Khéo không thì thiên hạ bảo là « cụ già non » đấy nhé.

Dưới 7 điểm.— Bạn ngây thơ một cách « bách diệp » (1) quá nếu không phải là người khô khan.

(1) Bách diệp có nghĩa là trăm lá, có nghĩa là tra lăm (già lăm).

III

TUY nhiên, nụ cười luôn luôn nở trên môi một cách hiền lành và hân hoan. Tự dưng Thúy đứng lại bên những đứa bé xinh xắn, mắt nàng đưa từ chỗ chúng đến chỗ hai mẹ con đứng ở phía sau. Thiếu phụ thấy một người lạ ngấm lủ con mình, mà ửng hồng lên vì sung sướng và e thẹn. Bà ngược mắt nhìn lại Thúy, hơi lung tung nhưng nét mặt tươi tỉnh và nụ cười như bao hàm một lời cảm tạ chân thành. Đứa bé thấy mẹ nhìn Thúy cũng quay mắt lại nàng. Nó mở đôi mắt đen láy và tròn tròn nhìn nàng không chớp. Rồi nó vươn trên tay mẹ và choãi người về phía nàng đứng. Thúy như được dịp để đi tới. Nàng bước lại gần hai mẹ con. Thiếu phụ lại càng lung tung thêm:

— Cháu hình như muốn theo bà...

Thúy ngơ ngác dơ tay ra đơn dả:

— Vậy bà cho phép tôi bế em một chút. Chà em bé ngoan quá đi mất. Nào có đi với tôi không nào?

Người mẹ không ngần ngại, trao ngay đứa con cho nàng. Thúy đỡ lấy và ôm chặt nó vào ngực. Thắng bé toét miệng ra cười, tay vịn vào tóc xoắn của nàng rũ trên vai. Thúy cảm thấy ấm áp trong lòng quá. Nàng vỗ nhẹ vào má nó, hỏi:

— Em mấy tuổi rồi?

Thiếu phụ đỡ lời một cách lễ phép:

— Thưa bà cháu vừa đầy năm tháng trước.

Thúy không khỏi ngạc nhiên:

— Trời ơi, thế mà tôi tưởng cháu đến năm rưỡi rồi. Chà bộ quáu đi mất.

Lời nói của Thúy làm thiếu phụ mạnh dạn hơn:

— Cháu chịu chơi lắm ă. Cả ngày chỉ đòi ăn, Tranh cãi phần các anh các chị...

T H Ú Y

★ của NGUYỄN LUÂN ★

Thúy sặc thẳng bề lên:

— Ờ con gái như thế là xấu lắm nhè.

Đứa trẻ không hiểu gì nhưng cười to hơn. Thúy cũng cười. Nàng cảm thấy dễ chịu trong lòng lắm.

Bỗng dưng thiếu phụ hỏi nàng:

— Thưa, bà được mấy em rồi?

Thúy chưa kịp trả lời thì đứa bé đập mạnh chân tay và rầy rụa đòi theo mẹ nó. Nàng trao nó cho thiếu phụ:

— Cảm ơn bà tôi còn muốn lắm...

Nói xong mặt nàng tự dưng đỏ ửng lên. Người đàn bà như cảm thấy lời của mình đã vô tình gợi nỗi buồn cho khách, lặng lẽ nhìn nàng nửa như thương hại, nửa như lo sợ. Một phút im lặng. Thúy thấy cần phải đi ngay để tránh sự nặng nề mà câu chuyện đã đưa lại. Nàng nhìn đồng hồ và làm bộ hết hoảng:

— Trời ơi thế mà đã bảy giờ rưỡi rồi. Thôi xin phép bà tôi phải về ngay kẻo người nhà đợi.

Rồi chẳng đợi thiếu phụ trả lời, nàng vội vã chào và rảo bước.

Từ hôm Thúy được biết chắc chắn là sự muộn mằn chẳng phải do nàng mà ra, thì tình tình nàng thay đổi hẳn, đến nỗi gia đình nhà chồng và bạn bè đều phải ngạc nhiên. Nàng thấy yêu đời hơn trước, thích trang điểm thực lòng lấy, và tươi vui luôn luôn. Nàng lại săn sóc Huy từng ly, từng lý làm cho Huy tuy lười suy nghĩ mà nhiều lúc cũng phải băn khoăn không hiểu nổi sự thay đổi của vợ. Đối với Dạm và mẹ chồng, nàng

lại càng khéo léo hơn. Nhiều lúc Dạm muốn lãnh đạm cũng không thể được. Thúy luôn luôn gợi chuyện và bao giờ cũng tán đồng ý kiến của Dạm. Nụ cười của nàng hiền lành và duyên dáng quá, khiến Dạm nhìn cũng phải mến, và tuy

ghét cay ghét đắng Thúy, Dạm cũng không thể tìm nổi lý do để có thể ghét với nàng một cái. Còn bà mẹ chồng thì tuy vẫn bị hình ảnh một lũ cháu họ ám ảnh, song gần đây cũng dăm ra do dự trước việc chia sẻ hạnh phúc của con trai.

Tuy nhiên bộ mặt vui tươi của Thúy chỉ là che giấu tạm thời những ý nghĩ điên cuồng ít lâu nay đã làm đảo lộn cả tâm trí nàng. Thúy vẫn còn thấy say sưa mỗi khi nghĩ đến buổi chiều hôm ấy, sau khi ở phòng khám bệnh ra, nàng đã ôm một đứa bé xinh xắn trong lòng trong mấy phút... Làn da mịn màng của nó, đôi mắt đen cử hạo hạo nhìn nàng cùng với cái miệng rộng, lơ thơ vài cái răng lúc nào cũng toét, làm cho nàng không thể quên nó được, mặc dù có phải là lần đầu tiên Thúy ôm đứa trẻ đẹp đầu. Càng nghĩ, Thúy càng cảm thấy sự có mặt của một đứa con trong gia đình là cần thiết cho lẽ sống của nàng. Có con thì không riêng nàng vui vẻ, việc ấy thực dĩ nhiên, vì cả nhà sẽ tranh nhau bông bế nó. Tuy chẳng có dấu hiệu gì cả nhưng Thúy cảm thấy người ta đương mong nó ra đời từng giây từng phút. Không ai cho rằng Huy bất lực trong việc cấu tạo một đứa con, và cũng chẳng ai nghĩ nàng là tuyệt tự. Nhưng Thúy đã biết rõ hơn ai hết là nếu muốn có con, nàng không thể trông đợi ở Huy được.

Nỗi khổ tâm của Thúy chính là ở chỗ ấy? Bỏ Huy là một việc không thể thực hiện nổi, mà Huy chẳng có lỗi gì để nàng bỏ được; lựa đối Huy là một việc dân dị mà chưa bao giờ nàng dám nghĩ tới. Tuy chẳng yêu Huy xong thực tình Thúy vẫn thường xua đuổi những ý nghĩ hắc ám ấy mỗi khi cơ hội đưa nàng đến bên cạnh một người đàn ông say mê nàng. Trước kia Thúy ghê gớm những người đàn bà ngoại tình lắm. Mỗi khi nghe chuyện họ, Thúy thấy giận sôi người lên và, không suy nghĩ, vội vàng kết tội họ một cách gay gắt. Nàng không thể quan niệm được nổi cảnh một người vẫn ăn nằm đường hoàng với chồng và vẫn lén lút trao đổi tình yêu với một người đàn ông khác. Nhưng chính Thúy cũng không hiểu tại sao một hôm gần đây, cùng mấy người bạn bàn luận về một vụ ghen tuông, Thúy đã bênh vực người đàn bà ngoại tình.

ĐỜI MỚI số 64

TIỂU THUYẾT 3 KỶ ĐĂNG HẾT * TIỂU THUYẾT 3 KỶ ĐĂNG HẾT * TIỂU THUYẾT 3 KỶ ĐĂNG HẾT

Các chị cũng nên xét cho người ta với chứ. Nếu ai cũng mẫn nguyện trong hạnh phúc như chúng mình, thì làm gì có chuyện ấy chẳng qua hoàn cảnh đã thúc đẩy con người đến tội lỗi.

Nói cho cùng thì chẳng riêng đàn bà có tội chính đàn ông phải chịu trách nhiệm nhiều nhất trong trường hợp ấy. Trong số bạn bè có người phản đối có người tán thành. Thúy lại càng cho là mình có lý và bắt đầu từ hôm ấy nàng không coi ngoại tình là một tội lỗi ghê gớm như nàng thường quan niệm.

Nghĩ đi nghĩ lại càng thêm nát óc. Dẫu sao thì cũng phải có một đứa con đã. Mà có quan hệ gì nếu nó là con Huy hay con một người khác? Nàng có yêu Huy đâu mà con nàng cần phải là giời giời của Huy. Huy lại không đẹp trai và khỏe mạnh. Nếu đẻ với Huy, đứa con chưa chắc đã hoàn toàn như nàng mong mỏi. Sự tuyệt tự của Huy chỉ có mình nàng biết; Huy chẳng bao giờ ngờ đến và gia đình thì lại không hề tưởng thế. Ở trong trường hợp ấy mà không ngoại tình thì làm sao mà có nổi con. Thúy nghĩ đến khi nàng có mang, chắc là gia đình chồng mừng rỡ lắm và sẽ chiều chuộng nàng gấp bội. Đứa con dù không phải của Huy, nhưng ai dám tin như thế? Nàng đẻ nó ra, nó là mau mủ của nàng kia mà. Vậy thì muốn cho nó được hưởng một cuộc đời tốt đẹp, chỉ cần giữ cho kín chuyện.

Trường hợp ngoại tình của nàng nếu có xảy ra thì cũng chỉ là bất đắc dĩ. Thúy không phản bội chồng để theo tiếng gọi của ái tình. Nàng chỉ cần có một đứa con. Nàng có bốn phận phải kiếm cho nàng một đứa con, thế thôi. Nếu có kết quả rồi Thúy sẽ lãng ra và trở về với gia đình. Chao ôi! Dân dị thế mà khổ công một trí bao lâu nay không nghĩ ra.

Đêm hôm ấy Thúy nằm trằn trọc không sao ngủ được. Huy nằm bên nàng ngáy khò khò một cách vô tâm. Nàng bình tĩnh diễn lại trong óc hình ảnh những chàng thanh niên đương chạy theo nàng để van xin một nụ cười; một khoé mắt. Nàng thấy họ tầm thường và hèn hạ quá. Một hai người có thể gọi là đẹp. Nhưng Thúy có cảm tưởng họ chỉ trau chuốt để cam dỗ lớp người đàn bà như nàng. Đã định kiếm một đứa con thì phải chọn một người có giá trị tinh thần trước đã. Thúy chợt nghĩ đến Liên và nàng dừng ngay trước hình ảnh Liên.

Thực là một sự bất ngờ vì hai người biết nhau đã lâu lắm mà không hề có ý tưởng gì khác ngoài tình bạn. Liên không phải là hạng người khiến cho đàn bà yêu

một cách dễ dàng? Chẳng to lớn, nước da ngăm ngăm đen, tóc cắt ngắn và y phục hết sức dân dị. Mặt chàng nhanh và sáng, mũi rất thon, miệng rộng và cảm vuông vắn. Liên nói rất ít nhưng hay cười. Thoạt nhìn, chàng có dáng nghiêm nghị, xong, khi chàng nheo đôi lông mày rậm rạp lại mà cười, thì trông chàng cũng có duyên lắm. Trước khi làm giáo sư của một trường tư thục, Liên đã chìm nổi nhiều phen. Thúy nghe người ta bảo chàng tin bạn mà kinh doanh mất cả gia tài. Liên đã hơn 30 tuổi, nhưng không bao giờ tỏ ý muốn lập gia đình. Liên có tiếng là coi rẻ phải đẹp, mặc dù đối với

đàn bà bao giờ chàng cũng tỏ ra rất lễ độ.

Liên có một người bạn cùng tuổi yêu chàng say đắm. Trước thái độ hồ hững của Liên người bạn dám ra tức giận và nói xấu chàng đủ mọi điều. Đã có một thời gian Thúy cũng đâm ghét lấy cả Liên, xong sau khi hiểu ra rằng những lời người ta đồn cho Liên, không có căn cứ, thì hai người lại thân mật như cũ. Thúy chẳng hiểu Liên chút nào. Đôi khi gặp nàng trang sức lộng lẫy, Liên chỉ suýt soa khiên « chị Thúy hôm nay đẹp quá ». Thế rồi Liên nói chuyện khác ngay và không chú ý đến mùi nước hoa thơm ngát cùng màu áo, chói lọi của người bạn ngồi đối diện. Lời khen của Liên chỉ có thể coi là một câu xã giao chứ không chứa chất một hàm ý gì hết. Thúy thì tin chắc ở sắc đẹp mình lắm rồi; nhưng không làm lay chuyển được lòng Liên là một điều mà nàng vẫn lăm lăm.

Đôi khi Thúy còn cố trên Liên để bắt chàng phải khổ sở cho bộ ghét. Nhưng Liên khôn ngoan lắm. Chàng thừa biết Thúy chỉ định thử tài sắc của mình, nên chàng vẫn giữ thế thủ và thường không ngần ngại công kích Thúy để đánh tan sự

kiêu hãnh của nàng.

Hai người giữ nhau từng bước như thế trong một thời gian khá dài mà không ai chịu nhường ai hết. Nếu như Liên đã thủ nhận sự thất bại của mình mà quay lại van nài Thúy như những người khác thì Thúy đã lãnh xa rồi. Bởi vì trước kia Thúy không cho phép ai đi sâu vào nàng hết, Thúy đã đặt cho họ cái mức, nếu họ định vượt thì Thúy là người đầu tiên cắt đứt ngay sợi giây thân ái. Sự giao hảo giữa nàng và Liên còn kéo dài đến ngày nay, chính là do ở hành động mực thước của Liên vậy.

Thúy thừa hiểu là Liên sẽ không từ chối nếu nàng đề cho chàng một lối đi. Luồng điện của mắt Liên có lúc đã làm cho Thúy rợn người vì nó sâu sắc và tò mò như thấu suốt cả thân thể và tâm hồn nàng. Tuy nhiên nàng không dám chắc Liên có yêu nàng thực không? Vì Liên rất kín đáo và không hề tỏ lộ với ai bao giờ hết.

Nghĩ đến Liên đêm hôm ấy, Thúy như đã tìm ra lời giải của một bài toán khó. Nàng yên trí rằng đứa con mà Liên sẽ tặng nàng phải có một vẻ đẹp của nàng lẫn với một vẻ thông minh sắc sảo của Liên.

Bên cạnh nàng Huy vẫn lì bì nằm ngủ. Bỗng chàng tỉnh mình và quàng tay qua ngực nàng. Cử chỉ ấy đã phá vỡ giấc mơ êm đẹp làm Thúy bực mình quá. Nàng bắt mạnh tay Huy xuống giường, dịch về phía trong và nhắm mắt ngủ, trong khi Huy mê man thổ dài và nói một vài câu mơ màng.

QUẢ đúng như Thúy nghĩ Liên không phải là người chịu thủ nhận sự yếu đuối của mình trước sắc đẹp. Thúy cũng nhiều tự ái. Nếu chẳng vì chương trình mà nàng đã định thực hiện bất cứ bằng giá nào, thì nàng không bao giờ chịu tổn thương danh dự như vậy. Khổ một nỗi. Liên biết Thúy nhiều quá nên chàng chỉ coi sự tấn công ấy như là một sự thử thách sắc đẹp của nàng, cho nên Liên lại càng phải giữ thế thủ nhiều hơn. Tuy nhiên chàng cũng không khỏi băn khoăn với sự thay đổi đột ngột của Thúy. Mỗi ngày Thúy lại càng tăng sự khêu gợi lên bằng cách trang điểm, bằng cử chỉ thân mật và những cái nhìn cho phép Liên được đi tới. Thế rồi việc phải đến đã đến. Không biết vô tình hay hữu ý, Thúy đã ngã vào cánh tay rắn chắc của Liên một buổi chiều.

Lần đầu tiên, sau khi làm xong công việc bất chính kia, Thúy do dự bước chân về nhà. Nàng không đủ can đảm nhìn thẳng mọi người nữa. Mà nàng đổ ửng và tìm nàng đập ròn lên. (còn một kỳ)

Muốn khỏi chóng mặt, nhức đầu khi đi tàu bay hoặc tàu thủy

TIN VĂN KHOA HỌC

DÙNG MẮT SÚC VẬT ĐỂ LÀM KÍNH ANH

Theo báo The New York Times thuật lại, thì nhà nhiếp ảnh Ralph P. Creer, có chân trong Liên Đoàn Y Tế Hoa Kỳ đã dùng mắt của súc vật làm kính ảnh, và đã chụp được một bức hình đầu tiên trên lâm tại Hội Nghị hằng năm của Liên Đoàn nhiếp ảnh Sinh vật học.

Mắt súc vật do Viện thú y ở Chicago cung cấp, và thường dùng mắt lợn, cừu và bò. Ông Creer tuyên bố: Thoạt đầu, ông thử tìm cách đặt ngay phim ảnh vào trong nhãn cầu dùng màn võng mạc.

Nhưng nước ở trong mắt chảy ra làm ướt mờ nhãn cầu, thành thử những ông kính mắt đặc tính thu hình ảnh. Ông bèn nghĩ đến cách cắt một cánh cửa sổ nhỏ đằng sau con mắt bò, rồi ông đặt một tấm phim nhỏ vào lỗ hổng. Và ông nhận thấy có thể chụp hình trắng đen, và sau đó có thể tô màu được.

Ông liền dựng một cái khung bằng kim khi để có thể xử dụng đặc tính của con mắt kính ảnh này một cách chính xác hơn. Và ông đã chụp một loạt hình dùng phim bất chấp với một luồng ánh sáng đi qua ống kính trong một phần trăm của một giây.

THUỐC CHẤN KINH KALLINE

Y-giới mới tìm thấy một thứ thuốc chấn kinh, rút ở chất Morphine, tên hóa học là Nallynormorphine, và tên thuốc chế tạo để bán là Nalline.

Các bác sĩ Maurice Bornstein và Léon Yorbux ở bệnh viện Brooklyn, và bác sĩ Barbara Johnston ở New York đã nghiên cứu thấy công hiệu của thứ thuốc mới này về địa hạt thần kinh học.

Thuốc này dùng để giải độc vào những trường hợp uống quá liều morphine hoặc những thuốc ngủ khác, cốt cho bệnh nhân tránh khỏi đau đớn. Với thuốc Nalline các bác sĩ đã chữa khỏi cho hai bệnh nhân ngộ độc vì uống quá nhiều Dromoran và Methorphan Hydrobromide.

Trong cả hai trường hợp bệnh nhân từ lúc mê sảng không kể, đến khi tỉnh lại nói năng được như thường, và không có một triệu chứng mất trí khôn nào. Một người nói về « những vẻ rình mò cướp tiền của bà ». Bà kêu rằng, các bác sĩ đã mang bà ra làm vật thí nghiệm và đã nhắc bà ra khỏi lòng máy cày đường khi bà thức hai nói rằng: bà biết là mình sắp chết nhưng bà chết đau có phải là chuyện can hệ, vì chẳng ai thiết đến bà, ngoài trừ đức ông chồng. » (Lâu sau bà bệnh nhàn thừ nhất xin lỗi các bác sĩ: «Thưa bác sĩ, tôi rất tiếc, là đã nói lâu lâu, vì tôi cứ tin là sự thế đã như vậy»)

Cả hai người không ai mắc chứng bệnh thần kinh. Nhưng những phản ứng của họ chứng tỏ rằng thuốc Nalline làm họ nhớ lại và nói ra miệng những ý tưởng kỳ cục và đau đớn lúc trước, mặc dầu họ không muốn, và các bác sĩ không cần dạn gì hết, hết như chất muối Pen-tobarbital de sodium dùng để những người mất trí nhớ lại những câu chuyện khó chịu cũ.

Tạp chí y học của Liên Đoàn Y giới Hoa kỳ ngày 11 tháng 3, đã tường thuật hai trường hợp này với lời khuyên cáo nên chú ý nghiên cứu về tác dụng của thuốc Nalline kỹ hơn nữa, hầu giúp cho khoa chữa bệnh thần kinh.

Ba năm chiến tranh

(tiếp theo trang 13)

Nhưng bộ tham mưu Mỹ chính đang cần cuộc tấn công đến đại ý. Quân Mỹ cũng chẳng đứng yên vậy mãi để chờ Trung Cộng tấn công đâu. Tánh khí của người Mỹ là hoạt động chứ không phải đứng yên. Trận tuyến tuy khó phá thật, nhưng mà ta dục và hữu dục Cộng Quân đều tra vào biên. Quân Mỹ làm chủ mặt biên thì việc đồ bộ vào bên hông Cộng quân sẽ có thể thì hành bằng những phương pháp chưa từng có.(1)

ĐỨC HIỆU dịch

(1) Ngày 8 Jun 1953, Trung Cộng đã bằng lòng tất cả các điều khoản, chỉ chờ ngày nữa sẽ ký định chiến, thì... Bàn Môn Điện sẽ thành ra sự thật, đem cái mừng cho Thế giới mà cũng đem cái bất mãn cho nhiều nhóm tư lợi.

ĐỜI MỚI số 64

Một thanh niên Việt Nam đi xe đạp VÒNG QUANH ÂU CHÂU

DU KÝ CỦA LÊ QUANG MINH

(xem ĐỜI MỚI từ số 47)

ĐẾN Turin, tôi phải trở lại chạy trên lộ cái, nhưng tránh những đường có xe điện hoặc xe hơi chạy điện (trolley-bus) để dễ đi, và ghé hỏi thăm đường đến viếng anh bạn sinh viên trường Luật tại đây, người Ý tên Roberto đã được quen khi gặp nhau tại Bá lệ năm ngoái. Trong lúc anh linh đang chỉ đường cho tôi, với một giọng Pháp khó nghe, thì có một người tình nguyện dẫn đường cho. Người này đi quanh đi lộn, khiến tôi hơi lo gặp phải bọm, định đưa tôi đến chỗ vắng để làm chuyện quấy. Khi rời khỏi Bá lệ nhiều anh em đã cho hay dân Ý ít lương thiện. Nhờ đi dọc đi ngang như thế tôi được xem sơ châu thành Turin thật là tập nập đông đảo không thua chi Bá lệ. Có lẽ lúc ấy nhằm giờ mãn việc nên ngoài đường đông người như thế. Thấy tôi da vàng với chiếc xe đạp đầy hành lý, lại quần áo lem lố, ai nấy cũng quay đầu ngo. Tôi vui vẻ chào bằng nụ cười « ngoại giao » để gieo một cảm tưởng đẹp về người Á Đông.

Đến đúng địa chỉ, tôi ghé nơi tòa lâu 6 tầng, về trang nghiêm. Sự vô ra khó khăn, tôi phải trình danh thiệp cho người gác nhà (concierge). Tôi cảm ơn người dẫn đường và đứng chờ người gác nhà đi thang máy lên lầu hỏi có nhận tôi chăng. Độ 5 phút, tôi được lên nhưng cũng chưa được vào nhà. Cửa chỉ hé; một người nhìn ra báo chờ rồi đóng ngay lại. Sau giấc rất nhiều kẻ già mao đến làm chuyện phi pháp, nên xem ai ở Âu Châu cũng cẩn thận trong sự tiếp khách lạ. May! Hôm ấy anh bạn Roberto đang ở nhà nên anh vui vẻ ra tiếp mình vào phòng riêng của anh. Thật là sinh viên « qui phái », phòng rất đẹp và trang hoàng sạch sẽ, không như các phòng của chúng tôi bên Balé. Anh rất tử tế và ngạc nhiên gặp mình thành lính tại Turin. ăn huyền vài tiếng, không quên thiết tôi một cốc Vichy nước đá. Sẵn khát nên chỉ một hơi đã cạn ly.

Thật quả như lời, nhưng hơi vắng quá. Đám sợ! Đêm đầu trên đất Ý lại cắm trại xa nhà thế này, tôi cũng lo ngại nhưng

biết sao cứ liều vì còn phải trải qua bao nhiêu nơi xa lạ nữa, rụt rè thì làm sao đoạt được mục đích.

Tôi cứ dẫn xe cang vào đám để trên bãi cát. Qua khỏi nơi um tùm đến một miếng đất trống và vắng xa lối 100 thước có ngọn đèn leo lét. Đi gần lại thì thấy một gia đình người Ý với hai con đang dựng lều. Xem ra thì họ chỉ kẻ bập bênh lênh đênh (nomades) có cả xe lôi đầy hành lý. (Bên Ý dùng xe lôi như trên Cao Miên) Tôi cắm trại cách họ 20 thước. Đầu gối xuống lại nhớ đến vấn đề nước uống. Họ chỉ xuống sông. Tôi lần xuống đó rửa mình nhưng không dám múc nước uống vì nước đục như nước sông Cửu Long tháng bảy, tháng tám, lại rác rến nổi bập bều. Cứ lo ăn cho xong sẽ hay vì trời đã tối mịt rồi.

15-6-1951 Turin, là một thành phố lớn trong bốn thành tại Ý sau Rome, Naples và Milan. Turin nằm ngay vòm sông Doire Ripaire và Po, này đã có trên 1 triệu dân, Vùng đông đảo nhộn nhịp nằm trong khu vườn vức phía bắc. Tôi đến xem trước hết Piazza San cacho là nơi vui nhứt, thị tứ nhứt ở Turin rồi do nơi đây tôi rẽ sang Via Roma để đến Piazza Castello, con đường không lấy chi làm dài nhưng quá rộng, bề ngang trên 160 thước.

Ngay nơi đây tôi ghé xem Palais Madama một đền xưa cất từ thế kỷ 13 mà ta còn được xem những thành tích về khoa kiến trúc của thời La mã. Đền được tu bổ hồi thế kỷ 18 để làm nơi trú ngụ của Hoàng hậu Charles

Emmanuele đệ nhị và Công tước de Savoie.

Là nơi đây tôi đến Piazza Carlo Alberto xem một hình đồng của vua Charles Albert. Từ đây ta có thể trở qua Madama bằng con đường bẽm (galeries) gọi Galerie Sulbalpine cất từ năm 1875. Sang đây tôi ghé xem nhà thờ San Giovanni Batista (St Jean Baptiste) cất từ thế kỷ 15 đến năm 1720 được nhà kiến trúc Juvara tu bổ lại và cất thêm một cái đài chuông cao 55 thước.

Giữa điện còn chôn thi hài của St Suaire. Nơi đây, ta có thể xin phép để cái áo phủ di hài chúa Giê su bằng vải « lin » rất mịn bề dài 4 thước, bề ngang 6 thước. Cái áo này đã được cất gần 2000 năm nay và lúc Giê su gần lâm chung, hai đệ tử Joseph và Nicodème đã phủ lên di hài ngài đầy máu và đầy ghê chốc, trên đầu Ngài gai góc còn nguyên. Tấm vải này phủ thân hình khéo léo thể nào mà khi xem kỹ ta có thể phỏng đoán tác của Đức Giê su cao lối 1 thước 70 phân và với những dấu vết, máu me còn lại ta phải nghĩ đến những cực hình mà ngài đã chịu: như bên hông Ngài có một vết rất sâu do một anh lính ngoại đạo đâm Ngài bằng mũi chĩa.

Thêm nữa, ta thấy rõ một góc bị cháy năm bởi vụ hỏa hoạn hồi năm 1532 bên Chambéry ở Pháp, lúc cái áo này còn cất bên ấy. Đến năm 1093, áo này còn nằm tại Jerusalem rồi được đem sang Constantinople và đến năm 1204, khi thành này thất thủ dưới tay quân Thổ nhĩ Kỳ, quân Pháp của « Đoàn viễn chinh đạo thứ tư » đem về tận Besançon và được cất ở đây đến năm 1349 rồi đem sang Lery (Champagne) tới 1418 và được dời qua Saint Hippolyte (Bourgogne) đến 1452. Chỉ từ ngày 14 tháng 9 năm 1578 mới được đổi hẳn về Turin, sau một cuộc lễ to lớn trong dịp ấy, súng đồng và chuông nhà thờ đổ suốt ngày đêm.

Đây là một di vật đặc biệt duy nhứt còn lại trên hoàn cầu, nên hàng năm biết bao nhiêu tín đồ Thiên chúa giáo đến xem mảnh áo chót của Đấng Cứu

Thế, như bên nước Bỉ ở tỉnh Gand đã cất giọt máu của Ngài.

Tại đây còn cất một trong năm cây gai (épines de couronne) còn lại trên thế giới, mà hồi xưa Giê su bị xử hình phải chịu đội trên đầu để cứu thế.

Nhà in SÔNG-GIANH

54 Frère Louis - Saigon - Tel. 21.417

LÁNH IN : TẤT CẢ giấy tờ, sổ sách, báo-chi, danh-thiệp.

LÁNH ĐÓNG : TẤT CẢ sổ sách, lưng da, mạ vàng và percaline.

LÁNH LÀM : TẤT CẢ các loại hộp bằng giấy nhỏ hay lớn.

mau lẹ — giá rẻ — và đẹp

HẾT

ĐỜI MỚI số 64

TRUYỆN DÀI TÂM LÝ, XÁ HỘI NGÀY NAY

Từ của bà X.X. — CÔ VĂN NGÀ THUẬT

(Xem Đồi Mới từ số 33)

Vì thế tư chị và mẹ có ý muốn ngăn cản cô cứ cãi lời. Bà phán trách nhẹ con nên nhớ đến bổn phận của người vợ và người mẹ. Sự ấy làm cô hơi bức tức thế ra gia đình không hiểu cô, luận xét như thiếu phụ non dại tâm thường khác. Cô bảo với Bích Vân một câu cương quyết :

— Em đã thông hiểu chuyện đời nhiều nên biết rõ những việc đang làm và sắp làm. Chị có thể ngờ em tâm thường như bao nhiêu người đàn bà khác tr.

Cô hai vừa cười vừa vuốt mái tóc em :

— Em đã lỡ hẹn thì cứ đi. Chị công nhận rằng tánh em cương quyết, khẳng khái từ nào đến giờ. Nhưng em ạ, lòng người đàn bà đều yếu đuối cả ngay cho đến những bậc phi thường cũng chẳng thoát qua công lệ.

Bích Thủy ra xe, ông Đức mở cửa mời ngồi mé trước. Xe chạy qua các đường phố lớn trong châu thành, ông Đức chỉ trở và cất nghĩa các phố xa dinh thự, công trường cho cô nghe. Cô vẫn lặng thinh, mặt chim bím. Khởi sự đi chơi đã những nỗi bức mình làm cô mất thú. Cô nghĩ gần xa, buồn gia đình không hiểu rồi đâm ra giận mình, giận lây qua đến ông Đức. Ai bảo cứ theo mọi mớ dai dẳng như đĩa thế.

Lại nữa nếu ông Đức không nói lên rằng đã có một thời kỳ khổ đốn, khổ sở vì cô thì có ai biết đến ? Thành thử bây giờ gặp cô đi với ông thiên hạ lại xầm xì bàn tán lên cho xem. Nhìn vẻ mặt hí hớn của ông, cô đâm ghét cay đắng. Phải chấm dứt tình trạng không hay, đừng để ông Đức phải biếu lăm thế nữa. Cô sẽ làm một chuyện hết sức minh bạch để mọi người hiểu rõ cô. Nghĩ đến đây Bích Thủy thấy dịu lòng tự ái lại và như một em bé chơi búp bê cứ tưởng tượng là thật, vẫn định nín ở sự đắc thắng.

Ông Đức là tay già tâm lý nhưt là tâm lý đàn bà. Cả một thời phóng đảng đã qua ông thu thập được nhiều kinh nghiệm về phái yếu. Thoáng qua một cái ông đã hiểu tâm trạng và tư tưởng của người bà gái.

Ông cười thầm ở chỗ cô Bích Thủy toan lấy ông làm cái đề đề trút nỗi băn học trong lòng. Ông thừa cả một mảnh khỏe để làm vừa lòng những cô gái, dầu là khó tánh nhưt. Ông không đại gì để cho giống tổ kịp nổi lên. Ông cho rằng cô Bích Thủy và ông đang chơi một trò cút bắt, mà ông đang cầm nắm chắc phần thắng. Ông sẽ lần tránh mọi sự bất chợp của cô để đưa lần cô đến trước một cái hố, rồi bỗng nhiên ông nhảy xổ ra « oà » một tiếng lớn là cô kinh hoảng ôm chầm lấy ông.

Ông đã hiểu Bích Thủy nhiều hơn chính cô. Ông tấn công can não, gieo vào trí óc cô những suy nghĩ, những buồn phiền, những sôi nổi. Ông vuốt ve tự ái của cô, tăng bốc cô lên và gợi nơi cô những so sánh những ước vọng của một thiếu phụ trẻ đẹp và sang. Ông chịu chuộng thị hiếu yếu đuối của cô và kêu lại những kỷ niệm xưa với một vẻ phóng đại đơm nhuần tình ý thành thật để cô phải thương huyền nhớ hão rồi lần lần đưa đẩy cô vào những cảm xúc mới lạ. Cô Bích Thủy chăm chỉ nghe. Tâm thần bồn chồn nóng nảy như người dạ hành lỡ chuyện dở chót. Cô đi từ ảo tưởng này ảo tưởng kia, lòng căng thẳng vì quá sức đồng.

Tình ái là một trò chơi nguy hiểm nhưt của loài người. Ai cũng hăm hồ muốn vào dự cuộc, nhưng khi đã biết rồi ai dám tự hào rằng đã thắng ? Lòng họ đã chẳng phải trải bao cơn bầm dập, đôn đau, chua xót hơn là những êm dịu mà họ đã tưởng.

Cô Bích Thủy chưa hiểu ái tình đâu rằng cô không còn son giá. Hồn nhàn

đến với cô một cách đột ngột, dễ dãi trong lúc lòng cô chưa đủ sáng suốt nhận thức. Cô chưa từng đã yêu sôi nổi, chưa bị dày vò, thồn thừ, chưa phải khổ sầu vô hạn, đau đớn ế chế. Giữa cô và chồng cô chưa tận hưởng được tất cả mặt ngọt ái tình. Cô đã làm mẹ sớm quá, trước khi cô biết làm vợ.

Cô đang đòi hỏi, thêm thường sự săn sóc, nưng chịu của chồng hơn là cô phải săn sóc, nâng chịu đứa con nhỏ. Nỗi lòng thăm kín ấy ông Nhân không hiểu và chính cô cũng không thể ngờ nó đã tiềm tàng một sự phản động nơi đáy lòng. Nay gặp người khôn khéo khéo gợi ra nó như một tàn lửa gặp bồi tốt có thể thành đám cháy to.

Ngồi với ông Đức tại bàn giải khát nơi hồ tắm cô nhìn thấy bao nhiêu trai thanh, gái lịch đang nhớn nhoe đùa bỡn. Đời họ tự do quá. Họ là những mầm sống còn vương cao mãi. Trời trong lành với ánh nắng dịu dịu phải là một trời son trẻ quá.

Những tiếng cười đùa trong trẻo và hồn nhiên khiến cho Bích Thủy thêm thường. Những thiếu nữ trạc tuổi với cô, có lẽ kém đẹp hơn cô, vẫn có quyền sống có quyền hành diện nhìn vòm trời cao rộng phô thân hình điều đặn như tượng thần Vệ nữ dưới bao nhiều lòng trai thêm khát.

Cô bắt giắc thở dài. Cô cảm thấy mình đã giết chết lòng một cách vô ý thức. Sao cô phải sanh ở một tỉnh nhỏ xa xôi để quan niệm đời sống phải sai lầm ? Tuổi trẻ còn nhiều tự do nhiều cao vọng, nhiều tương lai sao cô lại vụng dại giết chết khoảng đời xuân sắc ?

Đức này giờ vẫn im lặng ngồi nhìn bạn. Ông đoán được những trạng thái biến đổi nơi tâm hồn lăm lăm của Bích Thủy. Giờ đây cô đã rũ bỏ lớp cứng tự đại bao bọc bên ngoài và là hiện thân của yếu đuối, phục tùng.

Ông đặt nhẹ tay mình lên tay Bích Thủy âu yếm hỏi trổng :

— Sao trầm ngâm thế ? Chúng ta xuống tắm nhé. Đời tuy dài, ngày vui ại vẫn tội gì suy nghĩ để mau già con người đi.

Cô Bích Thủy rút tay ra không dám phản đối. Cô ngoan ngoãn theo Đức vào chỗ thay đồ tắm. Ông Đức đã có ghé nhà hàng lớn ở Sài Gòn mua cho cô một bộ đồ tắm rất đẹp vừa với vóc người. Khi bước ra khỏi gang phòng cô thấy ông nhìn sững sờ, trầm trở với một dòng thành kính :

— Tuyệt ! Không bao giờ người ta được thấy một sắc đẹp thế. Tôi có cảm tưởng như đứng trước một bức tranh vô giá, linh động và huyền ảo. Giờ đây tôi mới thông cảm được tâm sự của Tú Uyên, một nhân vật thần thoại đã mê tranh tố nữ bỏ phước việc đời.

Cô Bích Thủy bắt giắc đỏ mặt trước những lời khen dồn dập tuy nhiều lúc thanh ra sáo, cô vẫn thấy thẹn thẹn một cách thơ ngây. Tiếng cười phá lên của đám người yêu sống lại vang bên tai. Đức nhìn cô mỉm cười, cô cũng lây nguồn vui chung, cười lại. Đức nắm tay cô chạy ra hồ.

Hai người bơi đùa với nhau, cười đùa vui vẻ vùng vẫy trong làn nước ấm áp, chung lộn với đám người vui sống, Bích Thủy cảm thấy lòng tươi trẻ lại. Chỗ này một anh chàng thanh niên đùa bỡn với một cô gái dưới nước khiến cô nảy dấy nảy lên, cười sặc sụa, chỗ kia những cặp nam nữ khác té nước nhau hay lặn hụp đuổi bắt nhau.

Đức bảo Bích Thủy :

— Chúng ta thì lặn xem ai dài hơi này. Cùng lặn một lượt nhé. Đây một hai, ba.

— Khoan đã, biết sao là công bình nếu có một người ăn gian ?

— Phải cần sự thành thật với nhau chứ. Và lại không ai nở đối một người đẹp cả. Đây tôi đếm nhé.

Trong khi cô Thủy hợp xuống nước thì Đức lặn lại gần bên đặt một cái hôn nhẹ vào má. Bích Thủy cảm thấy có người đụng mình trời lên cùng một lúc với ông. Cô hỏi :

— Anh làm gì đấy ?

— Tôi gặp công chúa Thủy tề đi lạc. Đẹp đão đề !

— Anh cứ bịa, tôi về đây.

Không thật đấy. Nàng hỏi tôi đường về Thủy Cung. Không hiểu sao tôi lại biết đường mà chỉ mới lạ chứ. Nàng mừng quá ban cho tôi một ân hậu...

(Còn nữa)

SAIGON SỐNG

(Tiếp theo trang 49)

Hình như có tiếng ma quỷ đâu đây đang thủ thi cùng nhau...

— Không... không... không thể như thế được mãi đâu... Người ác với người quá lắm rồi... Đời bản thủ quá mất rồi... Phải tẩy uế nhân loại... Anh xem đây này... Đây là tấm khung ảnh của Hitler còn cả chữ hiệu « A. H. » của tên quái kiệt ấy đấy. Hôm ấy, mồng bốn tháng năm 1945, tôi cùng một toán quân lọt vào chiếm biệt thự của hắn ta cháy hết. Nhưng còn những nhà hầm, những đường hầm, dài hàng mấy chục cây số. Có đủ các thứ vật dụng tối tân nhưng chỉ thiếu có ánh sáng mặt trời. Nên, mình cứ tưởng chúng là góm lăm nhưng thực ra thì chúng là một đàn chnột tru...

Chúng sợ ánh sáng lắm. Phải, phải đấy, phải đem ánh sáng lại cho loài người thì giống chuột tru phải tiêu diệt ánh sáng. Ánh sáng là gì nếu không phải là văn chương, là mỹ nghệ là kỹ thuật, là sách, là báo... nhưng phải là văn hóa *Trọng con người* chứ không phải là văn hóa *Khinh con người*... Phải đấy cho con người tôn trọng con người anh ạ...

Chiến sĩ văn hóa đã trở lại nguyên hình : cặp mắt mờ màng đã nhường chỗ cho cặp mắt nảy lửa, thờ mắt để nhìn ánh sáng và để tỏa ra ánh sáng, giọng cương quyết lẫn giọng âm thầm :

— Không thể thay thế cái bất công bằng cái bất công, cái bất nhẫn bằng cái bất nhẫn được. Vì, với kỹ thuật ngày một tiến bộ, với phương tiện ngày một sắc bén thì cái bất công, bất nhẫn mới bao giờ cũng đáng hơn cái bất công, bất nhẫn cũ. Không ! Không thể cứ lần phương tiện với cứu cánh mãi được nữa. Cho ngày là con người làm ra được lịch sử đi nữa, thì chính vì chỗ con người làm ra lịch sử ấy, mà lịch sử đã đích là một phương tiện « lịch sử chỉ là một phương tiện thôi, chứ không phải lịch sử là cứu cánh. Vậy thì không được viện vào một phương tiện, là lịch sử, mà làm hại cho cứu cánh, là con người, là con người toàn diện, con người có phẩm giá của nó, là lòng tự tôn... Rút lại, không thể vì phương tiện, vì lịch sử loài người mà phá hoại cứu cánh, phá hoại phẩm giá con người...

Ông bạn cầm tay tôi để truyền cảm thêm cho tia mắt còn đắm nhìn trời và người, sau khi đã phải nhic « thế

giới của Hitler », rồi, như búa rột trên đe, ông nhấn mạnh :

— Thà chịu chết với cái bất công « lạc hậu » còn hơn là tạo ra cái bất công « tiến bộ » Nói cho rõ hơn, thà chịu cái tai họa của « Lẽ Quốc Gia Raison d'Etat » tuy nó là một sự phi lý hiện đại còn hơn là nại ra cái đại họa của « Lẽ lịch Sử — Raison de l'Evolution humaine » vì nó là một điển tối phi lý của vị lai miễn cưỡng... Tôi không bằng lòng hy sinh cho phương tiện. Tôi nguyện là kẻ tử tiết, tôi nguyện là một « martyr » của cứu cánh : tôi vui lòng chết vì phẩm giá của con người... Có thể thôi. Tôi san sàng đây...

Gian phòng mơ hồ như những nhà hầm của lớp người theo đạo Gia tô về khoảng thế kỷ đầu tiên của Tây lịch kỷ nguyên... Ánh sáng đục lờ lờ như tỏa chiếu vào quang cảnh của cuốn phim *Quo Vadis* ?...

Ngoài hành lang tranh tối tranh sáng, mấy đứa trẻ nhỏ người Âu bị bỏ tập dầy nhau dùng một cây súng sáu, bắn đạn pháo xiết... Để rồi mười năm nữa, các em bé kháu khỉnh của ta ơi ! các em sẽ được xem lò thiếu sống người hay các em sẽ được xem chị Anna đạo dương cầm, xem anh Lou theo rồi quỹ đạo của sao chổi Harley ? ? ?

— Chu cha ! mưa kiêu... Bắc bộ rồi còn chi nữa ?

Quả vậy. Sấm, chớp, sét và mưa rào rích từ bốn giờ đến tận quá mười giờ.

Trong một cửa hàng nhỏ, nơi tựa trú của nhiều dân cần lao ẩn mưa, có tiếng cười gần mở màn cho một tràng độc tấu :

— Cha cha ! sét soàn soẹt long trời lở đất thế này, mà tụi đầu cơ, bóp hầu bóp cổ dân nghèo mình, chúng nó không sợ ông Trời ông đánh vô đầu chúng chết tươi về tội tích trữ ư ?

Diễn viên đơn thanh ngắc nín thỉnh nghĩ kỹ. Diễn viên đơn thanh lại tiếp tục biểu tình... bằng lưỡi :

— Chu cha ! chúng là chúng chỉ mong đồng bạc còn phá giá nữa cơ để chúng thừa dịp làm giàu mà... ông Trời thật ông không có con mắt, chứ đích ra thì ông phải đáng lười tâm sét lên đầu cái tụi đầu cơ thời thế ấy...

— Hay ! hay !... lấy đầu tụi đầu cơ...

Vài mầu đời sống

(Tiếp theo trang 32)

— Có, đó là xi măng. Mua ở hãng giá chính thức là 56\$00 mà không có, giá chợ đen 130\$00. Một nhứt là chạy theo xi măng.

XUẤT NHẬP CẢNG...

TÔI gặp ông N.H. chủ một nhà xuất nhập cảng V. Nam. Ông niềm nở bày tỏ:

— Sau vụ sứt giá, có ảnh hưởng chớ. Chúng tôi mua giá đắt hơn, thiệt hại chung. Còn nói cho đúng nghĩa của nó, người Việt ta chưa có nhà xuất nhập cảng nào, vì chưa có quyền ký thương ước và chưa có ngoại tệ...

CHỢ CŨ...

CÓ một cô chủ, chủ hai cái sạp có mặt gương nhỏ, trong có đủ thứ: kim chỉ, nút, giấy dụn... Cả hai cái sạp đó chiếm một mảnh hè rộng độ một thước vuông «khép nép» giữa hai cái «Ki ốt» có môn bài hẳn hoi. Cô nói: — Trước một ngày bán được bốn năm trăm, lời độ một trăm, bây giờ bán hơn sáu bảy trăm lời lại ít đi, vì mua mắc, bán cho quá không ai mua, tiêu tốn hơn trước. Trục chỉ trước 8\$00, bây giờ 12\$00 không bán được.

Trước tôi sang chỗ này hai trăm, bây giờ một ngàn, ba ngàn cũng chẳng sang được, khó kiếm chỗ ngồi lắm.

Ô TÔ BUÝT SÀI GÒN — CHỢ LỚN

Hôm nay một ngày bán được một ngàn hai, ngàn rưỡi, trước có năm trăm. Cũng vậy thôi, vì mới bán hơn từ hôm 11-6, xe điện Sài Gòn Chợ Lớn đi «ngủ mát». «Hồng» phải tại đồng bạc sứt giá!

BÁNH MÌ NÓNG!

Em bán có một buổi, lãnh 50 ẽ, cứ 10 ẽ, trả chủ 6 ẽ, em kiếm được 20\$01, vẫn bán chạy. Chỉ có hai mẹ con tiêu tốn hơn trước.

ĐOÁN...

Một ông chủ một tiệm mua bán đồ cũ ở phố A. có gieo quẻ bói như sau:

— «Mới sứt giá đây, nên liền vô ra chưa hơn kém mấy. Nhưng có thể ít lâu nữa, sẽ đắt khách hơn.»

Nếu đúng như vậy, quý khách thập phương ai có đồ cầm, cần đến bây giờ, có bạc các hơn đó!

Các bà nói đắt mấy cũng mua, họ nói họ cần, như đàn ông mình

cần các món khác... Đồng bạc mới sứt giá đây, nên tiền buôn bán vô ra chưa hơn thua rõ rệt.

Hàng có cái tên 100% như Cordon Rouge trước 74\$00 nay 145\$00, mà vẫn không ẽ.

THI THƠ NGUYỄN THẾ TÀI

43, Schroeder—Chợ mới Saigon
25.000\$

Những ai trả lời đúng các câu hỏi sau đây sẽ được thưởng 25.000\$: 1) Tiệm vàng NGUYỄN THẾ TÀI và chi nhánh là tiệm vàng THẾ HÙNG có 2 cốp và 1 ngựa ngồi ở cửa tiệm để làm gì?... Tôi và... người đoán bài số... hay nhất. Xin đọc kỹ bài này và cắt nó cắt đi để dự thi. Ngày 1-27-53 sẽ đăng điều lệ.

THI THƠ BÀI 87

Sài thành nhiều tiệm nữ trang. Kiểu tron kiểu chạm đồ vàng như nhau. Nhưng tôi không hiểu tại sao? Mọi người đều thấy rõ nhau sang hoài... Tiệm vàng nên Nguyễn thế Tài. Bán mua tập nập trong ngoài xón xao. — Ra có chưa hiểu âm hao? Mọi người sờ đi vào vào nơi đây. Là vì tấm tiếng tiệm này. Ai ai cũng biết thuở nay rõ ràng. Bán buôn ngay thẳng đàng hoàng. Còn đồ trang sức toàn vàng nguyên y. Kiểu làm lại rất tinh vi. Ai đâu còn có đại gì chẳng mua. Có thể hiểu rõ ra chưa? Nếu có chưa có nên mua vàng này. Tiệm vàng đủ tính cách hay. Một là trang sức do tay thợ lành. Gắng công để chế tạo thành. Hai là vàng tốt dành dành chẳng sai. Hoặc đeo hoặc đeo chôn hoài. Mà vàng vẫn thắm chẳng phai mất màu. Ngại gì có hảy sấm mau. Sấm rồi có để càng lâu càng lợi. Vàng còn lên giá có ơ!

(lãnh tiền rồi)

THIỆN

NGUYỄN THẾ TÀI

NGƯỢC THỜI

Phụng sự hề!
Bất phụng sự hề!

(Tiếp theo trang 7)

Ở Mỹ Tho ngày 3-6-53 anh Phạm và Nguyệt ngồi vợ là chị Trần thị Quyển ở ngoại tỉnh nên đã đâm vợ 16 dao ngóc cán. Chị Quyển ở trong một tình trạng nguy kịch.

Ở Cần Thơ, một thiếu phụ người Việt vì quá cơn ghen đã xách dao chém chồng là một người Huế kiều họ Ngô nhưng rồi may là bạn Ngô thấy kịp không thì Ngô đã tét đầu vỡ sọ.

Đồng nghiệp Chánh Đạo cho biết ngày 3-6-53 ông Vũ thừa Chi chưa hiểu lý do vì sao (hắn vì ghen?) đã vác một mảnh gỗ lim đuổi đánh vợ trong lúc bà đang bế con. Lúc đánh gây mảnh gỗ ông chạy vào nhà cầm một con dao gần nhọn hoắt định đâm vợ nhưng may bị Siêu tránh được. Nhưng một lát sau thì cậu Cương bị chết, có người bảo cậu sợ lúc thấy cha toan giết mẹ!

— Cũng theo đồng nghiệp Chánh Đạo ngày 4-6-53 cũng vì danh giết một người đàn ông mà cô Trần mỹ Dung tức Tchen mei Ying đã đâm cô Hằng 5 lá dao làm cho cô này khó qua được tay từ thần.

Như vậy họ cũng phụng sự chăng? Bà Dương tôi chưa dám định rõ «cái» mà họ phụng sự. Chỉ biết hành động việc làm của họ bằng câu:

Phụng sự hề! Bất phụng sự hề!

DƯƠNG BÁ DƯƠNG

HOÀN CẦU ĐƯỢC PHONG
MARQUE DÉPOSÉE

ĐỊNH-KINH-TÂN
Nhãn hiệu "TRÁI ĐẤT"

Phục ng thuốc cải tử hồi sinh vô giá
Giải phóng nhiệt, trừ đàm, Trị bệnh.
trẻ em nóng mình, ốm đau, ho hen khò
khò: Lon lóc và kinh 1101 g. v...
Bảo đảm đặc biệt từ 10 rli.

TỔNG PHÁT HÀNH
HOÀN-CẦU ĐƯỢC PHONG
99, QUAI DE BELGIQUE SAIGON

HOÀN-CẦU ĐỊNH-KINH-TÂN
HOÀN-CẦU ĐƯỢC PHONG
SAIGON

Thuốc này khử phong trừ đàm
chỉ 10 rli, hiệu quả rất hay.

Dầu Cù-là

MAC-PHUSU
GỐC MIỀN-ĐIỀN

Dragées

PULMOFORME

Libs

Thuốc viên

trị dứt ho

LIBS
(Mareuil sur Lay Vendée)

BỜ MỚ 64

CHEMISE
MAY SẴN

Quý Ngài muốn lựa một cái chemise may sẵn cho thật vừa lòng xin mời lại nhà may:

CHÍ THÀNH
117 Frère Louis, Saigon

Bảo đảm không rút
Col Indéformable

VIỆT NAM CÓ MỘT

Nhà chuyên môn làm chân giả và tay giả để ráp thay những chân cụt và tay cụt. Theo đúng phương pháp của những nhà chuyên môn Pháp và Mỹ.

Được tin nhiệm của sở quân y pháp ở Saigon.

Xin mời lại viếng hoặc viết thư

HIỆU BATRU
301, Colonel Grimaud
SAIGON

QUÁN QUẢN TỬU ĐIỂM

Téléphone : 402
Số 2 và 16 đường
des Artisans
CHOLON

SIÊU QUẢN TỬU ĐIỂM

Téléphone : 580
Số 440, đường
Marins — CHOLON

TIỂU THUYẾT DÀI PHÓNG TÁC CỦA GIANG TÂN

III

Nó lại làm bầm :
— Nhưng chắc chắn nó phải đau khổ lắm.
Con Mầu đưa ý kiến :
— Chúng mình chạy lại hỏi nó thử xem !
Một người đàn bà vội vàng mở tung cánh cửa gọi đặt con Liên :
— Liên ơi ! Lại đây ! Lại đây nói chuyện này. Mau lên !
Con Liên đang cầm đầu bước, nghe tiếng gọi, dừng lại, lưỡng lự. Nó làm bầm :
— Họ muốn gì đây ?
Nó càng lo sợ khi thấy tất cả mấy khuôn mặt đều hướng về phía nó. Người đàn bà vẫn đưa tay ngoắt ngoắt nói :
— Lại đây mà ! Có chuyện này vui lắm kia. Mau lên ! Nó quay gót, bước qua cửa tiệm, mắt nó lăm lăm lết tìm bóng thằng Đông. Nó thấy thằng bé. Đoán biết Đông gặp chuyện không hay, nó băng băng bước tới. Mẹ con Mầu nắm tay cản nó.
— Dừng lại gần thằng ấy, Liên ! Nó là một đứa trẻ lạc loài đấy !
Bố thằng Đông phật ý, cãi lại :
— Nói rõ thử nào ? Sao lại bảo con tôi là lạc loài ? Bà cắt nghĩa cho tôi nghe đi !
Con Mầu lên tiếng bênh vực mẹ :
— Con Liên sẽ kể rõ cho ông hay.
Nó quay lại con Liên, thúc dục :
— Nói hết đi Liên. Nói rõ là chúng nó đã làm gì tội mình ở trong ngôi nhà đó. Nhất là thằng Đông đã làm gì mày, mày phải nói rõ cho tất cả mọi người nghe đi.
Con Liên đưa mắt nhìn khắp mọi người, hần nhin kỹ lại nét mặt thằng

(III) Xem Hồi Mới từ số 62

Mẹ con Mầu nhẫn nại :
— Nó làm gì mày, nói nghe thử Liên.
Con Liên vẫn một mực :
— Không làm gì hết thấy.
Nó đưa ngón tay chỉ vào trán, nói tiếp :
— Tôi xin thề trước Thánh nữ đồng trinh.
Bố thằng Đông chậm rãi :
— Theo tôi nghĩ : Trẻ con nghịch ngợm như thế chẳng có gì quan hệ đâu !
Con Mầu chưa hả giận. Nó nhất quyết báo thù con người đã làm nhục về trước mặt chị em, bằng nó quay lại phía con Liên, mím môi dần từng tiếng một :
— Mày là đứa tồi ! Mày nói láo.
Con Liên mỉm cười :
— Chính mày mới nói láo. Chính mày đã nói trước mặt con Tri, con Tuyết và cả tao nữa, là thằng Đông viết thư tình cho mày.
— Thư tình ?
Bố thằng Đông quay lại phía con :
— Có phải thế không Đông ?
Thằng Đông trưng gân cổ cãi :
— Không ! Trăm lần không ! Ngàn lần không !
Ông già gật gật đầu :
— Câu chuyện này lại như thế nào nữa đây ?
Con Mầu thất thế, dậm chân, khóc sướt mướt :
— Mọi người nói xấu tôi. Tốt hơn là tôi đi khỏi chỗ này.
Nó lần ra phía cửa. Mẹ nó, trước khi bỏ ra về, giọng còn oang oang.
— Nếu những việc tuế toái ấy còn tái diễn, tôi sẽ làm đơn kiện tới nhà trường, tới quận cảnh sát. Thử xem mấy thằng mất dạy đó còn dám hiếp đến con gái tôi nữa không ?
Hai mẹ con con Tri bước ra về, miệng còn làm bầm.
— Sa tăng, quỷ sứ hết thấy !
Bố thằng Đông đứng dậy đuổi mọi người đi ra khỏi nhà :
— Thôi đi ra hết thấy đi.
Tận cuối gian phòng, hai đứa trẻ đứng lại, mặt sát mặt thằng Đông hỏi khẽ con Liên :
— Liên khá lắm ! Cảm ơn Liên nhiều lắm !
Bỗng nhiên, con Liên cảm thấy bừng bừng nóng ở má, nó dậm chạy ra cửa đụng vào bố thằng Đông, cây bánh mì nó cầm ở tay gãy làm hai khúc.
Thằng Đông mỉm cười :
— Quái lạ ! Bọn con gái cũng đến tức cười thật. Cần thận gái cửa lại.
Bố thằng Đông chậm rãi nói với con :
— Lừa nào mà không có khói. Bây giờ, ba muốn hỏi con, các con đã tụ họp ở chỗ nào ?

Chương thứ ba

Mẹ con Liên đứng tần ngần ở ngưỡng cửa. Chốc chốc bà lại làm bầm :
« Cầu Chúa phù hộ con tôi. » Trong bóng tối, bà đưa tay về dấu chữ thập vào giữa khoảng không. Bà vừa quay vào nhà, con Liên cũng vừa về. Thoáng thấy bóng con, bà đã dùng ngón tay chỉ vào con :
— Đi đâu mãi đến bây giờ mới về con tình ?
Mày có hiểu tao khổ vì mày biết bao nhiêu không ?
Con Liên lảng lảng bước vào nhà. Nó vừa cứu thằng Đông. Nó nhớ đến người nó yêu. Còn ở tuổi thơ ngây nên nó chưa biết thú nhục dục ra sao, nó chỉ biết yêu nhưng nó cũng không hiểu vì sao nó lại yêu thằng Đông.
Đông chưa hề chuyển trò nhỏ to với nó, cũng chưa hề trao cho nó cái liếc mắt say đắm, nụ cười tình tứ. Thường thường, nó bắt gặp bóng Đông và tự nhiên lúc vắng vẻ nó lại nhớ đến Đông.
Hồng cũng thế. Hình ảnh Liên luôn luôn ám ảnh óc thằng bé. Đêm đêm, mỗi lúc lên giường nằm, nó lại cảm chặt trong tay cái hình con Liên chụp lúc còn bé. Có lúc nó áp cái hình con bé bên má và ngủ luôn tới sáng.
— Mày định đi đâu đấy, con bé kia ?
Nghe tiếng mẹ hỏi, Liên rùng mình quay lại ấp úng :
— Con mới về đây mà a !
— Mày đi đâu về kia ?
— Đi mua bánh mì ấy mà !
— Sao đến giờ này mới về ? Mày nói láo. Nói thật tao nghe. Từ rày về sau mày còn lang thang ngoài đường phố nữa không ? Mày đi một mình hay có đưa nào đi với mày ?

— Đa ! Một mình con a !
— Mày hẳn biết đấy chứ ? Ba mày và tao không muốn mày giao du với mấy đứa trẻ quanh vùng đây. Mày là con nhà gia giáo, con của một công chức chính phủ. Bây giờ mày vào ngồi đây đem sách vở học bài đi, tao còn đỡ tay làm công chuyện này một chút, nghe không ?
Nói xong, bà quay đi. Liên rút cuốn vở trong cặp và bắt đầu học bài dựa lưng vào tường Thái bình dương. Nó đưa tay cúi vào bàn đồ lễ từng hồi căng mắt. Nhưng dần dần tâm trí nó như lạc vào biển cả mênh mông. Nó mơ một ngày nào nó cùng thằng Đông, hai đứa ngồi trên một chiếc tàu lênh đênh trên mặt biển.
No ngời thử người, nghĩ đến cảnh ấy. Bỗng tiếng hai từ máy tàu thanh nhà bên cạnh nghe văng vẳng. Giọng hát du dương làm sao ! Tình tứ làm sao !
Anh lo em bỏ anh
Vắng em, làm sao anh sống được em ôi !
Tâm trí nó tối trở lại. Những câu ấy gợi nỗi khổ đau của một cuộc chia ly. Nó bần thần người. Muốn nghe hết bài hát, nó mở ngay máy tàu thanh của cha mẹ nó để nghe. Vừa lúc ấy, giọng giới thiệu của nữ ca sĩ đài phát thanh lạnh lạnh đưa ra :
« Chúng tôi xin giới thiệu nữ ca sĩ X.B. ca bài « Khi anh gặp em, tìm anh sáng ngời ».
— Khi nào anh thấy lại em
Tìm anh sáng ngời
Giờ đây dưới ánh mặt trời
Phút thiêng liêng đời ta đến rồi em ơi !
Mắt con bé lim dim. Tay chống cằm nó say sưa ngồi nghe giọng ca vreo von của nữ ca sĩ. Bài ca chưa dứt.
Em ơi ! Anh nói rõ em nghe.
Em là người anh yêu nhất đời.

Ả NÔ TỶ

(tiếp theo trang 23)

Trong lúc ấy nghe văng vẳng có tiếng huýt sáo. Kim lại dục ả :

— Đi đi thôi ! Cậu cả về đây !

Phúc như người tỉnh mộng, thẹn đỏ mặt. ả không nói thành tiếng được nữa, thất vọng ả gọi :

— Cậu ! Cậu !

Đến lúc Kim ngược đầu lên, bóng chị đã biến mất. Cậu mỉm cười tự nhủ :

— Đàn bà con gái rắc rối thật !

Nói xong, cậu lại cầm lấy viết.

— Con Phúc mới ở đây ra phải không ?

Đó là câu nói đầu tiên của cậu cả lúc vào phòng.

Kim rất thân nhiên, vừa cầm cúi viết vừa trả lời anh :

— Vâng ! Hẳn không có vẻ gì là một coi đòi cả. Thông minh, sạch sẽ x nh đẹp và biết việc nữa đây !

Thế mà ông cụ lại đem gửi gắm cho ông cụ già ấy, đáng tiếc...

Xấu hổ thật !

Cậu cả ngắt lời :

— Kim nói cái gì vậy ?

Kim đặt bút xuống.

— Thế nào ? Anh chưa biết ấy ư ?

Phúc đi làm lễ người ta đấy !

— Làm lễ cụ Phú có phải không ?

Không thể có việc như thế được. Cụ

Phú là hội trưởng hội Không học kia

mà ! Hơn nữa, cụ đã quá 60 tuổi rồi.

Lấy vợ lẽ nữa ư ? Anh nói thế nào

chư ?

— Hạng người ấy bắt từ một việc

gì. Họ giàu có. Phúc mới 16 tuổi.

Ngày mai, chẳng nhá cụ Phú tới đem

no về đấy !

— Ngày mai à ? sao người ta lại

có thể làm như thế được ? Vậy mà

sao chẳng có ai tin tôi biết việc này

cả. Tại sao, tôi chẳng rõ chuyện này

một chút nào cả ?

Cậu cả dậm chân, bước đi. Cả người

cậu run lên :

— Ngày mai ! Làm lễ lão Phú ư !

Những tiếng ấy làm cho Kim rối trí.

Không còn gì để làm yên trí Kim nữa.

Anh này ra ý nghĩ.

« Phúc đến đây tìm gặp mình là

mong mình tìm cho một lối sống. Phúc

tin tưởng mình yêu nàng. Phúc tìm

đến mình để mình cứu khỏi tay Lão

Phú. Mình biết làm gì đây ? Mình đã

không tỏ cảm tình và cũng không nâng

đỡ Phúc. Mình đã đuổi Phúc đi,

không nghe Phúc nói nữa. Và bây giờ

Phúc đi, đi không bao giờ trở lại. Tối

ngày mai, Phúc sẽ là con mới cho

Lão Phú. Phúc sẽ đau đớn khóc lóc

cho đời thanh xuân sớm chịu cảnh

chim lồng cá chậu. Phúc có thể
nguyên rửa mình vì tình yêu đầu tiên
của Phúc đã hiến cho mình !
Kim đến trước phòng mấy người tới
tở ở, đẩy cửa và gọi :

— Phúc ơi ! Phúc !

Không có tiếng trả lời.

Chàng quay về phòng riêng, thấy

mấyngôi nhà lá xung quanh đã đổ đên

ả Phúc ra sau vườn. Khi ở phòng

Kim ra, ả biết rằng mọi chuyện xong

xuôi cả rồi ! ả vẫn tin rằng người yêu

vẫn còn thiết tha với ả. Cái hôn nồng

cháy Phúc vừa trao cho ả và bàn tay

run run của Phúc nắm chặt lấy tay ả

lúc từ giã là những bằng cớ. ả không

bao giờ thấy Kim nữa. Thế là từ nay,

số phận đành riêng cho ả khổn khổ

biết bao ! ả tự nghĩ không nên sống

với đời nữa.

ả lững thững bước đi. Đến nơi đã

định ả đứng lại, đưa mắt ngắm một

hồi lâu dòng nước long lanh trong

bóng tối mập mờ. Vài con cá đớp bèo.

Nước nổi bong bóng. ả thoáng nghĩ

đến mọi người đang tập nập sống trên

thế giới này. Một mình ả sắp từ giã

cuộc đời. 16 năm qua, toàn những kỷ

ức đau khổ. Mỗi tình đầu tiên soi sáng

đời ả nhưng ả lại phải hy sinh. ả

hưởng hạnh phúc của đời ả rất ít, ít

hơn hết thấy mọi người và bây giờ

ả phải từ giã cuộc đời !

Ngày mai đây, bình minh sáng tỏ trên

cành cây và chiếu xuống mặt nước

muôn nghìn tia hồng ngọc, mắt ả đâu

còn thấy cảnh ấy nữa ? Tại ả cũng

không được nghe ngân chim hót véo

von ca trối đất xinh đẹp. ả yêu đời

lắm. Chẳng bao giờ ả mong điều gì hại

cho ai cả. ả xinh đẹp, thông minh,

hiền lành. Nguồn au ỉu duy nhất của

ả là được một người trẻ tuổi yêu :

còn người ả thờ kính và tin tưởng.

Nhưng chiều hôm ấy, đã trải qua một

giấc mộng phù du. Mỗi tình đó đã gả-
cho ả những phút êm dịu nhất đời bây
giờ đưa ả đến vực sâu thăm thẳm.

ả nhìn mặt nước yên tĩnh cố tìm
những nét nhẵn nhụi nào có thấy.
Thà là lao mình trong dòng nước
trong trẻo đó còn hơn là hiến mình
cho lão Phúc. Chết đi nhưng lòng trinh
tiết của ả khỏi bị tổn thương.

Bỗng chốc, hình như ả nghe tiếng
Kim gọi. Nhưng đó chỉ là một ảo
tưởng. Không thể nào Kim lại đi tìm ả
được !

Kim có nghề nghiệp, có tương lai.
Kim sẽ trở nên một người có địa vị
trong xã hội. ả không ngăn cản bước
tiến của Kim được, không bám vào
Kim được. Thôi ả đành hy sinh đời ả
vậy.

ả không cảm thấy gió lạnh về, vì ả
không còn ở thế giới này nữa. Một nụ
cười nở trên đôi môi nhợt nhạt của
ả. Nước mắt tràn khỏi mí.

ả bình thần đứng dậy gọi hai lần tên
người yêu rồi nhảy xuống hồ. Mặt
nước sôi bọt một lúc.

Mặt nước trở lại yên tĩnh nhưng
tiếng ả gọi hình như vẫn còn vọng
trong đêm dài, văng vẳng trong khu
vườn thanh vắng...

BA KIM

GIANG TÂN phóng tác

BÁ CÁO

Thời kỳ mất mỗ qui bà dùng phần đánh
giấy nên dễ y : có thư sau vài lần đánh vô
giấy da gãy cũng lại rồi lần lần phần không
an đều làm cho mặt giấy có lốm có sọc
xem mất đẹp và qui bà chán, bỏ.

Chắc ý hơ, qui bà nên dùng phần hiệu
« Hải Quang » do viên PHƯƠNG MAI nghiên
cứu kỹ lưỡng : không dính quần áo, đánh
lâu da vẫn mịn màng, phần an đều không
lốm không sọc, coi như giấy mới mua,
trắng mượt.

Những hiệu giấy danh tiếng ở đường Lê
Lợi (Espagne cũ) cũng đều nhìn nhận phần
đánh giấy da trắng hiệu « Hải Quang » thật tốt
hơn các hiệu khác.

Hiệu giấy lớn và Bazar đều có bán.

PHƯƠNG MAI

165, F. Louis

ĐỜI MỚI số 64

ĐỌC

THẦN CHUNG

Nhật báo thông tin

4-6-8 đường d'Ormay — SAIGON

Xuất bản nhiều nhứt ở
Việt-Nam

BÁ ĐÀ SƠN QUÂN

TỰ BÂY LẬU

VÔ VÂN VÂN

VÂN ĐỨNG ĐẬU

CHUYÊN TRI

TỪ CUNG

VÀ

BẠCH-ĐẠI

TIẾNG VANG LŨNG

KHÁP CÀ ĐÀU ĐÀU

CHI NGÀNH
229 ĐƯỜNG LÊ-LỢI SAIGON

BẠN ĐỌC HÃY ĐỂ Ý

Đời Mới chỉ thiếu số 1 và số 5.

Các bạn muốn mua các số khác, hãy

hỏi nơi tòa soạn quản lý, hoặc

nơi 96 đại tá Grimaud Saigon. Giá

bếp cũ 4 đồng nộp thay vì 5 đồng.

Viết thư xin đề : Hộp thư 353 Saigon.

Nhà khiêu vũ ARC EN CIEL

52-59 ĐƯỜNG JACCARÉO — CHOLON

Có nhiều môn giải trí khêu lòng hiếu kỳ tất cả quý khách thành phố

TUẦN BÁO « ĐỜI MỚI »

Glám đốc : VĂN LANG

Quản lý : TRÁC ANH

In tại nhà in riêng Đời Mới

117 Đại lộ Trần hưng Đạo — Chợ Quán

(Giấy nói : 793)

ĐỜI MỚI GIÁ DÀI HẠN Ở NAM-VIỆT

MỖI SỐ. . . . 5\$

1 tháng. . . . 20\$

6 tháng. . . . 120\$

3 tháng. . . . 60\$

1 năm. . . . 240\$

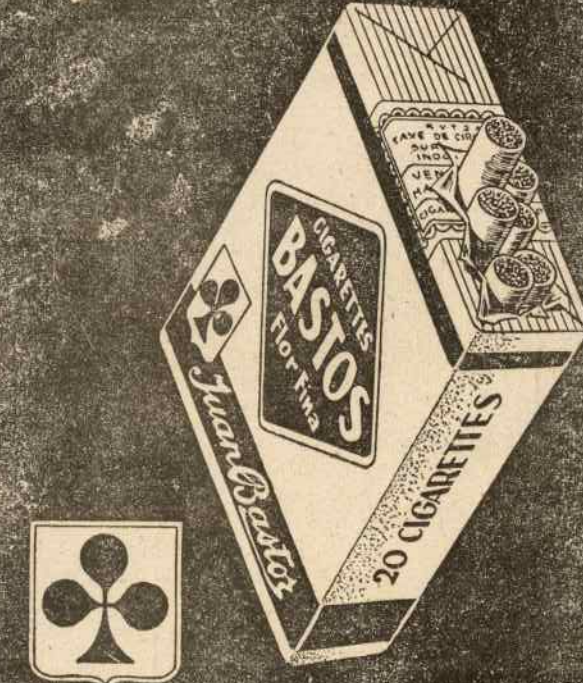
Đời địa chỉ xin cho nhà báo biết để tránh thất lạc.

Hãng đúc TRÍ ĐỘ

Số 87, đường Arras—Saigon—Điện thoại số 21,133

Lãnh đúc tiện rèn và làm đồ nguội các khí cụ và máy móc
bằng sắt đồng gang nhôm thép. Kỹ nghệ Việt-Nam rất tinh
xảo chẳng kém kỹ nghệ ngoại quốc.

BASTOS

CLICHE DAU

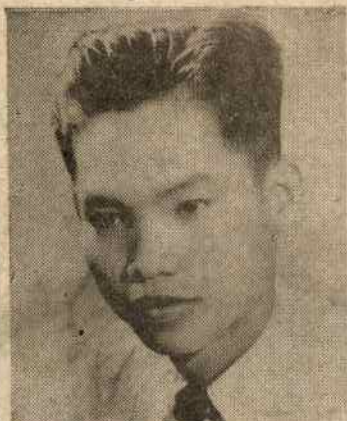
Bát Tô tuổi đã dư trăm, nghìn tám ba tám (1838) là
năm ra đời.

Mùi ngon thơm diệu tuyệt vời. Ai người rành điệu
lại người không ưa.

CUỘC THI ĂN ẢNH ĐỜI MỚI 1953

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167